

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiája

2021-2027

TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001

Készült a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata és a
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
konzorciumi együttműködésében
2023.

Vezetői összefoglaló

A foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés célja egy olyan komplex partnerségi hálózat működtetése, amely épít az eddigi foglalkoztatási együttműködések tapasztalataira, a helyi gazdasági, állami, önkormányzati és civil (foglalkoztatásban érintett) szereplők bevonásával.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal alkotta konzorcium - a TOP_PLUSZ-3.1.1-21 „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” c. felhívásra benyújtott projekt kedvezményezettjeként - támogatásban részesült. A projekt keretében létrejövő széleskörű együttműködés alapvető fókuszában a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatás fellendítése áll.

A vármegyei munkaerő kereslet-kínálat összehangolásával, a vállalkozások munkaerő igényére alapozva, irányított információáramlás mellett, a nyújtott támogatás és képzés eredményeképpen eredményes és hatékony foglalkoztatásösztönzés megvalósítása a prioritás, a munkavállalói mobilitás, az álláskereső - kiemelten inaktív - személyek munkaerő piaci jelenlétének erősítése mellett.

A TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001 projekt keretében kialakítandó foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés épít a már működő területi és térségi paktumok tapasztalataira, elért eredményeire. A részletes Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei munkaerőpiaci helyzetelemzésre alapozva jelen foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiában megfogalmazott célok mind a helyi, mind az országos szakpolitikai elvárásokkal és iránymutatásokkal egyaránt szinergiát mutatnak.

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés.....	5
1.1	Előzmények, indíttatás, mandátum.....	6
1.2	Lehatárolás	7
1.2.1	Területi lehatárolás	7
1.2.2	Finanszírozási lehatárolás.....	9
1.2.3	Célcsoportbeli lehatárolás.....	9
1.2.4	Végrehajtási lehatárolás, korlátok.....	14
1.2.5	Végrehajtási időhorizont meghatározása, rövid indoklása	19
1.3	Tervezési folyamat bemutatása	20
1.4	Stratégia (szakmapolitikai) háttér, illeszkedés	21
1.4.1	illeszkedés Uniós szintű tervdokumentumokhoz	21
1.4.2	Országos szintű tervdokumentumokhoz való illeszkedés	24
1.4.3	Strakmapolitikai, jogi háttér	34
1.5	Kapcsolódás egyéb projektek végrehajtásához.....	38
1.6	TOP Plusz projektek végrehajtásának koordinálása.....	39
2	Stratégiai keret	40
2.1	Jövőkép, küldetés	40
2.2	Célrendszer, eredmények.....	41
2.2.1	Általános célok.....	41
	Általános cél	42
2.2.2	Stratégiai célok	49
2.2.3	Specifikus célok	59
2.2.4	Operatív intézkedések.....	60
2.2.5	Eredmények. A megvalósulás nyomon követése	68
2.3	Helyzetelemzés.....	70
2.3.1	Földrajzi terület meghatározása.....	72
2.3.2	Társadalmi helyzetkép Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében	76
2.3.3	Gazdasági helyzetkép Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében.....	85
2.3.4	A vármegyében működő paktumok megvalósítása során szerzett tapasztalatok relevanciája 89	
2.4	Célcsoport demográfiai, szociális, egészségügyi stb. jellemzőinek bemutatása	95
2.4.1	Célcsoportok meghatározása, jellemző mutatói.....	96

2.4.2	Igényfelmérés	105
2.5	Következtetések (helyzetértékelés, SWOT)	116
3	Intézkedések bemutatása:	120
3.1	Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata:	120
4	Támogatási kérelem megvalósításának szervezeti kerete	120
4.1	Konzorcium bemutatása	120
4.1.1	Konzorciumi tagok feladatai	120
4.1.2	Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata (konzorciumvezető)	120
4.1.3	Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal (konzorciumi partner).....	123
4.2	Projektmenedzsment bemutatása	129
4.3	A foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés bemutatása	131
5	Horizontális elvek érvényesülése	140
5.1	Fenntarthatóság	141
5.2	Esélyegyenlőség.....	141
6	Pénzügyi terv	142
6.1	Általános pénzügyi bemutatás	142
7	Részletes cselekvési terv	146
8	Nyilvánosság biztosítása, kommunikációs tevékenység	147
9	Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések fenntartható működésének erősítése	152
10	Mellékletek jegyzéke	154
11	Táblázatjegyzék	154
12	Ábrajegyzék	154

1 BEVEZETÉS

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 2021-2027-es fejlesztési időszakának centrumában a gazdasági-társadalmi hátrányok csökkentése áll. A 2030-ra kitűzött cél - „Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni” - elérésében kulcsszerepet töltenek be a gazdaságfejlesztési és foglalkoztatást ösztönző projektek.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal alkotta konzorcium együttesen valósítja meg a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001 azonosítószámú „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” című 7,450 milliárd forint összköltségvetésű nyertes pályázatát, amely nagyban hozzájárulhat közösen kitűzött céljaink eléréséhez.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 2021-2027 közötti időszakára vonatkozó fejlesztési dokumentumaiban a vármegye jövője és fejlődése szempontjából meghatározó, hogy egyre többen végezzenek értékteremtő, hasznos munkát és jussanak tisztességes munkajövedelemhez, így kijelenthető, hogy középtávon továbbra is új munkahelyekre van szükség.

A foglalkoztatás előremozdításának fontos eleme az aktivitási ráta növelése. Fejlesztéspolitikai cél a munkaerőpiacról kiszakadt emberek visszavezetése a munka világába. Fontos, hogy azok közül is minél többen juthassanak munkához, akik a nyílt munkaerőpiacon nem versenyképesek.

Új munkahelyek létrehozásához versenyképes gazdaságra és nemzetközi szinten is versenyképes vállalkozásokra van szükség. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében erősebb, magabiztosabb kis- és középvállalkozói szektorra van szükség, ehhez erősíteni szükséges vármegyei szinten a vállalkozási hajlandóságot és a vállalkozói kultúrát. Az új munkahelyek mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a meglévő munkahelyek megtartására.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési céljai összefogással, a programok szinergiája és egymásra épülése, a források integrált és koncentrált felhasználása révén valósulhatnak meg.

1.1 ELŐZMÉNYEK, INDÍTTATÁS, MANDÁTUM

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyét 13 járás alkotja, amelyek közül - a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján - kilenc komplex programmal fejlesztendő, kettő fejlesztendő, egy pedig kedvezményezett járás. A kijelölés módszertanában a gazdasági és munkaerőpiaci adatok jelentős súllyal szerepelnek. A besorolás közvetetten jelzi a paktumtárség nem túl kedvező foglalkoztatási helyzetét.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye lakónépessége - a Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban KSH) adatai szerint - 2022. január 1-én 539,2 ezer fő volt, 1,1%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban¹. Bár a vármegye népességét csökkenő tendencia jellemzi, születésszámok tekintetében a legnagyobb mértékű növekedés Szabolcs-Szatmár-Bereg (6,6%) vármegyében mutatkozott 2022. első félévében.

A KSH adatai szerint 2022. második negyedévében Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a 15-64 éves népesség 73,9%-a, 258 ezer fő tartozott a gazdaságilag aktívak közé, számuk 2,5%-kal fogyott az egy évvel korábbihoz képest. Az aktivitási arány 2,9 százalékponttal elmaradt az országos átlagtól. A foglalkoztatási ráta korábban nem tapasztalt szintre, 68,2%-ra emelkedett, ami 1,2 százalékpontos emelkedést jelentett az egy évvel korábbihoz képest, folytatva a korábbi negyedévek pozitív irányú tendenciáját. Ennek ellenére az arány elmaradt az országos átlagtól (74,3%), egyben a vármegyék és a főváros körében az egyik legkedvezőtlenebb volt.

A munkanélküliségi ráta 1,9 százalékponttal 7,7%-ra csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az arány meghaladta az országos átlagot (3,2%), egyben a vármegyék és a főváros körében Nógrád után a második legkedvezőtlenebb volt.

A 2014-2020 között létrejött foglalkoztatási kooperációk (helyi és területi) beavatkozásai sikeresen ösztönözték a vármegyei foglalkoztatási mutatók javulását. Ugyanakkor a koronavírusjárvány, illetve a szomszédunkban zajló háború hatásai nemcsak makrogazdasági szinten érzékeltetik hatásukat. A projekt benyújtását megalapozó projekt-előkészítési tanulmány és az elkészült helyzetelemzés megerősítette, hogy továbbra is szükség van a vármegyei szintű foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési megállapodásokra. Jelzett időszakban a Terület- és Településfejlesztési

¹ Forrás: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/222/index.html>

Operatív Program foglalkoztatási együttműködéseinek tapasztalataira építve, bebizonyosodott, hogy a munkaerőpiaci problémák megoldását, kezelését együttműködések keretében célszerű megvalósítani, a foglalkoztatással kapcsolatos szakpolitikák kidolgozását, megszervezését és megvalósítását a területi szereplőkre kell építeni. Partnerség szükséges az önkormányzatok, az állami foglalkoztatási szerv, a szakképzési intézmények, a munkaadói és vállalkozói szervezetek, a foglalkoztatás területén lévő szakmai szervezetek, érdekvédelmi és civil szervezetek között. A partnerséget intézményi keretek között célszerű végrehajtani. A partnerségi összefogás, illetve annak koordinálása hiányában a hatékony munkahely-teremtési programok nem képesek elérni céljukat. Ennek a hosszú távú együttműködésnek a kialakításához és fenntartásához, szakmai koordináláshoz, a munkaerőpiaci igények összehangolásához járul hozzá a foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködés, mely szerződésben rögzített, az együttműködő partnerek között területi jelleggel, előre meghatározott célokkal létrejövő együttműködés.

1.2 LEHATÁROLÁS

A Szabolcs-Szatmár Bereg vármegyei Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés megvalósítására hat év áll rendelkezésre: kezdete 2022. március 1., tervezett befejezése 2028. február 29. napja. A Foglalkoztatási Stratégiában meghatározott célok, és az azok elérését szolgáló programelemek ezt az időszakot érintik, általános célja kiterjed Szabolcs-Szatmár Bereg vármegye teljes területére és várhatóan pozitív hatással lesz a vármegye munkaerő-piaci mutatóira, melyen keresztül pedig a vármegyében található minden gazdasági ágazatra. Az elkészült stratégia a partnerség és a transzparencia alapelveire épült. A helyzetértékelés és SWOT elemzés alapján elkészített stratégia - az abban felállított foglalkoztatáspolitikai célrendszer és a kitűzött indikátorok - az európai uniós, nemzeti és vármegyei szintű gazdaság- és területfejlesztési, foglalkoztatáspolitikai fejlesztési dokumentumokban foglalt célokhoz illeszkedik.

1.2.1 TERÜLETI LEHATÁROLÁS

Területi lehatárolást illetően a 2014-2020-as programozási időszakra vonatkozóan három területi szinten kerültek megvalósításra a foglalkoztatási paktumok: vármegyei, megyei jogú város és helyi kooperációk formájában. A foglalkoztatási együttműködések hierarchikusan, egymásra épülve, összehangoltan, egymáshoz közvetlenül kapcsolódnak. A foglalkoztatási együttműködések - mind

a vármegyei, mind az ahhoz illeszkedő, azzal összehangoltan, vármegyei szinten egy rendszerben működő helyi foglalkoztatási integrációk - az önkormányzatok, munkaerőpiaci intézmények, képző intézmények és vállalkozások eredményorientált, célzott együttműködésében valósulnak/valósultak meg. A foglalkoztatási együttműködések az adott földrajzi terület egészére kiterjedő célok és tevékenységek jellemzik. Releváns szereplők bevonásával létrehozott partnerség, a közösen formált stratégia, akcióterv az együttműködések általános jellemzői. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 2016-ban nyolc foglalkoztatási paktum alakult: egy vármegyei paktum, egy megyei jogú városi és hat helyi paktum. Az integrált és koherens célok elérése érdekében egységes szemléletű, egész megyére terjedő együttműködése a jövő.

Vármegyénk az ország területileg hatodik legnagyobb és harmadik legnépesebb vármegyéje. 229 települése közül 29 város, 200 község. Megyeszékhelye: Nyíregyháza. A fejlettségi mutatók térségenként, településenként változnak. A térségi/települési karakterisztikák más-más fejlesztési igénnyel, eltérő intézkedéseket és beavatkozásokat eredményezhetnek.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye településszerkezet szerinti klasszifikációja (településhierarchia) adatai jól mutatják, hogy vármegyénk településszerkezetéből hiányoznak a középvárosok, amelyek nem tudják ellensúlyozni az egyetlen 100 ezer főnél népesebb nagyváros - Nyíregyháza - településhierarchiában betöltött szerepét. Nagyon nagy számú a városi jogállású település, miközben az 500 főnél kevesebb lakost számláló aprófalvak főként a periferián helyezkednek el.

A „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések²” c. projekt tervezése és megvalósítása fenti területi szempont figyelembevételével zajlik, hiszen a program beavatkozási területe lefedi Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye teljes területét, beleértve Nyíregyháza Megyei Jogú Város területét is.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye ³	Területe (km ²)	Lakónépesség (fő) 2022. 01.01
	5 936	539 200

² A dokumentum írásakor 2023. februárjában a projekt címe hivatalos változásbejelentésen (vármegyei) még nem esett át, így a címként a „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” szerepel.

³ Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, Fókuszban a megyék (<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/222/index.html>)

1.2.2 FINANSZÍROZÁSI LEHATÁROLÁS

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégiája a Miniszterelnökség Regionális Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága (TOP_Plusz programok irányító hatósága) által kiadott „Útmutató a területi foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiák készítéséhez és felülvizsgálatához” című dokumentum alapján készült. A tervezett beavatkozások megvalósítását a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001 azonosító számú projekt költségvetése biztosítja.

A kedvezményezett Konzorcium költségei tekintetében elkülönül a már lezárt TOP-5.1.1-15-SB1-2016-00001 „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” c. programtól. A lehatárolás biztosított a TOP-5.1.1-15-SB1-2020-00002 „Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” és a TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 „Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum” c. még folyamatban lévő projektektől, amelyek önálló tevékenységekkel és önálló pénzügyi finanszírozással rendelkeznek. Valamennyi TOP_Plusz forrásból finanszírozott dologi vagy személyi költség kizárólag a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001 projekt megvalósításával összefüggésben merül fel.

1.2.3 CÉLCSOPORTBELI LEHATÁROLÁS

A korábbi programozási időszakban kidolgozott és megvalósításra került vagy megvalósítás alatt álló, kapcsolódó projekteken az együttműködésben részt vevő Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal nyújt foglalkozást elősegítő támogatásokat és szolgáltatásokat az adott programban meghatározott célcsoport részére. Számos GINOP, illetve TOP forrású projekt is meghosszabbításra került.

A munkaerő-piaci programok általános jellemzői, a 2014-2020-as programozási időszak tapasztalatai, továbbá az európai uniós szabályozások követelményei miatt szükséges ezen folyamatban lévő, megvalósítás alatt álló programok, és a TOP_Plusz program célcsoportjának megfelelő lehatárolására.

Az országosan kiemelt munkaerő-piaci programok (GINOP 5.1.1., GINOP 5.2.1, GINOP_PLUSZ) célcsoportját az álláskereső és az inaktívak képezik, néhány munkaerő piaci szempontból hátrányosabb helyzetű célcsoport kiemelt támogatásával.

Az egyes programokban meghatározott célcsoportok közötti lehatárolást segíti a támogatási kérelem benyújtásának feltételeit tartalmazó felhívás, amely a projekt műszaki szakmai tartalmának meghatározásánál azt az elvárást határozta meg, hogy egy adott célcsoporton személy egy időben egyszerre csak egy TOP, TOP_Plusz vagy GINOP_Plusz projekt keretében részesülhet - várhatóan - a munkaerő-piaci programokhoz, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatáshoz kapcsolódó projektrészben szereplő támogatásból.

A célcsoportokat segítő eszközrendszer tehát azonos, a célcsoportok azonban jól elkülöníthetően elválnak egymástól az egyes programokban. A TOP_Plusz keretében megvalósuló programok a területi szükségletek és igények alapján meghatározott 30 év feletti célcsoportokat támogatnak, míg a GINOP programok - minden bizonnyal a GINOP_Plusz programok is - a TOP_Plusz által nem nevesített célcsoportok munkaerő-piaci helyzetének javítását támogatják.

A TOP_Plusz programban megvalósított foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések által támogatott célcsoport kiválasztása során egy jól körülírható, a térség (vármegye) helyzete szempontjából releváns és különösen a hátrányos helyzetű csoportra fókuszálunk. Figyelemmel kellett lenni az aktív befogadás ösztönzésére, az esélyegyenlőség, a megkülönböztetés-mentesség és az aktív részvétel előmozdítására, valamint a foglalkoztathatóság javítására, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára.

A TOP_PLUSZ célcsoportot meghatározásánál az alábbi szempontok érvényesültek:

- demográfiai mutatók, kritériumok,
- sajátos élethelyzettel összefüggő kritériumok,
- szakmacsoport, szakképzettség szerinti lehatárolás,
- munkanélküliség, inaktivitás okával vagy tartósságával összefüggő kritérium.

A célcsoportot kizárólag a 30 év feletti népesség, elsődlegesen az álláskereső és az inaktív alkotják.

A projekt tervezése során az alábbi célcsoportok kerültek meghatározásra:

- Az építőipar és a kereskedelem, gépjárműjavítás területén elhelyezkedni szándékozó -3-6 hónapja nyilvántartott - álláskereső
- Tartós (legalább 12 hónapja) álláskeresőként nyilvántartottak
- Közfoglalkoztatásból legfeljebb 6 hónapja kilépő álláskeresővé válók

- Inaktívak

A célcsoportok részletes bemutatása a *2.4.1 Célcsoportok meghatározása, jellemző mutatói* fejezetben kerülnek kifejtésre.

Az országos munkaerő-piaci programok jellegüknél fogva átfogóbb, szélesebb célcsoportot támogatnak, míg a TOP_Plusz program - ahogyan az a fenti részletezettségből kiderül -specifikus, a vármegyei munkaerő-piac jellemzői és igényei szerint kialakított, szűkebb és jól elkülöníthető célcsoportot preferál.

A célcsoportok közötti átfedés elkerülését a szakpolitikai felelőssel való egyeztetés, a program decentralizált megvalósítása, valamint a célcsoport helyi-térségi munkaerő-piaci szempontokra figyelemmel történő meghatározása és rendszeres felülvizsgálata biztosítja.

1.2.3.1 CÉLCSOPORTI LEHATÁROLÁS ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATAI

Munkaerőpiaci beavatkozások tekintetében a GINOP_Plusz (Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program_Plusz), EFOP_Plusz (Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program_Plusz), TOP_Plusz (Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz), KEHOP_Plusz (Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program_Plusz), illetve a HET (Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv) közötti lehatárolást célszerű vizsgálni.

A lehatárolás a támogatott célcsoportokon alapul. A TOP_Plusz által finanszírozott foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködések és a települési felzárkózási fejlesztésekhez kapcsolódó programok célcsoportjai a helyi munkaerőpiaci helyzet alapján vármegyei szinten kerülnek meghatározásra. A célcsoportokról a vármegyei foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési együttműködés a szakpolitikai felelőssel egyeztet. Az előre egyeztetett és meghatározott célcsoportok alapesetben két évente értékelésre és szükség esetén módosításra kerülnek.

A TOP_Plusz és GINOP_Plusz keretében finanszírozott munkaerőpiaci programok az egyeztetést követően, az ott született megállapodást szem előtt tartva indulnak (így a TOP_Plusz kizárólag a vármegyei szinten meghatározott célcsoport, a GINOP_Plusz pedig minden más célcsoport számára biztosít támogatást), így nem merül fel a célcsoportok átfedésének veszélye. A 29 év alatti korcsoport támogatása kizárólag GINOP_Plusz keretében valósul meg. Az EFOP_Plusz a leghátrányosabb helyzetű személyek, megváltozott munkaképességűek és romák célzott támogatását valósítja meg. A GINOP_Plusz keretében ezen személyek célzott támogatására nem kerül sor, a program keretében megvalósuló intézkedésekhez azonban ezen csoportok is

hozzáférhetnek amennyiben egyéb jellemzőik alapján (pl. álláskeresői státusz) a munkaerőpiaci programok célcsoportjába tartoznak és elhelyezkedésükhöz foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokra és támogatásokra van szükségük.

A közfoglalkoztatottak nyílt munkaerőpiaci integrációjához mindkét program támogatást nyújt, egymásra épülő beavatkozások keretében. A közfoglalkoztatással érintettek képzését, az egyéni szükségletekhez igazodó, nyílt munkaerőpiaci kilépést megalapozó humán szolgáltatásokat az EFOP_Plusz keretében tervezett intézkedések nyújtják, míg az elsődleges munkaerőpiaci integrációt közvetlenül célzó foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokat a GINOP_Plusz biztosítja azon közfoglalkoztatottak számára, akik a közfoglalkoztatásból való kilépésre már felkészültek.

A kisgyermekes és gondozási feladatokat ellátó szülők munkaerőpiaci integrációjához ugyancsak hozzájárul mindkét program: a GINOP_Plusz általános támogatással segíti a célcsoportot, az EFOP_Plusz pedig ezt kiegészítő intézkedésekkel. A KEHOP_Plusz az IÁA⁴ keretében három vármegyében nyújt komplex munkaerőpiaci szolgáltatásokat, és támogatja a munkahelyváltást, tovább- és átképzések szervezését, vállalkozóvá válást és vállalkozásindítást. A HET pedig a felzárkózó településeken nyújt munkaszocializációt és készségfejlesztést célzó beavatkozásokat.

⁴ IÁA: Igazságos Átmenet Alap

Fenti általános lehatároláson túl, két esetben részletes célrendszer vizsgálatot folytattunk a stratégiakészítés folyamatában.

- a) Terület- és Településfejlesztési Operatív Program és Terület- és Településfejlesztési Operatív Program_Plusz célcsoport lehatárolása:

Célcsoport	TOP 5.1.1.	TOP 6.8.2.	TOP Plusz
Alacsony iskolai végzettségűek	X	X	
25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők	X	X	
50 év feletti	X	X	
GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek	X	X	
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők	X	X	
Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek	X	X	
Megváltozott munkaképességűek,	X	X	
Roma nemzetiséghez tartozó személyek	X	X	
Közfoglalkoztatottak	X	X	
Az építőipar és a kereskedelem, gépjárműjavítás területén elhelyezkedni szándékozó – 3-6 hónapja nyilvántartott – álláskeresők			X
Tartós (legalább 12 hónapja) álláskeresőként nyilvántartottak			X
Közfoglalkoztatásból legfeljebb 6 hónapja kilépő álláskeresővé válók			X
Inaktívak	X	X	X

1. táblázat: Célcsoport lehatárolás (1)⁵

- b) Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program és Terület- és Településfejlesztési Operatív Program_Plusz célcsoport lehatárolása⁶:

Célcsoport	GINOP 5.1.1.	GINOP 5.2.1	TOP Plusz
A 25-64 év közötti nyilvántartott álláskeresők	X		
A 25-30 év közötti pályakezdő álláskeresők	X		
Alacsony iskolai végzettségű (ISCED 1-2) álláskeresők	X		
Gyermekgondozás vagy hozzátartozó ápolását követően a munkaerőpiacra visszatérő álláskeresők	X		
Tartós (legalább 6 hónapja) álláskeresőként nyilvántartottak	X		

⁵ Forrás: Saját szerkesztés

⁶ A célcsoportok időközben módosultak, a programok közötti egyértelmű elhatárolás tényét nem befolyásolják.

Az 50 év feletti álláskereső	X		
A közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők	X		
Kevesebb mint 6 hónapja munkanélküli 25 év alatti (betöltött 15 és nem betöltött 25 közötti) fiatalok		X	
Legalább hat hónapja munkanélküli 25 év alatti (betöltött 15 és nem betöltött 25 közötti) fiatalok		X	
25 év alatti (betöltött 15 és nem betöltött 25 közötti) inaktív fiatalok.		X	
Az építőipar és a kereskedelem, gépjárműjavítás területén elhelyezkedni szándékozó – 3-6 hónapja nyilvántartott – álláskereső			X
Tartós (legalább 12 hónapja) álláskeresőként nyilvántartottak			X
Közfoglalkoztatásból legfeljebb 6 hónapja kilépő álláskeresővé válók			X
Inaktívak	X		X

2. táblázat: Célcsoporti lehatárolás (2)⁷

1.2.4 VÉGREHAJTÁSI LEHATÁROLÁS, KORLÁTOK

Jelen stratégiában rögzített, és a program sikeres megvalósítása kapcsán tett intézkedések végrehajtásáért a TOP_Plusz-3.1.1-21-SB1-2022-00001 projekt kedvezményezettjeként Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata, valamint konzorciumi partnere a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal együttesen felelős.

A projekt tervezési és előkészítési munkáiban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzatának és Hivatalának (Pályázati és Projekt Osztály) munkatársai vettek részt szoros együttműködésben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatallal, melynek eredményeként elkészült a Projekt-Előkészítő Tanulmány.

A támogatási kérelmet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatallal közös munka eredményeként nyújtotta be a konzorciumvezető Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzatának a feladata döntően a foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés létrehozása, működtetése és fenntartása, valamint szerepet vállal a szakmai megvalósításban is. Feladatai közé tartozik a széles körű nyilvánosság biztosítása, valamint a projektmenedzsmenti feladatok ellátása is.

⁷ Forrás: saját szerkesztés

A vármegye egészére kiterjedő foglalkoztatási (együttműködési) hálózat működtetése nagy jelentőséggel bír a foglalkoztatási problémák feltárásában és közreműködik azok megoldásában.

A legfőbb cél, hogy megvalósuljon a munkahelyteremtő helyi gazdaságfejlesztés, összekapcsolódjanak a kezdeményezések, a közszférát és versenyszférát, valamint a vármegye releváns munkaerőpiaci szereplőit, foglalkoztatásfejlesztésben érintett és érdekelt feleit fogja össze a foglalkoztatási problémák mérséklése és a vármegyei gazdasági versenyképesség javítása érdekében.

A célcsoport részére nyújtott foglalkoztatást elősegítő támogatásokhoz és szolgáltatásokhoz kapcsolódó tevékenységeket a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal végzi.

A felhívás 2.1.1. A) főtevékenységéhez kapcsolható tevékenységeket Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata látja el, míg a felhívás 2.1.1. B) főtevékenységének tevékenységeit a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal végzi. A végzett tevékenységek egyértelműen lehatárolhatóak.

A felhívásban lehatárolásra kerültek a műszaki szakmai elvárások. A foglalkoztatást elősegítő tevékenységeket a vármegye önkormányzata láthatja el szolgáltatók és szakemberek bevonásával. A foglalkoztatást elősegítő támogatásokat és szolgáltatásokat a Kormányhivatalok nyújthatják az alkalmazásukban álló szakmai megvalósítókön keresztül.

A TOP_Plusz programban elérhető foglalkoztatást elősegítő támogatások és szolgáltatások:

A foglalkoztatást elősegítő támogatások és szolgáltatások a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról szóló 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet és a szakpolitikai felelős minisztérium által kiadott módszertani útmutató szerinti mértékben és időtartamban állapítható meg.

A munkaerőpiaci programban nyújtott támogatások címzettjei egyidejűleg más, hasonló célú projektek keretében ESZA+ forrásból nyújtott támogatásban - ugyanazon projekt-résztevő személyre tekintettel - csak megkötésekkel részesülhetnek. A bevonás lehetséges, de a támogatott programelemeknek egymásra kell épülniük, az egyén fejlődését szolgálva. A kettős finanszírozás elkerülése okán, ugyanaz a személy indikátort nem képezhet több programban.

Foglalkoztatók részére:

1. **Munkaközvetítés** (foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás): A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról szóló 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet szerint az állami foglalkoztatási szerv a munkaközvetítő tevékenységét a szolgáltatást kérőkkel és a foglalkoztatókkal együttműködve folytatja. Az állami foglalkoztatási szerv a foglalkoztató részére munkaközvetítést akkor végez, ha a foglalkoztató a munkaerőigényét a hivatkozott Korm.rendeletben meghatározott módon bejelentette, a munkaközvetítést kéri, és vállalja, hogy fogadja az állami foglalkoztatási szerv által kiállított közvetítő lappal megjelenő személyeket (a közvetítő lapon igazolja a munkaközvetítés eredményét, és fogadja az állami foglalkoztatási szerv képviselőjét, valamint tájékoztatja őt a foglalkoztatás körülményeiről).

2. **Bértámogatás:** Az állami foglalkoztatási szervként eljáró konzorciumi partner Kormányhivatal munkaerőpiaci program keretében foglalkoztatást elősegítő támogatást nyújthat a munkaerőpiaci programban részt vevőnek a foglalkoztatás elősegítése érdekében.

A projektben bértámogatás (projektkonstrukciós szempontból megszabottan célcsoporti és nyilvántartottsági feltételekkel) legfeljebb 6 hónap időtartamra, fix 50% mértékben, továbbfoglalkoztatási kötelezettség nélkül nyújtható támogatás. A konstrukció céljai között szerepel, hogy csökkentse a foglalkoztatók előítéleteit (a munkavállaló munkavégző képességének, munkabírásának megismertetése által), másrészt, hogy a résztvevők önmaguk is meggyőződjenek arról, hogy alkalmasak a képzettségük, képességeik, korábbi szakmai tapasztalataik alapján a valós munkafeltételek között zajló munkavégzésre. A támogatás mértéke a foglalkoztatót terhelő munkabér fix 50%-a, amely havonta, legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér 150%-ig terjedhet.

3. **Foglalkoztatónak nyújtható mobilitási támogatás:** A foglalkoztatásra irányuló jogviszony ideje alatt a foglalkoztatónak utazási támogatás annak a foglalkoztatotti létszámnak az erejéig nyújtható, mely megegyezik azon álláskereső számával, akikkel a foglalkoztató a kérelem benyújtását megelőző három hónapban a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. szerinti munkaviszonyt létesített és

- foglalkoztatottjának a lakhelyétől eltérő településen található a munkavégzés helye, és

- a munkába járás biztosításáról a foglalkoztató gondoskodik.

A foglalkoztatónak a kérelem benyújtáskori statisztikai állományi létszámot a támogatás ideje alatt a támogatással érintett vármegye valamennyi telephelyén fenn kell tartani. Utazási támogatás legfeljebb egy évi időtartamra, havonta, foglalkoztatottanként a lakóhely és a munkavégzés helye közötti távolság tekintetében minden 10 km után a kötelező legkisebb munkabér 5%-nak megfelelő összegben nyújtható a foglalkoztatónak. A támogatás összege foglalkoztatottanként nem haladhatja meg a 60 km távolság esetén adandó támogatás összeget.

Célcsoport számára:

1. Információnyújtás (foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás): Az információnyújtás a foglalkozásokról, a térségben elérhető képzésekről, a régió, a vármegye, valamint a kistérség munkaerőpiaci helyzetéről, a munkaerő-kereslet és -kínálat helyi jellemzőiről, a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról és egyéb szolgáltatási formákról való tájékoztatás. Az információnyújtás célja, hogy elősegítse az elhelyezkedést és az üres álláshelyek betöltését. Az információnyújtás történhet, egyéni, csoportos, rendezvényhez kötött, elektronikus vagy online formában.

2. A tanácsadás (foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás): A tanácsadás olyan egy vagy több alkalomból álló segítségnyújtás, ahol feltárják azokat a körülményeket, amelyek alapján a tanácsadó a problémára a szolgáltatást kérővel közösen keres megoldást, vagy amely a foglalkoztató adott foglalkoztatási helyzetének megerősítéséhez kapcsolódik. Az állami foglalkoztatási szerv vagy a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatást nyújtó szervezet tanácsadás szolgáltatás igénybevételét biztosíthatja a szolgáltatást kérő számára, ha a személyes konzultáció alapján megállapítható, hogy az együttműködési kötelezettség teljesítéséhez, a szolgáltatások, támogatások igénybevételéhez, az állami vagy más szervekkel való kapcsolattartáshoz, az önálló munkába álláshoz vagy a munkahelyen történő beilleszkedéshez személyes segítségre van szüksége, figyelembe véve a szolgáltatást kérő sajátos élethelyzetét, igazodva személyes igényéhez, személyiségéhez és a külső körülményeihez. A tanácsadások megvalósítható egyéni tanácsadás, csoportos tanácsadás, csoportos fejlesztés, táv- vagy online tanácsadás formájában.

3. Munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása (képzés): Munkaerőpiaci programban meghatározottak szerint az állami foglalkoztatási szerv támogatást nyújthat annak a foglalkoztatónak, aki foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesít az álláskeresővel olyan munkakör tekintetében, mely az álláskereső képzését igényli, és a foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében az álláskereső részt vesz a jogszabályban meghatározott képzésben.

A munkaerőpiaci programban meghatározottak szerint az állami foglalkoztatási szerv legalább a kötelező legkisebb munkabér 70%-nak megfelelő összegű havi támogatást nyújthat álláskeresést ösztönző juttatásként annak az álláskeresőnek, aki a munkaerőpiacon történő elhelyezkedése érdekében jogszabályban meghatározott képzésen vesz részt.

4. Mobilitási támogatások: A munkaerőpiaci programban a támogatás önállóan is nyújtható, nem csak bértámogatás melletti foglalkoztatásra irányuló jogviszony létrehozása esetén, a jogviszony létesítésének napjáig benyújtott kérelem alapján mobilitási támogatás nyújtható a programba vont álláskeresőnek, ha

- az állandó lakhelyétől legalább 60 km-re lévő településen található a munkavégzés helye, a lakhatásának biztosítására,
- a lakhelyétől 60 km-nél közelebbi, de a lakhelyétől eltérő településen található a munkavégzés helye, a munkába járás (utazás) biztosítására.

5. Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás: Kizárólag álláskeresőként nyilvántartott programrésztvevő részére nyújtható. Szolgáltatást kérőként nyilvántartott inaktív programba vont személy részére abban az esetben nyújtható, ha kéri álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét és megfelel az álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel feltételeinek, s az állami foglalkoztatási szerv nyilvántartásba vette, mint álláskeresőt.

Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás nyújtható annak az álláskeresőnek, akit

- legalább egy hónapja álláskeresőként nyilvántartanak,
- aki az állami foglalkoztatási szerv által nyújtott szolgáltatás keretében a vállalkozás indításához szükséges jogi, pénzügyi készségeket megszerzi, és

- aki a szolgáltatás keretében üzleti terv készítésével bemutatja az indítani kívánt vállalkozás hatékonyságát és működésének részleteit.

Támogatás összetétele: (a két támogatási elem csak együttesen adható) hat hónapon keresztül a kötelező legkisebb munkabér 100%-nak megfelelő mértékű támogatást és legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér tizenötszörösének megfelelő mértékben egyszeri visszatérítendő vagy vissza nem térítendő tőketámogatás nyújtható.

6. Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos támogatások:

- foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások biztosítása;
- foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások ideje alatt álláskeresést ösztönző juttatásként nyújtott pénzbeli juttatás.

7. Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás: A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról szóló 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet 30. § (3) bekezdése szerint ha a támogatások európai uniós értelemben vett állami támogatásnak minősülnek, csekély összegű (de minimis) támogatásként, mezőgazdasági csekély összegű támogatásként és a 651/2014 (EU) bizottsági rendelet 31. cikke szerinti képzési támogatásként és a 32. cikke szerinti hátrányos helyzetű munkavállalók felvételéhez bértámogatás formájában nyújtott támogatásként nyújthatók.

1.2.5 VÉGREHAJTÁSI IDŐHORIZONT MEGHATÁROZÁSA, RÖVID INDOKLÁSA

A Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégiában bemutatásra kerülő beavatkozások alapvetően közvetlenül finanszírozhatók a „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” című projekt költségvetéséből. A projektvégrehajtás időhorizontja 2022. március 1. - 2028. február 29., amely illeszkedik a stratégiai és operatív tervezési dokumentumok időtávjához is.

A TOP-5.1.1-15-SB1-2020-00002 „Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című program fizikai befejezése tervezetten 2023. november 30. napja. Folyamatban van továbbá a TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 „Nyíregyházi

Foglalkoztatási Paktum” elnevezésű projekt meghosszabbítása is, melynek tervezett fizikai befejezése 2023. november 30. napja⁸.

A TOP projektek fizikai megvalósítása és a TOP_Plusz program fizikai megvalósítása várhatóan párhuzamos megvalósítást is jelent majd.

1.3 TERVEZÉSI FOLYAMAT BEMUTATÁSA

A tervezés alapját a 2021-ben elfogadott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Stratégiai, illetve Operatív Programja jelentették. Az előkészítés nagyban épített Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájára (2021-2027).

A projekt előkészítő tanulmány készítésének időszakában együttműködési szándéknyilatkozatok születtek a foglalkoztatási együttműködésre vonatkozóan. Az előkészítési szakasz óta átgondolásra került az együttműködők köre, megkezdődött az együttműködési szándéknyilatkozatok beszerzése. A korábbi paktumszervezetek jó tapasztalataira építve, átgondolásra kerültek a szervezeti keretek is. A működést szabályozó dokumentumok kidolgozása elindult.

Együttműködési kérdéseket egyeztető fórumokra került sor az előkészítés szakaszában. Különösen intenzív partnerség alakult ki Nyíregyháza Megyei Jogú Város szakembereivel.

A konzorciumi tagok 2022. januárjában zárták a projekt-előkészítő tanulmány dokumentumát, melyet előkészítési, adatgyűjtési és elemzési, információfeltáró munkafázisok előztek meg.

A helyzetelemzés alapvetően szekunder, már meglévő területi adatokra - elsősorban a Területi Információs Rendszer és a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett adatokra épül.

Az elemzés a jelenleg elérhető legfrissebb rendelkezésre álló adatok alapján került kidolgozásra.

A közfoglalkoztatási adatok forrása a Belügyminisztérium hivatalos tájékoztató anyagai.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal kérdőíves adatgyűjtéssel segítette a stratégia megalapozását (1. sz. melléklet). A kiemelt projekt keretében a 30 év feletti álláskereső körében történt meg a felmérés. Alapvető kérdésként vetődött fel: mi segítené számukra az elhelyezkedést a munka világában. Az ehhez szükséges információk összegyűjtése érdekében kérdőív került kiküldésre a kiválasztott munkavállalók számára. A felmérés jársonként történt,

⁸ A stratégiakészítés időpontjában hatályos adatok.

amelynek lebonyolítását a Járási Hivatalok foglalkoztatási osztályai végezték. A megkeresésre 458 db válasz érkezett, melyből 5 db duplikált, így 453 db az értékelhető.

Adatszolgáltatás tekintetében megkeresésre került továbbá a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.

A stratégia összeállításának folyamatában a konzorciumi partnerek együttműködése folyamatos volt. A véleménycserék, a tapasztalatok átvétele sikeresen beépítésre került a dokumentumban.

A transzparencia és a társadalmisítás jegyében a projektfejlesztéssel kapcsolatos információk elérhetőek a www.szszbmo.hu honlapon.

1.4 STRATÉGIA (SZAKMAPOLITIKAI) HÁTTÉR, ILLESZKEDÉS

Jelen stratégia tervezése során megvizsgáltuk a programban meghatározott célok illeszkedését az egyes nemzeti, szakpolitikai és területi stratégiai dokumentumokhoz. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia koherenciavizsgálata az alábbi megállapításokat tartalmazza.

1.4.1 ILLESZKEDÉS UNIÓS SZINTŰ TERVDOKUMENTUMOKHOZ

Az Európai Szociális Alapot (ESZA) a Római Szerződés hozta létre azzal a céllal, hogy javítsa a munkavállalói mobilitás és a foglalkoztatás lehetőségeit. Feladatait és operatív szabályait később felülvizsgálták, hogy azok tükrözzék a tagállamok gazdasági és foglalkoztatási helyzetében bekövetkezett fejleményeket, valamint az uniós szinten meghatározott politikai prioritások alakulását.

Az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) célja a tagállamok támogatása a Covid19 világjárvány okozta válság kezelésében, a magas foglalkoztatási szintek és a méltányos szociális védelem elérésében, valamint a zöld és digitális gazdaságra való átállásra készen álló, képzett és reziliens munkaerő biztosításában. Az ESZA+ a humánbefektetést szolgáló legfőbb uniós eszköz. A Bizottság 2018. május 2-án előterjesztette a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretre irányuló javaslatát. Az ESZA+ konkrét (főbb) céljai a következők:

- a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás, az oktatás és a társadalmi befogadás szakpolitikai területeinek támogatása, nevezetesen a szegénység felszámolásának

elősegítése révén, hozzájárulva ezáltal a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához,

- a digitális és zöld átállás támogatása,
- munkahelyteremtés az intelligens szakosodáshoz szükséges készségek révén, valamint az oktatási és képzési rendszerek javítása;
- ideiglenes intézkedések támogatása rendkívüli vagy szokatlan körülmények esetére⁹.

1.4.1.1 ILLESZKEDÉS AZ EU CÉLKITŰZÉSEIHEZ

Magyarország a 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozó 2021/1060 (EU) rendeletben rögzített 5 szakpolitikai célkitűzés mindegyike esetében tervez beavatkozásokat.

A PO1 Intelligens Európa keretében tervezett beavatkozások az Intelligens Szakosodási Stratégián (S3) alapulnak, melynek pillérei a kkv-fejlesztés, a KFI, a digitalizáció és a hozzájuk kapcsolódó készségfejlesztés. Versenyképességünk három kulcsát ezen szakpolitikai célkitűzés kereteiben tehát a kutatási és innovációs ökoszisztéma nemzetközi színvonalra történő fejlesztése, a mikro-, kis- és középvállalkozások termelékenységének és digitális technológiák integráltsági szintjének javítása jelenti. A kkv szektor erősítéséhez járul hozzá közvetve a projekt céljainak megvalósítása, hiszen a rendelkezésre álló munkaerő a gazdasági fejlődés (így a kkv szektor erősítésének is) alapja.

A PO4 szakpolitikai célkitűzéshez - a Szociális Európa - kapcsolódó alapok: az ESZA + és az ERFA, amelyen keresztül a TOP_Plusz programok kerülnek megvalósításra.

A szakpolitikai célkitűzés keretében a gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes társadalom alapjait erősítjük meg a Szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervével és az Európai Tanács tagjai által 2021. május 8-án jóváhagyott Portói Nyilatkozattal összhangban.

A gazdasági teljesítmény javításának meghatározó feltétele a munkaképes népesség számának és képzettségi szintjének emelése. Noha a munkaerőpiaci helyzet az utóbbi évtizedben jelentősen javult, a COVID-válság megakasztotta a kedvező folyamatokat, és a hatások kezelése a munkahelyek védelmét, az álláskeresők elhelyezkedését segítő intézkedéseket tesz szükségessé. Emellett a munkaerőpiac strukturális feszültségei – a munkaerő-tartalék képzettségi összetételében és területi eloszlásában nincs összhangban a kereslettel, az ország hátrányosabb helyzetű területein koncentrálnak – is indokolják a beavatkozást e téren.

⁹ Forrás: https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hu/FTU_2.3.2.pdf

A TOP_Plusz élhető vármegye és versenyképes vármegye prioritása PO5 ii. egyedi célkitűzéshez tartozó beavatkozásai a gazdaságélénkítést és a foglalkoztatás-ösztönzést önkormányzati és helyi fejlesztésekkel erősítik, a települések élhetőbbé válását integrált településfejlesztési beavatkozásokkal támogatják.

A projekt ezen célok elérése érdekében tett vállalásai között szerepel a célcsoport által betöltött munkahelyek számának növelése, illetve a célcsoport számára foglalkoztatást elősegítő munkaerőpiaci támogatások és szolgáltatások nyújtása. A foglalkoztatás mennyiségi mutatóinak javítása mellett a munkaerő teljesítményének és alkalmazkodó-képességének növelése és foglalkoztatási feltételeinek javítása is szükséges. A munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok hátrányainak kompenzálásához, valamint a stabilizálódó munkaerőpiacon várhatóan ismételten megjelenő munkaerőhiány kezeléséhez egyrészt a megfelelő kapacitásokkal bíró foglalkoztatási szolgálat által nyújtott aktív munkaerőpiaci eszközökre (személyre szabott foglalkoztatási támogatások és foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások), másrészt a célcsoport igényeihez igazodó komplex beavatkozásokra van szükség. A projekt nyújtotta párbeszéd és partnerség fenti célokkal teljes szinergiát mutat.

A munkaerőpiaci beavatkozások rövid- és középtávon is közvetlenül hozzájárulnak a versenyképesség növeléséhez, míg az egészségügy, köznevelés, szakképzés, felsőoktatás és a szociális, valamint felzárkóztatási intézményrendszer eszközei a hosszú távú versenyképesség alapjait teremtik meg. A köznevelési és szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztésével a minőségi és korszerű oktatási szolgáltatások megteremtését és a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítását kívánjuk elérni, összhangban az országspecifikus ajánlásokkal, illetve a 2021-2030-ra vonatkozó köznevelési stratégiával, valamint a Szakképzés 4.0 Stratégiával. A célkitűzés keretében, a GINOP_Plusz munkaerőpiaci prioritási tengelyén megvalósul a szociális partnerek, kapacitásépítést célzó intézkedések folytatása, a szakpolitikai támogató rendszerek és a partnerségi hálózat fejlesztése.

A területi célok eléréséhez, a térségi (regionális és vármegyei szintű) felzárkózás ütemének gyorsításához, a területi kihívások kezeléséhez a PO5 (TOP_Plusz és a turizmus vonatkozásában a GINOP_Plusz) mellett az ágazati OP-k érdemi és célzott beavatkozásai is szükségesek. Elvárt programeredményként javulnak a gazdaságfejlesztés helyi feltételei, a foglalkoztatás helyzete, a

települési infrastruktúra és közszolgáltatások minősége, ezen keresztül erősödik a települések népességmegtartó képessége és az érintett lakosság életminősége.

1.4.2 ORSZÁGOS SZINTŰ TERVDOKUMENTUMOKHOZ VALÓ ILLESZKEDÉS

1.4.2.1 ILLESZKEDÉS AZ ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓHOZ (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, amely a 2021-2027 közötti európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok (partnerségi megállapodás, operatív programok) megalapozását is szolgálja.

Az OFTK országos célrendszerét és fejlesztéspolitikai feladatait szervesen kiegészítik a vármegyék területfejlesztési koncepciói és területfejlesztési programjai, melyeket az OFTK célkitűzéseire igazodva, a helyi, térségi fejlesztési igényeket és specifikumokat megjelenítve a vármegyei önkormányzatok állítottak össze. Az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt fogalmaz meg¹⁰:

- Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés,
- Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az átfogó célok elérése érdekében az OFTK tizenhárom - 7 szakpolitikai jellegű, 6 területi - specifikus célt tűz ki. Az Országgyűlés az alábbiak szerint határozta meg a célokat:

a) szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

- aa) versenyképes, innovatív gazdaság,
- ab) gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
- ac) életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése,
- ad) kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- ae) érték tudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,

¹⁰ Forrás: <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a14h0001.OGY>

af) jó állam, szolgáltató állam és biztonság,

ag) stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme,

b) területi specifikus célok:

ba) az ország makro-regionális szerepének erősítése,

bb) a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat,

bc) vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,

bd) kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése,

be) területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,

bf) összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

A támogatási kérelem célrendszere szoros összhangban áll az aa), ac), ae) szakpolitikai jellegű, illetve a bc) és be) területi specifikus célkitűzésekkel.

1.4.2.2 ILLESZKEDÉS A MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIÁHOZ

A Felzárkózási Stratégia átfogó célokat jelöl ki, illetve kialakítja a szakterületeket illető beavatkozások összhangjának kereteit. A Felzárkózási Stratégia céljai, összefüggésben a kormányzati keretstratégiák rendszerével hozzájárulnak Magyarország társadalmi és gazdasági versenyképességének erősítéséhez.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 a legfontosabb társadalompolitikai célokat hierarchiába rendezetten sorolja fel. A stratégia kiemelt, átfogó céljai a következők:

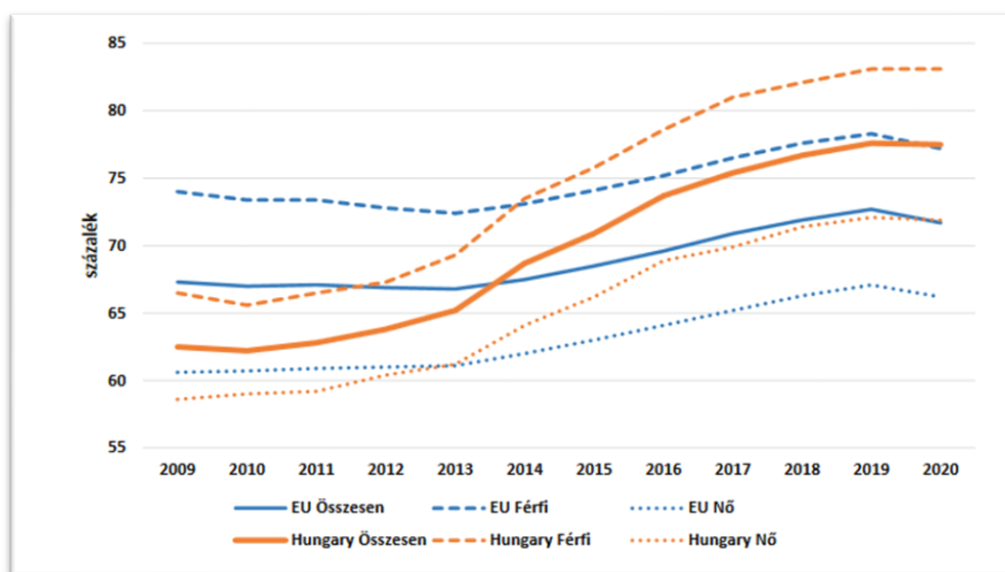
- az anyagi és szociális nélkülözés kockázatának kitettek arányának csökkentése, különös tekintettel a roma népességre,
- a szegénység, szociális kirekesztődés újratermelődésének megakadályozása,
- a társadalmi gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.

Mindegyik átfogó célhoz különböző részcélok, az adott átfogó cél elérését szolgáló, részterületenkénti vállalások tartoznak. A projekt célrendszere szinergiát mutat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 céljaival.

1.4.2.3 MAGYARORSZÁG 2022. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJÁNAK CÉLJAIHOZ VALÓ ILLESZKEDÉS

A Nemzeti Reform Program 2022 szerint az elmúlt évtizedben uniós szinten is kiemelkedően jól teljesített Magyarország a foglalkoztatás növelése terén: a 20-64 éves korcsoport foglalkoztatási rátája 2010-2021 között 16,6 %-kal növekedett a KSH adataira hivatkozva. 2021. év egészét tekintve a foglalkoztatási ráta 78,8 % volt, jóval túlteljesítve az Európa 2020 stratégiában kitűzött 75 %-os foglalkoztatási célt, emellett mind a női, mind a férfi foglalkoztatási ráta meghaladja az EU-s szintet.

A 2022. évi Nemzeti Reform Program széles körűen bemutatja azon fő szakpolitikai programokat és kiemelt jelentőségű beruházásokat, amelyek mind az európai célokat, mind Magyarország hosszú távú jövőjét segítik: a növekedést és versenyképességet támogató, üzleti környezetet javító, a digitalizációt támogató lépéseket, a foglalkoztatás további növelése érdekében a munkahelyteremtést, az oktatást, családpolitikát, és a társadalmi felzárkózást elősegítő, illetve a környezeti fenntarthatóságot biztosító intézkedéseket.

1. ábra: Foglalkoztatási ráta, nemek szerint, 20-64 éves korosztály (2009-2020)¹¹

A Magyar Kormány foglalkoztatási célkitűzése, hogy a 20-64 éves népesség foglalkoztatási rátája 2030-ra érje el a 85 %-ot (az EU-s cél 78 %). A 2022. évi Nemzeti Reform Program célkitűzéseivel összhangban a TOP_PLUSZ Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Program segíti mind a

¹¹ Forrás: Nemzeti Reform Program 2022 Magyarország

vármegyei munkáltatók megerősödését, innovációs, digitalizációs törekvéseinek fejlesztését, mind a hátrányos helyzetű munkavállalók elhelyezkedését, inaktivitásának csökkentését.

1.4.2.4 TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM PLUSZ

Elősegítve a Szociális Jogok Európai PILLÉR cselekvési terv céljait, a TOP_Plusz a vármegyei foglalkoztatási együttműködések támogatásán keresztül javítja a foglalkoztatási szolgálat által nyújtott szolgáltatások elérhetőségét és minőségét, különösen a munkaerőpiaci szempontból hátrányos társadalmi csoportok számára; továbbá a komplex szociális városrehabilitációs programok támogatásán keresztül ösztönzi a társadalmi befogadást, elősegíti a megfelelő minőségű lakhatást és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az e program keretében támogatott beruházások tekintetében a műveletek kiválasztása és végrehajtása során az Európai Unió Alapjogi Chartáját, valamint a közös rendelkezésekről szóló rendelet 9. cikkének (1), (2) és (3) bekezdésében, valamint az ESZA+ rendelet 6. cikkében meghatározott elvek biztosítása történik meg. A Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégiának illeszkednie kell a vármegye egyéb releváns fejlesztési dokumentumaihoz, amelyek közül a legfontosabb a területfejlesztési stratégia és koncepció, illetve ezekre épülő Integrált Területi Program. Vármegyei fejlesztés szempontjából fontos prioritások, amelyek megjelennek a TOP_Plusz Operatív programban:

1. Prioritás: Élhető vármegye,
2. Prioritás: Klímabarát vármegye,
3. Prioritás: Gondoskodó vármegye,
6. Prioritás: Versenyképes vármegye.

A program kiemelt célja a foglalkoztatáshoz való hozzáférés javítása, különös tekintettel a tartós munkanélküliekre és az inaktív személyekre. Jelentős szerepet kap továbbá a munkaerő-piaci esélyegyenlőségi program, amelyre vonatkozóan a jövőben külön pályázati felhívás kerül kiírásra.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Programban (2021-2027) tervezett intézkedéseket az alábbi táblázat foglalja össze¹².

Prioritások	Intézkedések	Fő célterületek
1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	A megye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	A megye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, megszervezése termelői integrációk keretében	A megye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	A megye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	A megye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	6. Technológia és telephely fejlesztés	A megye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
2. Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése	1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	A megye teljes területe
	2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	A megye teljes területe
	3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	A megye teljes területe
	4. Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	A megye teljes területe
	5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	A megye teljes területe
	6. Természetvédelem és élővilág védelem	A megye teljes területe
3. Komplex megyei menedzsment és marketingtevékenység megvalósítása	1. Aktív megyei befektetésösztönzés	A megye teljes területe
	2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	A megye teljes területe
	3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	A megye teljes területe
	4. Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói kultúra fejlesztése	A megye teljes területe
	5. Határmenti és interregionális kapcsolatok erősítése	A megye teljes területe
	6. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	A megye teljes területe
4. A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása	1. Tudományos és szolgáltató bázis kialakítása, innovációs környezet fejlesztése	A megye teljes területe
	2. Piacorientált szak- és felnőttoktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	A megye teljes területe
	3. Gyermekjóléti alapellátás, óvodai ellátás fejlesztése, idősgondozás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése	A megye teljes területe
	4. Oktatáshoz való hozzáférés javítása, lemorzsolódás csökkentése	A megye teljes területe
	5. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	A megye teljes területe
	6. Foglalkoztathatóság javítása	A megye teljes területe
5. A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése	1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	Nyíregyháza
	2. A közlekedési hálózat fejlesztése	Nyíregyháza
	3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	Nyíregyháza
	4. Közszolgáltatások fejlesztése, középületek infrastrukturális és energiahatékonysági fejlesztése	Nyíregyháza
	5. Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	Nyíregyháza
	6. Bokortanyák fejlesztése	Nyíregyháza
6. A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése	1. Gazdasági centrum funkció megerősítése, vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	A megye decentrumai
	2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	A megye decentrumai
	3. Térségi szintű integrált és komplex turizmusfejlesztés	A megye decentrumai
	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	A megye decentrumai

¹² Forrás: <https://www.szszbmo.hu/tervezes-2021-2027>

Prioritások	Intézkedések	Fő célterületek
7. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése	1. Az érintett településeken a közszolgáltatások és a közigazgatás minőségi fejlesztése	A megyében lévő járásközpontok (kivéve Nyíregyháza és a decentrumok), illetve a kisvárosok
	2. Helyi gazdaság fejlesztése a megye járásközpontjaiban és kisvárosaiban	A megyében lévő járásközpontok (kivéve Nyíregyháza és a decentrumok), illetve a kisvárosok
	3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés fejlesztése által	A megyében lévő járásközpontok (kivéve Nyíregyháza és a decentrumok), illetve a kisvárosok
	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	A megyében lévő járásközpontok (kivéve Nyíregyháza és a decentrumok), illetve a kisvárosok
8. Élhető vidéki térségek megteremtése	1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	A megye rurális területei*
	2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	A megye rurális területei*
	3. Vidéki közösségek fejlesztése	A megye rurális területei*
	4. A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben	A megye rurális területei*
	5. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	A megye rurális területei*
	6. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	A megye rurális területei*
	7. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	A megye rurális területei*
9. A külső perifériák felzárkóztatása	1. Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	Szatmár-Beregi térség**
	2. A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	Szatmár-Beregi térség**
	3. Elzárt térségek izolációjának oldása	Szatmár-Beregi térség**
	4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	Szatmár-Beregi térség**
	5. Szociális gazdaság fejlesztése	Szatmár-Beregi térség**
10. A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása	1. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	A megye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések
	2. A hátrányos helyzetű csoportok, illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása, alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	A megye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések
	3. Célzott oktatási-nevelési intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára, lemorzsolódás csökkentése	A megye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések
	4. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	A megye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések
	5. Közösségfejlesztés	A megye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések

3. táblázat: A tervezett vármegyei intézkedések összefoglaló táblázata prioritásonkénti csoportosításban

1.4.2.5 GAZDASÁGFEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS OPERATÍV PROGRAM PLUSZ (GINOP_PLUSZ)

A GINOP_Plusz Programnak olyan jelentős kihívásokra kell választ adnia, mint a munkavállalók alkalmazkodóképességének javítása, a magyar kis- és középvállalkozások termelékenységének növelése, illetve előrelépésük támogatása a digitalizációban, új technológiák és zöld megoldások alkalmazásával. Ezzel egy időben a magyarországi régiók fejlettsége közötti különbségek mérséklése, az EU fejlettségi szintje alatti régiók felzárkóztatása, és a magyar gazdaságot továbbra is jellemző erős területi megosztottság csökkentése a program kiemelt célkitűzése. Ennek érdekében

a GINOP_Plusz forrásainak legalább 65%-a abba a négy régióban (Dél-Alföld, Észak-Alföld, Észak-Magyarország, Dél-Dunántúl) megvalósuló projektekre kerül allokálásra, melyek uniós szinten a legfejletlenebbek között találhatóak. A GINOP_Plusz prioritásainak rövid bemutatása:

- 1. Prioritás: Vállalkozásfejlesztés.* Szakpolitikai cél: a mikro-, kis- és középvállalkozások termelékenységének növelése, a kettős átmenet támogatása.
- 2. Prioritás: Kutatás, fejlesztés, innováció.* Szakpolitikai cél: a tudástermelés, tudásáramlás és tudáshasznosítás ösztönzése.
- 3. Prioritás: Fenntartható munkaerőpiac.* Szakpolitikai cél: a munkahelyek védelme, a munkaerőpiac helyreállítása, a foglalkoztatás bővítése, a foglalkoztatás feltételeinek javítása és a munkaerő termelékenységének növelése, a felnőttképzésbe bekapcsolódó munkavállalók számának növelése. Kiemelt kormányzati cél a 85%-os foglalkoztatási ráta elérése, a rugalmas, családbarát megoldások további elterjesztése, a munkaalapú társadalom, ezáltal a középosztály erősítése. A foglalkoztatás bővítéséhez szükséges a munkaerő-kínálat mennyiségi és minőségi növelése, amit az álláskereső és az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása és a termelékenység és a magasabb hozzáadott érték termelése érdekében a vállalatok által szervezett munkavállalói képzések szolgálnak.
- 4. Prioritás: Ifjúsági garancia.* Szakpolitikai cél: a nem tanuló és nem dolgozó (NEET) fiatalok munkába állásának célzott segítése. A megújított Ifjúsági Garancia Program tanácsai ajánlás elvárásainak megfelelően a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálathoz, mint a program bemeneti pontjához forduló álláskereső fiatalok (30 év alattiak) négy hónapon belül foglalkoztatási vagy képzési ajánlatot és megvalósításához támogatást kapnak. A fiatalok magasabb arányú foglalkoztatását elősegítő Ifjúsági Garancia Program közvetlenül a fiatalok elhelyezkedését célozza, hozzájárul a válság következményeinek enyhítéséhez, a fiatal korban megtapasztalt munkanélküliséggel összefüggő társadalmi kockázatok mérsékléséhez.
- 5. Prioritás: Felsőoktatás, szakképzés.* Szakpolitikai cél: az inkluzív felsőoktatási rendszer megerősítése, a szakképzés minőségének és munkaerő-piaci relevanciájának, hátránykompenzációs képességének javítása a magas hozzáadott értéket termelni képes munkaerő biztosítása érdekében.
- 6. Prioritás: Turizmus, örökségvédelem.* Szakpolitikai cél: a turisztikai szolgáltatások minőségének fejlesztése.

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program_Plusz prioritásai	Stratégiához való illeszkedés	Összefüggések
Vállalkozásfejlesztés.	x	A mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítése projekt szinten is kiemelt cél.
Kutatás, fejlesztés, innováció.	x	Az innovációs fejlesztések a munkaerő-piacra is jótékony hatással vannak.
Fenntartható munkaerőpiac.	x	A munkahelyek védelme, a munkaerőpiac helyreállítása, a foglalkoztatás bővítése, a foglalkoztatás feltételeinek javítása és a munkaerő termelékenységének növelése, a felnőttképzésbe bekapcsolódó munkavállalók számának növelése összecseng a TOP_Plusz projekt céljaival.
Ifjúsági garancia.	x	A fiatalok magasabb arányú foglalkoztatását elősegítő Ifjúsági Garancia Program közvetlenül a fiatalok elhelyezkedését célozza, hozzájárul a válság következményeinek enyhítéséhez, a fiatal korban megtapasztalt munkanélküliséggel összefüggő társadalmi kockázatok mérsékléséhez.
Felsőoktatás, szakképzés	x	A projekt céljaihoz illeszkedik a szakképzés minőségének és munkaerő-piaci relevanciájának, hátránykompenzációs képességének javítása a magas hozzáadott értéket termelni képes munkaerő biztosítása érdekében.
Turizmus, örökségvédelem		

4. táblázat: Összefüggésvizsgálat (1)

1.4.2.6 EMBERI ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM PLUSZ (EFOP_PLUSZ)

Az Európai Unió kohéziós politikájának alapvető célja, hogy csökkentse a régiók fejlettségi különbségeit és megteremtse a hosszú távú gazdasági növekedés feltételeit valamennyi tagállamában. A kitűzött cél, azaz a közösségi kohézió elérése érdekében az egyes régiók gazdasági konvergenciája mellett nélkülözhetetlen a szociális és jóléti egyenlőtlenségek felszámolásának támogatása. Az EFOP_Plusz célja a szociális felzárkózás támogatása Magyarországon.

Az operatív program öt humán szakterület fejlesztéseit foglalja magában (egészségügy, köznevelés, társadalmi felzárkózás, szociális és gyermekvédelmi, valamint család- és ifjúságpolitika), így az Európai Unió által, a 2021-2027 közötti időszakra meghatározott szakpolitikai célkitűzések közül a szociálisabb és befogadóbb Európa megteremtéséhez kíván hozzájárulni a szociális jogok európai pillérében foglaltak figyelembevételével. Az EFOP_Plusz keretében tervezett fejlesztések az egészségügyi ellátórendszer fejlesztését, az oktatás eredményességének javítását, a pedagógus pálya vonzóbbá tételét, a szociális szempontból hátrányos helyzetű személyek (pl.: megváltozott munkaképességűek, idősek, gyermekvédelmi ellátórendszerben érintettek, fogyatékossgal élők, marginalizált csoportok, hajléktalanok) életminőségének javítását támogatják a szociális biztonság megteremtése érdekében. Hozzájárulnak továbbá a társadalmi felzárkózási kihívások kezeléséhez, a munka és magánélet egyensúlyának megfelelőbb megteremtéséhez, a súlyos anyagi nélkülözésben élők támogatásához, továbbá az ország 300 leghátrányosabb helyzetű településén élő személyek felzárkózásához az érintett településeken folytatott szociális munka révén meghatározott helyi szükségletek figyelembevételével.

Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz céljai	Stratégiaiához való illeszkedés	Összefüggések
Egészségügyi fejlesztések		nr
XXI. századi köznevelés		nr
Pedagógus életpályamodell		nr
Társadalmi felzárkózási fejlesztések	x	A munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű személyek és a közfoglalkoztatási jogviszonnyal érintett személyek társadalmi, képzettségi és foglalkoztathatósági helyzetének javítása a projektben is megjelenik.
Szociális fejlesztések	x	Megváltozott munkaképességű, fogyatékosággal élő személyek foglalkozási rehabilitációs szolgáltatásokkal történő felkészítése a munkavállalásra közvetlen hozzájárul a vármegye foglalkoztatási helyzetének javításához.
Rászoruló személyek támogatása	x	A szegénységi mutatók további csökkentése érdekében az intézkedések célja az anyagi depriváció csökkentése, a célcsoporttagok méltóságteljes életvitelhez szükséges igényeinek kielégítése és a mindennapi megélhetésben tapasztalt nehézségeik enyhítése jótékony hatással van a foglalkoztatási kompetenciákra is.
Család- és ifjúságügyi fejlesztések	x	Az EFOP_Plusz keretében megvalósuló család- és ifjúságügyi fejlesztések jelentős mértékben járulnak hozzá a munka és a családi élet összeegyeztetését ösztönző intézkedésekhez.
Társadalmi innováció	x	A felzárkózó településeket egyszerre jellemzi az infrastrukturális elmaradottság, a minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályozottsága, a rossz lakhatási körülmények, a munkaerőpiachoz való hozzáférés nehézségei, összefüggésben az ott élők hátrányos képzettségi, jövedelmi viszonyaival.

5. táblázat: Összefüggésvizsgálat (2)

1.4.3 SZAKMAPOLITIKAI, JOGI HÁTTÉR

1.4.3.1 EURÓPAI UNIÓS SZABÁLYOZÁS

- Az Európai Unió működéséről szóló szerződés
- Az Európai Bizottság 651/2014 (EU) rendelete
- Európai Parlament és a Tanács 1304/2013 (EU) rendelete
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 RENDELETE (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra Alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013 (EU) rendelet hatályon kívül helyezéséről
- A Bizottság 651/2014 (EU) rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról
- A Bizottság 1407/2013 (EU) rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (EGT-vonatkozású szöveg)
- Alapjogi Charta.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (Szerződés) 107. és 108. cikkében rendelkezik a tagállamok támogatásainak céljáról, módjáról, valamint azok összeegyeztethetőségéről a belső piaccal. A vonatkozó cikkek értelmében olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság, megengedhető.¹³ Az Európai Bizottság 651/2014 (EU) rendelete és a Szerződés 109. cikkével összhangban bizonyos feltételekkel a következő támogatási kategóriák mentesíthetők a bejelentési

¹³ Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content>

kötelezettség hatálya alól: a kis- és középvállalkozásoknak (kkv-k) nyújtott támogatás, a kutatás-fejlesztés javára nyújtott támogatás, a környezetvédelem javára nyújtott támogatás, a foglalkoztatási és képzési támogatás, valamint a Bizottság által minden egyes tagállamra jóváhagyott regionális támogatási térképpel összhangban lévő támogatás.¹⁴

A képzés ösztönzése, valamint a hátrányos helyzetű és a megváltozott munkaképességű munkavállalók felvételének/foglalkoztatásának elősegítése az európai uniós és tagállami gazdasági és szociális politikák egyik központi célkitűzése. A hátrányos helyzetű és a megváltozott munkaképességű munkavállalók egyes csoportjai még mindig rendkívüli nehézségekkel szembesülnek a munkaerőpiacra történő belépés, valamint a munkaerőpiacon maradás tekintetében. A hatóságok ezért olyan intézkedéseket alkalmazhatnak, amelyek ösztönzőleg hatnak a vállalkozásokra az említett munkavállalói csoportok, különösen a fiatalok foglalkoztatási szintjének emelése tekintetében. A foglalkoztatási költségek a vállalkozások szokásos működési költségeinek részét képezik, a hátrányos helyzetű és a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtott támogatásnak pozitív hatást kell gyakorolnia az említett munkavállalói csoportok foglalkoztatási szintjére, és nem csupán azon költségek csökkentését kell lehetővé tennie a vállalkozások számára, amelyeket egyébként is viselniük kellene.

Az Európai Parlament és a Tanács 130/2013 (EU) rendelete az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK tanácsi rendeletet hatályon kívül helyezéséről rendelkezik. „Az ESZA célja, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 162. cikke által ráruházott feladatoknak megfelelően javítsa a foglalkoztatási lehetőségeket, erősítse a társadalmi kohéziót, küzdjön a szegénység ellen, ösztönözze az oktatást, a készségeket és az egész életen át tartó tanulást, továbbá aktív, átfogó és fenntartható befogadási politikákat alakítson ki, és ezzel – az EUMSZ 174. cikkének megfelelően – hozzájáruljon a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósulásához. Az EUMSZ 9. cikkének megfelelően az ESZA-nak figyelembe kell vennie a foglalkoztatás magas szintjének előmozdítására, a megfelelő szociális biztonság biztosítására, a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre, valamint az oktatás, a képzés és az emberi egészség védelmének magas szintjére vonatkozó követelményeket.”¹⁵

¹⁴ Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0651>

¹⁵ Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1304>

1.4.3.2 HAZAI SZABÁLYOZÁS

- 2020. évi CXXXV. törvény a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről (a továbbiakban: Fftv.)
- 2020. évi XLIV. törvény a klímavédelemről
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről (a továbbiakban: Sztv.)
- 2017. évi CLIII. törvény az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról
- 2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről
- 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (a továbbiakban: Ákr.)
- 2015. évi CCXXII. törvény az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól (a továbbiakban: Eüsztv.)
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről (a továbbiakban: Fktv.)
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (a továbbiakban: Mt.)
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról (a továbbiakban: Áht.)
- 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról (a továbbiakban: Flt.)
- 256/2021 (V.18.) Korm. rendelet a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről
- 258/2021. (V.20) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról
- 1652/2021. (IX. 21.) Korm. határozat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról.
- 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról (a továbbiakban: 100/2021. (II. 27.) Korm. rend.)
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról

- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (a továbbiakban: Ávr.)
- 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól

Magyarországon az *1991. évi IV. törvény* rendelkezik a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról. Ez alapján a foglalkoztatás elősegítése a munkanélküliség megelőzése és hátrányos következményeinek enyhítése érdekében a Kormány, a helyi önkormányzatok, továbbá a munkaadók és a munkavállalásra jogosultak, valamint az utóbbiak érdekképviseleti szervezetei együttműködnek. A törvény szerint a foglalkoztatási feszültségek megelőzése, kezelése és lehetséges feloldása érdekében elsősorban a törvényben meghatározott, a foglalkoztatást elősegítő támogatásokat kell alkalmazni, amelyek: képzések elősegítése, álláskereső vállalkozóvá válásának elősegítése, foglalkoztatás bővítését szolgáló, részmunkaidős foglalkoztatás, valamint a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának támogatása.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény egészült ki a Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alappal, amelynek deklarált célja a koronavírus-világjárvány miatt bekövetkező kedvezőtlen munkaerőpiaci folyamatok ellensúlyozása dedikált pénzügyi forrásokkal. A COVID-19 járvány más jogszabályi változást is hozott: a korábbi önálló Nemzeti Foglalkoztatási Alap megszűnt, helyette először a Gazdaságvédelmi Alap Foglalkoztatási programok előirányzatai jelentek meg, amelyet később a fent említett újraindítási alap váltott fel.

A *2020. évi CXXXV. törvény* a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről számos ponton módosította az 1991. évi IV. törvényt, különösen a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és a foglalkoztatást elősegítő támogatásokra vonatkozó fejezetet.

A *100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet* a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról rendelkezik. A rendelet szabályozza a munkaerőpiaci és foglalkoztatási információ nyújtását, amelynek célja, hogy elősegítse az elhelyezkedést és az üres álláshelyek betöltését. A munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása szolgáltatás a foglalkozásokra, a térségben elérhető képzésekre, a régió, a vármegye, valamint a kistérség munkaerőpiaci helyzetére, a munkaerő-kereslet és -kínálat helyi jellemzőire vonatkozó információk nyújtását, a foglalkoztatást elősegítő támogatások és a munkanélküli ellátásokra vonatkozó lehetőségek ismertetését, továbbá a

foglalkoztatással összefüggő jogszabályokkal kapcsolatos tájékoztatást és az azokról szóló ismertető átadását tartalmazza. A rendelet szabályozza a munka-, pálya-, álláskereső, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás feltételeit, módját.¹⁶

A gazdasági, kulturális és technológiai fejlődés kihívásainak való megfelelés, a munka világába való eredményes bekapcsolódás érdekében, illetve a felnőttkori tanulás és képzés segítségével az életvitel minőségének javulásához szükséges a szakmai, a nyelvi és támogatott képzések szervezethez tartozó minőségének növelése, tartalmuk minőségének és megvalósításuk ellenőrzésének erősítése. Ennek elérése érdekében az Országgyűlés megalkotta a *felnőttek képzéséről szóló 2013. évi LXXVII. törvényt*, amely szabályozza a felnőttképzési tartalmi követelményeit; a felnőttképzés tevékenység folytatásához az engedély feltételeit, a képzési program tartalmát, a felnőttképzési szerződés követelményeit.

A projekt előkészítése és megvalósítása során egyaránt kiemelt figyelmet kapnak *az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben* foglaltak, kiemelten a foglalkoztatás területére vonatkozó előírások.

1.5 KAPCSOLÓDÁS EGYÉB PROJEKTEK VÉGREHAJTÁSÁHOZ

A TOP_Plusz-3.1.1-21-SB1-2022-00001 projekt tervezése és előkészítése alatt a TOP-5.1.1-15-SB1-2016-00001 „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” program fizikai lezárása megtörtént (2022.01.31.). A TOP-5.1.1-15-SB1-2020-00002 „Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” és a TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 „Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum” elnevezésű programok még nem zárultak le.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében létrejött foglalkoztatási paktumok és területi illetékességük a következőképpen alakult a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program finanszírozásából:

1. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei paktum: a vármegye teljes területe Nyíregyháza város közigazgatási területének kivételével. Konzorciumvezető: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata.

¹⁶ Forrás: https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0000030.gm

2. Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum: Nyíregyháza város közigazgatási területe. Konzorciumvezető: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata.

3. Helyi paktumok: célja, hogy az adott térségben munkát vállalni szándékozók foglalkoztathatósága javuljon, úgy, a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerőpiacra történő átlépés támogatásának elősegítésével. Vásárosnamény, Baktalórántháza, Mátészalka, Csenger, Ibrány, Tiszalök, Fehérgyarmat helyi paktumai mellett meghatározóak a Kelet-Nyírség és a Dél-Nyírség foglalkoztatási együttműködései. (A kapcsolódás egyéb projektek megvalósításához a 2. számú mellékletben kerül részletesen bemutatásra.)

Egyéb együttműködési formák

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata, mint területi szereplő felelős a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program_Plusz tervezéséért, végrehajtásáért. A 2021-2027-es időszakra vonatkozó fejlesztési prioritások között a gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatásbővítés kiemelt. A TOP_Plusz gazdaságfejlesztési forráskeretéből a beérkezett pályázatok darabszáma 245, az igényelt támogatás nagyságrendje 73,229 milliárd forint. A megítélt támogatás nagysága 37,5 milliárd forint (129 darab nyertes pályázat). A helyi gazdaságfejlesztés, a 4-5 számjegyű utak fejlesztése, a helyi és térségi turizmusfejlesztés területeit célzó pályázati kiírások és a nyertes pályázatok mind a gazdaságfejlesztés és közvetve a foglalkoztatásbővítés szolgálatában is állnak. A GINOP_Plusz nyitott pályázati felhívásaira 1 018 darab pályázat, mintegy 56,1 milliárd forintértékben érkezett. A nyertes pályázatok darabszáma 549, a megítélt támogatás összege 27,109 milliárd forint¹⁷.

1.6 TOP PLUSZ PROJEKTEK VÉGREHAJTÁSÁNAK KOORDINÁLÁSA

A projekt keretében vállalt feladatok az alábbiak:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata által vállalt paktumfeladatok (a felhívás 2.1.1., illetve 2.1.1.1 A részei),
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal által ellátandó feladatok (a felhívás 2.1.1. és 2.1.1.1 B részei).

¹⁷ Forrás: <https://www.palyazat.gov.hu/aktstat?lang=hu> (letöltés: 2023.02.19.)

A feladatok ellátására szolgáló koordinációs feladatellátást a stratégia 2.2 *Célrendszer, eredmények; 3. Intézkedések; 4. Támogatási kérelem megvalósításának szervezeti kerete; 6. Részletes cselekvési terv* fejezetei tartalmazzák.

2 STRATÉGIAI KERET

2.1 JÖVŐKÉP, KÜLDETÉS

A Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia az alapos vármegyei helyzetelemzésre épít. Felülvizsgálatra került „Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Foglalkoztatási Stratégiája (2017-2021)” 2022. novemberében. A feladat teljesítésére a „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című TOP-5.1.1-15-SB1-2016-00001 azonosítójú és a „Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című TOP-5.1.1-15-SB1-2020-00002 azonosítójú projektek keretében került sor.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye fejlesztésének fókuszában - a 2021. utáni időszakban is - a népességmegtartás és a versenyhátrányok csökkentése áll, amelynek fontos eszköze a gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztés.

A munkaerőpiac jelentős változásokon megy keresztül. Egyre inkább előtérbe kerül az élethosszig tartó tanulás fontossága, az eredményes pályaorientáció, a piacképes képzések fontossága. A munkaerőpiac szereplői közül a szakképzési rendszer egyre fontosabb szerepet tölt be. Önfenntartó együttműködések kialakítására van szükség, a foglalkoztatók és a képző intézmények hatékonyabb és rugalmas kooperációjával.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye demográfiai helyzete számos tartalékkal bír, de ezen munkaerőpiaci tartalékok aktivizálása érdekében felzárkóztatásra, mentorprogramokra is szükség van. Az önkormányzatok, egyházak és civil szervezetek jelenléte a szociális ellátást célzó, gyermekgondozási, idősgondozási-ápolási szolgáltatások területén jelentős mértékben hozzájárulnak a foglalkoztatási piaci megerősödéséhez. A területfejlesztési források ezirányú allokációja hozzájárul célcsoportunk foglalkoztatásához, különös tekintettel a 30 év feletti inaktív korosztályra. A széles partnerségen alapuló foglalkoztatási paktum résztvevői kölcsönösen segítik, támogatják egymást. Konzorciumvezetői feladatokat ellátó Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata és a szakpolitikai felelős (az aláíráskor Innovációs és Technológiai Minisztérium Foglalkoztatáspolitikáért Felelős

Államtitkárság) között megkötésre került Együttműködési Megállapodás fontos mérföldkő. A kölcsönös egyeztetés és tapasztalatcsere elengedhetetlen. A projektben tervezett mérföldkövek:

1. Mérföldkő: Projekt szakmai-műszaki előkészítésének lezárása. Mérföldkő tervezett dátuma: 2023.04.30.
2. Mérföldkő: A projekt fizikai befejezése. Mérföldkő tervezett dátuma: 2028.02.29.

2.2 CÉLRENDSZER, EREDMÉNYEK

A vármegyei Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia célja, hogy érdemben járuljon hozzá az előzőekben definiált rövid és közép távú, illetve hosszútávú jövőkép megvalósulásához. A foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési célok kapcsán fontos egy olyan intenzív együttműködési platformot kialakítani a vármegyei munkáltatók, közintézmények, szociális intézmények és képzőhelyek között, amely platform a vármegyei gazdaság fellendítéséhez járul hozzá.

2.2.1 ÁLTALÁNOS CÉLOK

Jelen stratégia célrendszerét **általános célok** alapozzák meg, teljesülésük a **stratégiai** közvetlen célok hatékony megvalósításától függ. A részletes beavatkozási pontokat pedig **specifikus** operatív célok alkotják, amelyek megvalósítása során konkrét **operatív intézkedések** történnek. A projekt általános célja (átfogó cél), hogy a gazdasági szereplők közötti aktív és kölcsönös kommunikáció fenntartásával a vármegye gazdaság- és foglalkoztatás célú fejlesztései megvalósulhassanak a munkaerőpiaci keresleti és kínálati oldal összehangolása által, a versenyképesebb vármegyei gazdaság érdekében.

Legfőbb cél, hogy megvalósuljon a munkahelyteremtő helyi gazdaságfejlesztés, összekapcsolódjanak az azt célzó kezdeményezések. A projekt a közszférát és versenyszférát, valamint a vármegye releváns munkaerőpiaci szereplőit, foglalkoztatás-gazdaságfejlesztésben érintett és érdekelt feleit fogja össze.

A vármegyei foglalkoztatási együttműködés az önkormányzatok, munkaerőpiaci intézmények és vállalkozások eredményorientált, célzott partnerségében valósul meg. A vármegyében egyszerre van jelen a munkanélküliség és a munkaerőhiány, emiatt fontos az emberi erőforrások, a munkavállalói kompetenciák fejlesztése a változó munkaerőpiaci trendekhez, a munkaadói igényekhez illeszkedve.

A projekt közvetett célja a területi kohézió erősítése a vármegye versenyképességének javítása érdekében. A projekt általános célja (átfogó cél), hogy a gazdasági szereplők közötti aktív és

kölcsönös kommunikáció fenntartásával a vármegye gazdaság- és foglalkoztatás célú fejlesztései megvalósulhassanak a munkaerőpiaci keresleti és kínálati oldal összehangolása által, a versenyképesebb vármegyei gazdaság érdekében.

ÁLTALÁNOS CÉL

Felhívás szerinti cél	Célnak való megfelelés bemutatása
<p>A vármegyei önkormányzatok vezetésével, az egész megyére kiterjedően létrejövő és/vagy már működő foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések, partnerségek (paktumok) hozzájussanak azon forrásokhoz, melyek segítségével - kialakított stratégiájuk mentén - képzési és foglalkoztatási programjaikat megvalósíthatják és koordinálhatják a vármegye gazdaság- és foglalkoztatás fejlesztéseit.</p>	<p>A projekt általános célja meghatározza, hogy az aktív és kölcsönös kommunikáció mellett a gazdasági szereplők bevonásával a munkaerőpiaci keresleti és kínálati oldal összehangolására van szükség. Hangsúlyozni szükséges, hogy a (foglalkoztatási) versenyképesség növelése kizárólag a széleskörű szakmai együttműködés és a szereplők szoros partnersége mellett lehetséges. A vármegyei koordináció hozzájárul ahhoz, hogy az emberi erőforrások, a munkavállalói kompetenciák szinergikus fejlesztése - a változó munkaerőpiaci trendekhez, a munkaadói igényekhez igazodóan - megvalósulhasson.</p> <p>A konzorciális együttműködésben megvalósítani tervezett projekt a foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési eszközök komplex rendszerével kívánja elérni a vármegyei gazdaság dinamizálását, a hátrányos helyzetű térségek felzárkózását. Fontos szempont a koordináció megvalósításakor, hogy a vármegyei és a helyi foglalkoztatási integrációk is összehangoltan,</p>

	<p>rendszerszinten működjenek. Mindezen tevékenységeket a források hatékony felhasználása okán az egyéb programokkal való átfedések kiküszöbölése mellett tervezni megvalósítani a konzorcium.</p>
<p>A helyi foglalkoztatás-szervezés támogatása a vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések keresztül, építve az előző programozási időszakban a TOP forrásaiból finanszírozott együttműködések tapasztalataira.</p>	<p>A munkaerőpiaci problémák megoldását, kezelését együttműködés keretében célszerű megvalósítani, a foglalkoztatással kapcsolatos politikák kidolgozását, megszervezését és megvalósítását helyi szereplőkre célszerű építeni. Partnerség szükséges az önkormányzatok, az állami foglalkoztatási szerv, szakképzési intézmények, helyi munkaadók és vállalkozói szervezetek, foglalkoztatás területén lévő szakmai szervezetek, érdekvédelmi és civil szervezetek között. A partnerséget intézményi keretek között javasolt végrehajtani. A partnerségi összefogás, illetve annak koordinálása hiányában a hatékony munkahely-teremtési programok nem képesek elérni céljukat. A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés szerződésben rögzített, az együttműködő partnerek között területi jelleggel, előre meghatározott célokkal létrejövő partnerség. A célok között prioritást élvez a minőségi munkahely biztosítása, a foglalkoztatási színvonal emelése és a munkahelymegtartás és munkahelyteremtés.</p>

	<p>A társadalmi és gazdasági leszakadás mérséklése érdekében elengedhetetlen olyan, a 2014-2020-as időszakban megvalósított hasonló beavatkozásokra alapozó munkaerőpiaci intézkedés csomag kialakítása, amely a teljes térség együttműködésén alapul (beleértve a korábbi programozási ciklus térségi/megyei és helyi paktumtapasztalatait) és figyelembe veszi mind a munkavállalói, mind pedig a munkaadói oldal igényeit.</p> <p>Az együttműködési tapasztalatok rávilágítanak arra, hogy a helyi és térségi foglalkoztatás szervezés szereplőinek közreműködésére is szükség van a hatékony és eredményes forrásfelhasználás céljából.</p>
<p>A munkaerő kereslet és kínálat vármegyei szintű összehangolása, kiemelten az országos átlagnál alacsonyabb foglalkoztatási szinttel rendelkező, kevésbé fejlett régiókban és járásokban.</p>	<p>A vármegye foglalkoztatási helyzete az elmúlt évek során jelentősen javult ugyan, ennek ellenére mutatói elmaradnak az országosétól. A munkanélküliségi rátát az elmúlt 10 év alatt csökkenő tendencia jellemezte, kivételt a 2020-as év jelentett a COVID-19 járvány miatt. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a nyilvántartott álláskeresők éves átlagos létszáma is fokozatosan csökken.</p> <p>A megyében a munkaerőpiac kínálati és keresleti oldalának összhangját kell megteremteni, a rendelkezésre álló munkaerő-tartalék számára megfelelő, célirányos szakképzés, képzés biztosításával lehetőség nyílik a munka világában történő</p>

	<p>elhelyezkedésre. A vállalkozások részéről is jelentős igény mutatkozik döntően a szakképzett munkaerő felvétele iránt.</p> <p>Fontos szerepet kap a munkáltatói igények feltárása és folyamatos nyomon követése, az együttműködés nyújtotta szolgáltatások népszerűsítése (keresleti oldal bővítése), toborzási technikák fejlesztése.</p>
--	---

Stratégiánk célrendszere alábbiak szerinti:

A) A munkaerő-piac keresleti oldalán a vármegyei foglalkoztatási potenciál kiaknázása a munkáltatók aktív bevonásával.		
A1) A munkáltatói igények egész megyére kiterjedő, strukturált, folyamatos és hatékony felmérése.	A2) A munkaerő-megtartásra fókuszáló eszközök prioritizálása.	A3) A munkaerő-kereslet előrejelzése hatékony módszerek alkalmazásával.
Vállalkozói igények feltárása és nyomon követése.	A munkáltatói oldal bértámogatással, vállalkozóvá válási támogatással való segítése.	Együttműködés és információáramlás katalizálása a foglalkoztatás fejlesztésben érintett szereplők között.
Meglévő vállalkozások foglalkoztatás-bővítési akcióinak támogatása.	Információk biztosítása a vármegye vállalásai számára a foglalkoztatás politikai eszközökről, képzések-átképzések biztosítása, vállalatok saját képzéseinek biztosítása.	Vállalkozások közötti hálózatosodás generálása.
	A foglalkoztatáspolitikai eszközökkel kapcsolatos tapasztalatok összegyűjtése, javaslatok megfogalmazása a foglalkoztatás-politikai eszközrendszer hatékonyabb felhasználása érdekében, javaslatok új foglalkoztatáspolitikai eszközökre.	Vállalkozások informatikai fejlesztéseinek támogatása, IT-technológiák használatának ösztönzése, korszerű vállaltirányítási rendszerek bevezetése.

B) A munkaerő-piaci kínálat oldalán a célcsoportból eredő munkaerőtartalék aktivizálása, bevonása a munkaerő-piacra.

B1) A munkaerő-piacról kiszorult munkavállalóknak az elsődleges munkaerő-piacra történő integrációjának elősegítése.	B2) Célcsoport munkaerőpiaci hátrányainak csökkentése, munkaerőpiaci (re)integrációjának támogatása.	B3) Piacképes tudással rendelkező munkaerő helyben tartása.
Foglalkoztatást elősegítő képzések szervezésében aktív részvétel, a kormányhivatal, szakképzési centrumok, képző intézmények bevonásával.	A célcsoport munkaerő piaci alkalmazkodását segítő képzések szervezése, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása, álláskeresést ösztönző juttatás megállapítása, mobilitási, (utazási, lakhatási) támogatás nyújtása.	Önfoglalkoztatásra alkalmas álláskeresők és fiatal munkanélküliek felkutatása; önfoglalkoztatást segítő képzések indítása, támogatás nyújtása a fiatal vállalkozók számára.
Kompetenciafejlesztés, a képzések során egyedi igények felmérése és egyéni képzési tervek kidolgozása, pályorientáció biztosítása, egyéni mentorálás biztosítása a lemorzsolódás elkerülése végett.	Mentorhálózat kialakítása. Az elmaradottabb térségekben működő szociális háló feltérképezése; a szociális szféra által nyújtott szolgáltatások kiegészítése pályázati úton, a munkaerőpiacra reintegrált személyek egyéni mentorálása.	Állásbörzéken való részvétel biztosítása a vármegye vállalkozásai számára, pályaválasztási bemutatók szervezése a továbbtanulás előtt állók számára, tanulmányi szerződéssel összekapcsolt ösztöndíj rendszer létrehozásának elősegítése.
Digitális kompetenciák fejlesztése.	Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek megvalósítása a kijelölt célcsoportban, munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése; a munkaerőpiaci elhelyezkedéshez szükséges szociális szolgáltatások nyújtása; az elhelyezkedettek nyomon követése,	Munkába járás támogatása, cafeteria rendszer alkalmazása; bér- és járulék támogatás igénybevétele, lakhatási támogatás nyújtása, képzési támogatás igénybevétele.

	utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése.	
--	--	--

C) Vármegyei munkaerő-piaci szereplők (helyi partnerségen alapuló) együttműködésének javítása.		
C1) Munkaerő-piaci kereslet és kínálat összehangolása	C2) Helyi partnerségi kialakítása a foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködések keretében.	C3) Tematikus munkacsoportok kialakítása és működtetése.
A vármegyei munkaerő-piac helyzetelemzése, a kereslet és a kínálat összehangolása. A vármegyei munkaerőpiaci változásokhoz kapcsolódóan felmérések, kimutatások és adatbázisok készítése.	A megyén belül hálózati elven működő foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés létrehozása, paktumiroda, projektmenedzsment működtetése, szakmai megvalósítók alkalmazása, nyilvánosság biztosítása.	Kapcsolattartás településekkel, gazdasági szereplőkkel, civil szervezetekkel, érdekképviselőkkel.
Széles körű együttműködés biztosítása, kommunikációs csatorna fejlesztése.	Befektetés-ösztönzés és a vállalkozásfejlesztés együttműködések keretében végzett tevékenységek. Vármegyei befektetésösztönzési stratégia szükség szerinti aktualizálása. Vármegyei befektetési kataszter folyamatos aktualizálása, frissítése, bővítése a projekt teljes futamideje alatt. Települési szintű felmérés: iparterületek, ipari parkok, inkubátorházak és egyéb gazdasági célú ingatlanok és egyéb kapacitások (vonalas infrastruktúra, gázellátás,	Mentorálás és tudásbővítő rendezvénysorozat a vállalkozások számára témaspecifikus tudásbővítő rendezvénysorozat és felkészítés.

	<p>csatornázottság, internet stb.) aktualizálása.</p> <p>Vármegyei szintű gazdaság- és vállalkozásfejlesztési, befektetés- ösztönzési elemzések szintézisének elkészítése. Befektetés- ösztönzési kiadvány, videó, csomagjavaslat kidolgozása ágazati szinten.</p>	
	<p>Helyi termék - és szolgáltatásfejlesztési együttműködések keretében végzett tevékenységek.</p> <p>Helyi termék - és szolgáltatásfejlesztési stratégia szükség szerinti aktualizálása.</p> <p>A helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési stratégiára építve a helyi termelők és szolgáltatók alapvető vállalkozói készségét növelő tevékenység támogatása.</p> <p>Tudatos térségi és helyi termék fogyasztásának ösztönzése.</p> <p>Ismertterjesztő fórumok szervezése.</p> <p>Helyi termék - és szolgáltatásfejlesztés kapcsán értékesítési „jógyakorlatok” megismerését (hazai és nemzetközi ismeretszerzés) követően, értékesítést támogató piackutatási eredmények megosztása, feldolgozása.</p> <p>Helyi termék és szolgáltatás értékesítés bővítését célzó cselekvési terv közös kidolgozása.</p>	

	Workshopok, melyek célja a tudás- és ismeretmegosztás, közös gondolkodás, együttműködés fejlesztés és elkötelezettség megteremtése. (Isd. 3. sz. melléklet).	
--	---	--

2.2.2 STRATÉGIAI CÉLOK

A Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia célrendszerét az általános célok (átfogó célok) határozzák meg a program alapvető célkitűzéseit. Megvalósulásuk egyben a projekt rendeltetésének sikeres teljesítését is jelentik.

[A MUNKAERŐPIAC KERESETI OLDALÁN A FOGLALKOZTATÁSI POTENCIÁL KIAKNÁZÁSA A MUNKÁLTATÓK AKTÍV BEVONÁSÁVAL.](#)

A Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégiában szereplő beavatkozások hozzájárulnak a vármegyei vállalkozások munkahelyteremtő beruházásaihoz, a szükséges munkaerő célzott kompetenciafejlesztése által. Kimutatható, hogy a vármegyében egyszerre van jelen a munkanélküliség és a munkaerőhiány, amelyen alapvetően a munkavállalói kompetenciák fejlesztésével lehet segíteni. Tapasztalható, hogy bizonyos gazdasági ágazatokban működő helyi vállalkozások humán erőforrás tartalékai kimerültek, nehezen találnak új munkaerőt. Mindezek miatt a változó munkaerőpiaci trendekhez, vállalati folyamatokhoz igazodó, a munkaadói igényekhez illeszkedő és azt kielégítő munkaerőpiaci kínálatfejlesztés megvalósítása elengedhetetlen. A munkaadói és a munkavállalói oldal párhuzamos támogatásával hatékonyabban elérhető a regisztrált álláskereső, a hátrányos helyzetűek és a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiaci (re)integrációja. Mindezt a vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés úgy tudja ellátni, hogy közben figyelembe veszi az egyes térségek különböző gazdasági-társadalmi adottságait és testreszabott megoldásokat nyújt mind a vállalkozásoknak, mind a célcsoport tagjainak. Hangsúlyos terület a duális képzési rendszer helyi igényekhez igazodó fejlesztése és az élethosszig tartó tanulás ösztönzése. Cél, hogy a szak- és felnőttképzésből kikerülők minőségi, a munkaerőpiacon azonnal hasznosítható tudással rendelkezzenek, ezzel növelve számukra a munkaerőpiacon történő gyors elhelyezkedés esélyeit. Az egész életen át tartó tanulás központi szerepet tölt be a versenyképesség és foglalkoztathatóság szempontjainak tekintetében. Fontos, hogy a szak- és különösen a felnőttképzés rendszerébe ágyazva olyan fejlesztések

valósuljanak meg, melyek megalapozzák és segítik az egész életen át tartó tanulást, a szakmai és kulcskompetenciák további fejlesztésének lehetőségét a folyamatosan változó munkaerő-piaci környezetben.

A munkaerőpiac keresleti oldalának, a munkáltatói igények pontos ismerete elengedhetetlen ahhoz, hogy a munkaerő közvetítése hatékony módon valósulhasson meg. Ez egyrészt a mindenkori megnyíló munkalehetőségek, másrészt a jövőbeni, potenciálisan megnyíló munkalehetőségek feltárásával, nyilvántartásával és hozzáférhetővé tételével érhető el.

A fentieken túl fontos prioritássá vált a munkaerő-megtartás, melyet a foglalkoztatási stratégia fókuszába kell helyezni, és a keresleti oldal tekintetében erősíteni azokat a jó gyakorlatokat, aktív eszközöket, melyek segítik a munkaerő megtartását, csökkentik az elvándorlást. A Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia célja nem csak ezen eszközök alkalmazásának bemutatása, terjesztése, hanem a munkaerő-megtartás filozófiájának erősítése, széles körű terjesztése, hiszen ez kettős célt szolgál: egyrészt az eszközök alkalmazásának eredményeképp erősödő munkavállalói lojalitás eredményeképp a munkáltatók humán erőforrás kompetenciája erősödik, másrészt az elvándorlás csökkentésében is szerepet játszik.

Igény van egy olyan átfogó stratégiai dokumentum elkészítésére, amely a kis- és középvállalkozások közép- és hosszú távú fejlesztését célozza, tekintettel arra, hogy várhatóan a jövőben is ezen vállalkozástípusok lesznek a foglalkoztatás motorjai, és gazdasági megerősítésük elengedhetetlen egy stabil, fenntartható foglalkoztatás megteremtéséhez. Ezt a gazdasági megerősítés szolgálja egy komplex a kis- és középvállalkozásokat célzó gazdaságfejlesztési terv elkészítése, melynek eredményeit jelen Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Stratégiával szükséges összehangba hozni.

[A MUNKAERŐ-PIACI KÍNÁLAT OLDALÁN A CÉLCSOPORTBÓL EREDŐ MUNKAERŐTARTALÉK AKTIVIZÁLÁSA, BEVONÁSA A MUNKAERŐ-PIACRA.](#)

A gazdaságfejlesztési kihívásokat komplex módon kell kezelni - építve a helyi erőforrásokra, legyen szó akár fizikai infrastruktúráról, a helyi értékekről vagy a vármegye mozgósítható munkaerő tartalékjáról. A munkaerő-piac kínálati oldalán a vármegyében élő, aktív korú, ezen belül az inaktív személyek, kiemelten a hátrányos helyzetű célcsoportok hatékony elérése és foglalkoztathatóságának javítása a cél. A 2.4. fejezetben részletesen körülhatárolt célcsoporthoz

kapcsolt stratégiai cél a 30 év feletti inaktívok és közfoglalkoztatásból kevesebb mint 6 hónapja kikerült álláskeresők munkaerőpiaci belépésének segítése. Cél az inaktívok minél nagyobb arányú bevonása. Nagyobb hangsúlyt kell helyezni a térség potenciális munkaerejének megtartására, illetve mobilizálására is. Ez egyrészt a jelenleg közfoglalkoztatásban lévők nyílt munkaerőpiacra átvezetését feltételezi, amiben döntő szerepe lehet a munkáltatók által elvárt alapkompenciák (pl. alapvető matematikai, szövegértési képesség, monotonitástűrés, figyelem, memória, kéz ügyesség stb.).

A munkavállalásra felkészítésben, alkalmassá tételben emellett szerepe lehet olyan speciális, személyre szabott szolgáltatásoknak is, amelyeket a nagyobb léptékű munkaerő-piaci programok keretei között nem tudnak biztosítani. A tartós és bővülő foglalkoztatásnak, az aktivitás növelésének alapvető feltétele, hogy az emberek képessé váljanak a munkaerőpiacra való bekapcsolódásra. Ez elsősorban a munkavállaláshoz szükséges tudás és készségek fejlesztését (és egészségi, valamint mentálhigiénés állapotuk) javítását teszi szükségessé. A foglalkoztatási szolgáltatások központjába a munkavállalásra ösztönzést, a képzési szolgáltatásoknál a munkavállaláshoz szükséges készségek fejlesztését kell helyezni. Ennek során igazodni kell a helyi munkaerő-piaci sajátosságokhoz. A cél elérése érdekében össze kell kapcsolni a különböző készségfejlesztő, életvezetési, szociális, oktatási, képzési és foglalkoztatási szolgáltatásokat. Az érintett szolgáltatók együttműködésében (felnőtt-képzők, kormányhivatal, szociális, gyermekjóléti és civil szolgáltatók) egyéni fejlesztési terveket szükséges készíteni és végrehajtani, amelyek kiinduló pontja az egyén, valamint a vele való reális, elérhető célok kitűzése. A konkrét munkalehetőségekből kell kiindulni, és ezek kihasználása érdekében kell felvonultatni a rendelkezésre álló eszköztárat. A rugalmas foglalkoztatási formák (pl. részmunkaidő, távmunka) elterjedése leginkább a hátrányos helyzetűek körében jelenthet előrelépést. Ezen a téren az atipikus munkavállalási lehetőségek népszerűsítésére, a munkavállalók kapcsolódó képességeinek (pl.: számítástechnikai ismeretek), a technikai felkészültség fejlesztésére, az akadálymentesítésre van szükség elsősorban a vármegyében. Kiemelt szerep juthat ezen a téren a kapcsolódó szervezési, népszerűsítési feladatokban a civil szervezetek számára. Egyes munkáltatók és képzési szolgáltatók a gazdaság és ezzel a munkaerőpiac újonnan jelentkező igényeinek megfelelően, az államilag finanszírozott képzés rendszerén kívül, a rövidtávú képzési formákat előnyben részesítve, saját erőforrásokra támaszkodva biztosítanak képzési programokat a meglévő és a potenciális munkavállalóknak. Erősödő tendenciának tekinthető, hogy a gyakorlati

ismeretek, valamint a közvetlen szakmai tapasztalatszerzés jelentősége növekszik, míg az általános, közismereti tudásanyag, az elméleti tudás súlya csökken. A foglalkoztathatóság szempontjából ez a tendencia hátrányosan érintheti a Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia eredményessége szempontjából fontos inaktív, valamint a jelenleg közfoglalkoztatásban lévő népesség helyzetét, hiszen a szélesebb körben hasznosítható általános ismeretek és kompetenciák hiánya megnehezíti az alkalmazkodást a munkaerőpiac változó igényeihez. Amennyiben az adott szakmához vagy szakmákhoz kapcsolódó tudásanyag mellett az általános ismeretek és egyéni kompetenciák fejlesztésére megfelelő mértékben nem kerül sor, az inaktív csoportok újbóli foglalkoztathatósága, valamint a jelenleg közfoglalkoztatásban lévő személyek elsődleges munkaerőpiacra való visszavezetése érdekében szükséges képzés, ill. átképzés költségei indokolatlanul megnövekedhetnek. A képzéseket ennek megfelelően célszerű úgy kialakítani, hogy a célzott szakmai képzések mellett hasonló súllyal kerüljön sor az elméleti tudás és az egyéni kompetenciák fejlesztésére is. A vármegyében és a régióban megjelenő nagyberuházásokból fakadó munkalehetőségek kiaknázása érdekében fontos magas színvonalú képzést biztosítani a potenciális munkaerőnek, azonban a hosszabb távú foglalkoztathatóság érdekében a képzésnek a szakmai kompetenciák mellett az egyéb kompetenciák fejlesztését is tartalmaznia kell.

A VÁRMEGYEI INAKTIVITÁS BEMUTATÁSA

A gazdaságilag nem aktív személyek száma Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében alábbiak szerint alakul a **15-74 éves** népesség körében a KSH adatai alapján (forrás:

https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0168.html):

Gazdaságilag nem aktív személyek száma	1. negyedév (fő)	II. negyedév (fő)	III. negyedév (fő)	IV. negyedév (fő)
2021	154,3 e	148,6 e	146,2 e	144,4 e
2022	145 e	147,5 e	144,3 e	144,1 e

A KSH módszertani elemzéseiben a gazdaságilag nem aktívak fogalma azokat takarja, akik:

- nem sorolhatók sem a foglalkoztatottak, sem a munkanélküliek csoportjába.

Idetartoznak többek között a tanulók, a nem dolgozó nyugdíjasok, a háztartásbeliek, az idénymunkások az idényen kívül, ha nem kerestek munkát, a gyermekgondozási ellátást igénybe

vevők. Sajátos csoportot képeznek ezen belül az ún. passzív munkanélküliek, akik szeretnének ugyan munkát találni, de kedvezőtlennek ítélve esélyeiket, nem keresnek aktívan munkát.

Módszertani elemzésünk további fókuszába a 15-64 éves korosztályt állítjuk.

Vármegyénkben az inaktívák számát - a **15-64 éves** népesség körében - 2021 és 2022 évek átlagában is becsülte a KSH (forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0077.html).

Gazdaságilag nem aktívak – 15-64 éves népesség	2021 (ezer fő)	2022 (ezer fő)
Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	93,4	89,0

A munkanélküliek, az alulfoglalkoztatottak, a dolgozni szándékozó, de munkát aktívan nem kereső, vagy a rendelkezésre állás kritériumát nem teljesítő inaktívák együtt jelentik az ún. potenciális munkaerő-tartalékot. 2021-től az Eurostat által használt módszertan szerint kerül számításra a mutató.

A KSH munkaerőpiaci-tartalékra vonatkozó becslése¹⁸ Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyére az alábbiak szerinti:

Potenciális munkaerő- tartalék (KSH)- 15-64 éves népesség	2021 (ezer fő)	2022 (ezer fő)
Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	36,3	33,6

A módszertan szerint (forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/mun_modsz.html) a potenciális munkaerő-tartalékba tartoznak:

- a **munkanélküliek**,
- az *alulfoglalkoztatottak*,

¹⁸ 15-64 éves népesség körében

- a dolgozni szándékozó, de munkát aktívan nem kereső, vagy a rendelkezésre állás kritériumát nem teljesítő **inaktív**ak.

Munkanélküliek száma (KSH) – 15-64 éves népesség	2021 (ezer fő)	2022 (ezer fő)
Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	24,6	22

Mivel az alulfoglalkoztatottak számára nem közöl becslést, de a munkanélküliek száma ismert, a dolgozni szándékozó inaktívok és az alulfoglalkoztatottak együttes száma (15-64 éves korosztály) Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 2021-ben 11,7 ezer főre becsülhető, míg 2022. évben 11,6 ezer főre becsülhető¹⁹.

A KSH fenti adatok tekintetében korosztályi becsléseket nem közöl, így csak közvetve tudunk következtetni a 30-64 népesség projektünk szempontjából releváns mutatóira.

A 30 év felettek arányára az előzetes népszámlálási adatok jelentenek adatforrást (<https://nepszamlalas2022.ksh.hu/>). A 30-64 éves korosztályba tartozó népesség száma előzetesen becsült 249 238 fő, amelynek a vármegyei népességszámhoz (529 358 fő, forrás: <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/adatbazis>) viszonyított aránya 47,08 %.

2022 össznépesség Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 529 358 fő ²⁰ , ebből:	Népesség száma SZSZB	Inaktívok aránya
15-64 korosztály	345 839 fő (65,33 % az össznépességhez mérten)	11 600 fő (3,354162 %)
30-64 korosztály	249 238 fő (47,08 % az össznépességhez mérten)	8 359 fő (3,354 % ²¹)

¹⁹ Munkanélküliségi adatok forrása: https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0077.html

²⁰ Becslés, előzetes népszámlálási adatok 2022.

²¹ Becslés, előzetes népszámlálási adatok 2022 alapján

Fenti becslés alapján a célcsoportba tartozó inaktívok számának becsült száma 8 359 fő. A végleges népszámlálási adatok alapján ezen adatok pontosításra kerülhetnek.

A TOP_PLUSZ-3.1.1-21 - MEGYEI FOGLALKOZTATÁSI-GAZDASÁGFEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK c. Felhívás 2.3 pontja alapján amennyiben a járási szintű inaktivitási arány meghaladja az adott vármegye inaktivitási arányát akkor a foglalkoztatást elősegítő tevékenységek tervezése kötelező az adott járásban.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat adatkéréssel fordult a Központi Statisztikai Hivatal irányába. A KSH tájékoztatása alapján a vármegyei szintnél mélyebb bontásban a gazdaságilag nem aktívok száma módszertani okok miatt nem elérhető.

A felhívás fentiekben hivatkozott pontjának eleget téve, álláspontunk szerint az egyes járasok inaktivitási aránya becsléssel határozható meg.

Az alábbi táblázat a 2022. évi népszámlálási adatok alapján az egyes vármegyei járasok lakónépességét mutatja be:

A népesség járásonként (fő)	30–34 éves	35–39 éves	40–44 éves	45–49 éves	50–54 éves	55–59 éves	60–64 éves	Összesen
Járas, vármegye, régió: Szabolcs- Szatmár-Bereg vármegye	32 990	33 185	36 730	43 279	37 619	32 604	32 831	249 238
Járas, vármegye, régió: Baktalórántháza i járás	1 096	1 059	1 193	1 399	1 271	1 105	1 121	8 244
Járas, vármegye, régió: Csengeri járas	734	698	776	1 018	864	729	717	5 536
Járas, vármegye, régió: Fehérgyarmati járas	2 164	2 163	2 326	2 651	2 481	2 147	2 098	16 030

Járás, vármegye, régió: Ibrányi járás	1 417	1 377	1 385	1 644	1 544	1 361	1 383	10 111
Járás, vármegye, régió: Kemecsei járás	1 401	1 284	1 281	1 592	1 411	1 237	1 312	9 518
Járás, vármegye, régió: Kisvárdai járás	3 125	3 128	3 393	4 127	3 698	3 473	3 410	24 354
Járás, vármegye, régió: Mátészalkai járás	3 654	3 667	4 031	4 803	4 205	3 800	3 801	27 961
Járás, vármegye, régió: Nagykállói járás	1 914	1 831	1 928	2 325	2 055	1 781	1 744	13 578
Járás, vármegye, régió: Nyírbátori járás	2 662	2 459	2 583	2 990	2 788	2 452	2 439	18 373
Járás, vármegye, régió: Nyíregyházi járás	10 022	10 726	12 654	14 799	12 060	9 828	10 004	80 093
Járás, vármegye, régió: Tiszavasvári járás	1 668	1 594	1 786	2 004	1 693	1 496	1 527	11 768
Járás, vármegye, régió: Vásárosnaményi járás	2 092	2 140	2 288	2 641	2 350	2 038	2 068	15 617
Járás, vármegye, régió: Záhonyi járás	1 041	1 059	1 106	1 286	1 199	1 157	1 207	8 055

Járás	100 főből SZJA-t fizetők aránya
Baktalórántházai Járás	50,3
Csengeri Járás	45,3
Fehérgyarmati Járás	47,3
Ibrányi Járás	46,7
Kemecsei Járás	49,3
Kisvárdai Járás	50,7
Mátészalkai Járás	47,7
Nagykállói Járás	50,2
Nyírbátori Járás	47
Nyíregyházi Járás	51,3
Tiszavasvári Járás	47,4
Vásárosnaményi Járás	44,4
Záhonyi Járás	47,3

Az SZJA-t nem fizetők aránya – figyelemmel a lakosságszámra – számos járás esetében következtethet arra, hogy a járási inaktivitási arányok a vármegyei arányszám feletti (Baktalórántházai Járás, Csengeri járás, Ibrányi Járás, Kemecsei Járás, Nagykállói Járás, Tiszavasvári Járás, Záhonyi Járás).

Fentiek alapján összegezhető, hogy a vármegyei átlagot meghaladó mértékű lehet az inaktivitás aránya a 30-65 korosztály körében számos vármegyei járás esetében.

A járasok területi fejlettség alapján történő besorolása alapján a megye 13 járásából kilenc (Baktalórántházai, Csengeri, Fehérgyarmati, Ibrányi, Kemecsei, Mátészalkai, Nyírbátori, Vásárosnaményi, Záhonyi) komplex programmal fejlesztő területnek minősül.

Megyénkben minden második lakos komplex programmal fejlesztendő járásban él. Magas az elmaradott és hátrányos térségek aránya, továbbá a vármegyei nettó átlagjövedelem jelentős mértékben elmarad az országostól. A megyében egyszerre van jelen a munkanélküliség és a munkaerőhiány, emiatt fontos az emberi erőforrások, a munkavállalói kompetenciák fejlesztése a változó munkaerőpiaci trendekhez, a munkaadói igényekhez illeszkedve. A projekt közvetett célja a területi kohézió erősítése a megye versenyképességének javítása érdekében. Megállapíthatjuk, hogy nagyobb erőfeszítést igényel az elmaradott régió területéről az indikátor számokat teljesíteni, ugyanakkor a 1196/2023. (V.15.) Korm.határozatban meghatározott célértékek vállalása megtörtént.

VÁRMEGYEI MUNKAERŐ-PIACI SZEREPLŐK (HELYI PARTNERSÉGEN ALAPULÓ) EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK JAVÍTÁSA

A foglalkoztatási együttműködés legfőbb célja az, hogy a munkahelyteremtő helyi gazdaságfejlesztés, a felnőttképzés és a szakképzés, valamint a munkaerő-közvetítés rendszerének szinergiáját erősítve összekapcsolja a kezdeményezéseket, ezzel erősítve egy jól koordinált helyi foglalkoztatáspolitikát fenntartását. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében egy olyan foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködési hálózat alakult ki, amely a közszférát és versenyszférát, valamint a vármegye foglalkoztatásfejlesztésben érdekelt feleit fogja össze a képzési és foglalkoztatási programok megvalósítása, végeredményként pedig a foglalkoztatási problémák mérséklése és a vármegyei gazdasági versenyképessége javítása érdekében. Mindezek szempontjából fontos, hogy olyan munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtására kerüljön sor, amelyek a valós munkaerőpiaci keresletre reagálnak és ezek kielégítését szolgálják.

Javítani szükséges a települések, illetve ipari parkjaik és ipari területeik ismertségét, vonzerejét a potenciális befektetők körében.

Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a helyi termékek fejlesztésére, értékesítésére és promóciójára, ami nemcsak az értékek megőrzését, hanem az értékteremtést és a helyi erőforrások mozgósítását is szolgálja.

2.2.3 SPECIFIKUS CÉLOK

A specifikus célok a stratégiai célok elérését szolgálják úgy, hogy szorosan kapcsolódnak a projektben vállalt tevékenységek megvalósításához.

A vármegye munkaerő-piaci helyzetét, stabilitását alapvetően befolyásolja az itt működő vállalkozások gazdasági teljesítőképessége, amihez elengedhetetlen a megfelelő kompetenciákkal és tudással rendelkező munkaerő rendelkezésre állása. Egyes térségek, települések, illetve ágazatok évek óta jelentős munkaerőhiánnyal szembesülnek, ami korlátozza tervezett beruházásaik és piacszerzési elképzeléseik megvalósítását. A munkaerőigény rendszeres monitorozásával és célzott támogatások nyújtásával a paktum eredményesen hozzá tud járulni a gazdasági szereplők optimális és hatékony működéséhez. A munkavállalóknak hiteles és folyamatos tájékoztatásra van szükségük. Az érzékenyítés révén új távlatok nyílnak a munkaerőpiaci tartalékok feltárásában.

Foglalkoztatási szempontból a vármegye területe erőteljesen differenciált, egyfajta kettősség van jelen: míg a vármegye nyugati felét, a megyeszékhelyet és decentrumokat a munkaerőhiány és az elsődleges munkaerőpiac dominanciája jellemzi, addig a határtérségekben és más rurális területeken a magas munkanélküliség, az alacsony aktivitás és a közfoglalkoztatás a jellemző. A vármegyében egyszerre van jelen a munkanélküliség és a munkaerőhiány. A foglalkoztatási együttműködés - a munkaerőpiaci kereslet és kínálat hatékony koordinálása révén - fontos szerepet tölthet be ezeknek a kettősségeknek, a munkaerőpiaci anomáliáknak a csökkentésében. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye számos ipari parkkal, ipari területtel rendelkezik, azonban ezek infrastrukturális ellátottsága, kihasználtsága és ismertsége meglehetősen különböző. A munkaerőpiaci szereplők mindegyikének közös célja és érdeke, hogy a befektetésösztönzés megalapozása koordináltan történjen - figyelembe véve, hogy a tényleges befektetői tárgyalások már települési szinten zajlanak. A vármegyei együttműködésben létrehozható egy olyan közös alap és adatbázis, ami egyfelől segíti a településeket a befektetésösztönzési folyamatokban, másfelől a releváns információk nyújtásával hatékonyan és célzottan reagál a befektetői igényekre, elvárásokra. Mindezek által Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye intenzívebben be tud kapcsolódni a tőkebefektetési folyamatokba, erősítheti gazdasági pozícióját és versenyképességét.

A foglalkoztatási együttműködés egyik fő küldetése a foglalkoztatási szint növelése a hátrányos helyzetű álláskereső felzárkóztatásával, foglalkoztathatóságuk javításával. Olyan munkaerőpiaci programok indítását kell elősegíteni, amelyek hozzájárulnak az esélyegyenlőség növeléséhez a

munkaerőpiacon, mindehhez pedig javítani kell a hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztathatóságát különböző kompetenciafejlesztési programok megvalósításával. Mindezt célcsoport-specifikus megoldásokkal lehet és kell kezelni. Más típusú beavatkozások és eszközök szükségesek az egyes személyeknek nemük, életkoruk, szakmai tudásuk és tapasztalatuk, kompetenciáik, valamint az elsődleges munkaerőpiactól távol töltött idő alapján. A foglalkoztatás bővítésének kiemelt célcsoportjait jelentik a regisztrált álláskereső, a közfoglalkoztatottak és az inaktívok, akik elsődleges munkaerőpiaci integrációja meghatározó a vármegye foglalkoztatásfejlesztése szempontjából.

A foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés elmélyítésével hatékonyan képes mozgósítani a vármegye belső erőforrásait, segíteni a munkaerőpiaci helyzet javítását mind a keresleti, mind a kínálati oldalon, ami erősíti a vármegye és az itt működő vállalkozások versenyképességét, segíti a munkaerő elhelyezkedését és fejlődését az elsődleges munkaerőpiacon, végeredményben pedig javítja a népességmegtartó erőt, ami kulcsfontosságú a vármegye hosszútávú felzárkózásában.

2.2.4 OPERATÍV INTÉZKEDÉSEK

Az operatív intézkedések a projektben meghatározott konkrét cselekvések, amelyek megvalósítása során közvetlenül szolgálják a projekt sikeres teljesítését:

Operatív intézkedések
<ol style="list-style-type: none">1. Vállalkozói igények feltárása és nyomon követése.2. Meglévő vállalkozások foglalkoztatás-bővítési akcióinak támogatása.3. A munkáltatói oldal bértámogatással, vállalkozóvá válási támogatással való segítése.4. Információk biztosítása a vármegye vállalkozásai számára a foglalkoztatáspolitikai eszközökről, képzések ösztönzése.5. A foglalkoztatáspolitikai eszközökkel kapcsolatos tapasztalatok összegyűjtése, javaslatok megfogalmazása a foglalkoztatáspolitikai eszközrendszer hatékonyabb felhasználása érdekében, javaslatok új foglalkoztatás-politikai eszközökre6. Együttműködés és információáramlás katalizálása a foglalkoztatás fejlesztésben érintett szereplők között.7. Vállalkozások közötti hálózatosodás generálása.8. IT-technológiák használatának ösztönzése
<ol style="list-style-type: none">9. Foglalkoztatást elősegítő képzések szervezésében aktív részvétel, a Kormányhivatal, szakképzési centrumok, képző intézmények bevonásával.10. Kompetenciafejlesztés ösztönzése, tudatos pályaorientáció segítése.11. Digitális kompetenciák fejlesztése.12. A célcsoport munkaerő piaci alkalmazkodását segítő képzések ösztönzése, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása.

13. Az elmaradottabb térségekben működő szociális háló feltérképezése; a szociális szféra által nyújtott szolgáltatások kiegészítése pályázati úton.
14. Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek megvalósítása a kijelölt célcsoportban, munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése; a munkaerőpiaci elhelyezkedéshez szükséges szociális szolgáltatások nyújtása; az elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése.
15. Önfoglalkoztatásra alkalmas álláskeresők és fiatal munkanélküliek felkutatása; önfoglalkoztatást segítő képzések indítása, támogatás nyújtása a fiatal vállalkozók számára
16. Állásbörzéken való részvétel biztosítása a vármegye vállalkozásai számára, pályaválasztási bemutatók szervezése a továbbtanulás előtt állók számára.
17. Munkába járás támogatása, bér- és járulék támogatás igénybevétele, lakhatási támogatás nyújtása, képzési támogatás igénybevétele.
18. A vármegyei munkaerő-piac helyzetelemzése, a kereslet és a kínálat összehangolása. A vármegyei munkaerőpiaci változásokhoz kapcsolódóan felmérések, kimutatások és adatbázisok készítése.
19. Széles körű együttműködés biztosítása, kommunikációs csatorna fejlesztése
20. A vármegyén belül hálózati elven működő foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés létrehozása, paktumiroda, projektmenedzsment működtetése, szakmai megvalósítók alkalmazása, nyilvánosság biztosítása.
21. Befektetés-ösztönzés és a vállalkozásfejlesztés együttműködések keretében végzett tevékenységek. Befektetésösztönzési stratégia szükség szerinti felülvizsgálata. Vármegyei befektetési kataszter folyamatos aktualizálása, frissítése, bővítése a projekt teljes futamideje alatt. Települési szintű felmérés: iparterületek, ipari parkok, inkubátorházak és egyéb gazdasági célú ingatlanok és egyéb kapacitások (vonalas infrastruktúra, gázellátás, csatornázottság, internet stb.) aktualizálása. Vármegyei szintű gazdaság- és vállalkozásfejlesztési, befektetés- ösztönzési elemzések szintézisének felülvizsgálata.
Befektetés-ösztönzési kiadvány, videó, csomagjavaslat kidolgozása ágazati szinten.
Helyi termék - és szolgáltatásfejlesztési együttműködések keretében végzett tevékenységek. Helyi termék - és szolgáltatásfejlesztési stratégia szükség szerinti felülvizsgálata, aktualizálása.
Tudatos térségi és helyi termékek fogyasztásának ösztönzése.
Ismertterjesztő fórumok szervezése.
Helyi termék - és szolgáltatásfejlesztés kapcsán értékesítési (hazai és nemzetközi) „jógyakorlatok” megismerése, továbbadása.
Helyi termék és szolgáltatás értékesítés bővítését célzó cselekvési terv közös kidolgozása, Workshopok, melyek célja a tudás- és ismeretmegosztás, közös gondolkodás, együttműködés fejlesztés és elkötelezettség megteremtése.
22. Kapcsolattartás településekkel, gazdasági szereplőkkel, civil szervezetekkel, érdekképviselőkkel.
23. Mentorálás és tudásbővítő rendezvénysorozat a vállalkozások számára témaspecifikus tudásbővítő rendezvénysorozat és felkészítés.

A vármegyei munkaerő-piac helyzetelemzése, a kereslet és a kínálat összehangolása kiemelt feladat. A vármegyei munkaerőpiaci változásokhoz kapcsolódóan felmérések, kimutatások és adatbázisok készítése elengedhetetlen. A tevékenység célja, hogy áttekintést adjon a vármegyei munkaerőpiaci szereplők illeszkedéséről, és a felmerülő lehetőségekről. A tevékenység elsődleges célcsoportját a projekt szakmai megvalósítói, valamint a projektbe bevont valamennyi célcsoport jelenti. A vármegyei munkaerőpiaci változásokhoz kapcsolódóan felmérések, kimutatások és adatbázisok készítése indokolt. A szakértői tevékenység hozzájárul a projekt magas színvonalú és szakmailag jól megalapozott lebonyolításához.

Együttműködés és információáramlás katalizálása a foglalkoztatás fejlesztésben érintett szereplők között meghatározó feladat. A vármegyei együttműködés területi hatálya alá tartozó településeken és járásokban több elkötelezett, a foglalkoztatás szempontjából releváns szereplőt sikerült azonosítani. Köztük olyan vállalkozások, magánszemélyek és informális tömörülések is találhatóak, akik önmagukban, saját érdekükben vagy társadalmi elhivatottságból tettek és tesznek a foglalkoztatási helyzet javításáért. A korábbi primer kutatás eredményei alátámasztották, hogy a fentebb említett szereplők az egymás közti, valamint az államigazgatási szereplőkkel való aktívabb kommunikációt hiányolják. Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy az alulról jövő kezdeményezéseket a túlzott bürokrácia (formalizáltság) gyakran megtöri, így hatékonyság szempontjából a hivatali út mellett az informális kommunikációnak is fórumot kell teremteni. A projekt keretében megteremtődik a partnerség és más, foglalkoztatás területén aktív szervezetek, valamint munkáltatói oldal képviselőinek informális, de szervezett egyeztetési fóruma, amely érdemben hozzájárul az információáramlás folyamatos biztosításához.

A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés konkrét beavatkozásokkal kíván elérni a projekt megvalósítás időtartama alatt. A partnerség részéről megjelenő fontos igény a résztvevő szervezetek tevékenységének megismerése, kapcsolódási pontok feltárása, az önkormányzatok és helyi vállalkozások kapcsolatának erősítése, lehetőség szerint közös beavatkozások, tevékenységek generálása. Ennek érdekében a projekt megvalósítása során találkozók megrendezésére kerül sor Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye különböző településein, ahol a versenyszféra és a közsféra szereplői is képviseltetik magukat. A rendezvények által a vármegye területén működő vállalkozások és egyéb releváns szervezetek együttműködési készsége és hajlandósága nőhet. A vállalkozások képviselői, különösen a fiatal vállalkozók, induló vállalkozások bemutatkozási

lehetőséget kapnak, a gazdasági szereplők megoszthatják egymással jó gyakorlataikat, tapasztalataikat. Ezen tevékenység nyomán kialakulhat egy olyan partnerségi bázis, ami a kohézió erősítésével versenyképesebbé teszi a vármegye gazdaságát és vállalkozásait.

A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés célja a vállalkozásokat érintő aktuális problémák, fejlődést gátló tényezők és a betöltetlen munkahelyek folyamatos feltárása, amelyekre reagálva segítséget nyújthat a vállalkozóknak a munkaerőigényük kielégítésében.

A projekt egyik legfontosabb tevékenysége és egyben az egyik legnagyobb költségtetele a munkaadók munkaerőigényének kielégítése a megfelelő képzettséggel rendelkező személyek támogatott foglalkoztatásával.

A vármegyei paktum területén tevékenykedő vállalkozások és a befektetni kívánó üzletemberek, valamint az itt működő közintézmények és foglalkoztatási célú civil szervezetek döntéshozatali folyamatainak támogatása érdekében szükség van a foglalkoztatással és a gazdasággal kapcsolatos helyi adatok, adatgyűjtő helyek és a feldolgozó szervezetek feltérképezésére és összegyűjtésére. A munkaerőpiaci adatok vármegyei szinten koordinált gyűjtése, elemzése fontos információkhoz juttathatja a vállalkozókat, képzőintézményeket, önkormányzatokat, foglalkoztatási szervezeteket, továbbá a Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés számára is kulcsfontosságú információt nyújt a projekt sikeres megvalósításához.

A kormányhivatalok készítenek negyedéves prognózisokat, amelyek fő tartalma a nyilvántartott álláskereső száma, valamint felmérést készítenek a vármegyei vállalkozások elkövetkezendő 3 hónapra és 1 évre várható, becsült létszámgazdálkodásáról. Ebből információt kaphatunk, hogy a vállalkozások munkaerőt terveznek felvenni, stagnálás lesz jellemző, esetleg leépíteni kívánnak-e. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara felméréseket végez a működési területén lévő tagok, vállalkozások megkeresésével, amelyek a vállalkozások rövid- és hosszútávú fejlesztéseire, munkaerő, illetve szakember igényére irányulnak.

A vármegyén belül hálózati elven működő Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés, paktumiroda, projektmenedzsment működtetése, szakmai megvalósítók alkalmazása, nyilvánosság biztosítása kiemelt. A projekt megvalósítására létrejött konzorcium vezetője Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata. A menedzsment feladatokat ez a szervezet fogja végezni, munkaszervezetén, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatalon keresztül. Feladatai közé tartozik a projekt irányítása, beszámolók és kifizetési igénylések benyújtása.

A projektmenedzsment feladatok magukban foglalják az összes kapcsolódó adminisztratív, koordinációs feladatot, beszámolókat, kifizetési igénylések, támogatási szerződés módosítás elkészítését, előkészítését, illetve a partnerek közötti koordinációs tevékenységek ellátását. A projektmenedzsment tagjai úgy kerülnek kiválasztásra, hogy azok megfeleljenek a Felhívás 2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek b) alpont szerinti feltételeknek.

Az elszámolhatóság érdekében a projektmenedzsment tevékenységek kapcsán mind a személyek, mind pedig tevékenységek szintjén biztosított a lehatárolás a 2014-2020-as és a 2021-2027 közötti időszakban megvalósuló paktumok között. A projektmenedzsment személyi ráfordítása, valamint egyéb projektmenedzsment költséget tartalmaz a tervezett költség.

A konzorciumi partnerek elkötelezettek a projekt eredményes megvalósítása, a rendelkezésre álló források hatékony felhasználása mellett. Ennek érdekében tapasztalt szakemberekből álló projektmenedzsment csapat felállítása mellett döntöttek, mely az adminisztratív menedzsment tevékenység mellett a projekt teljes megvalósítási folyamatát nyomon követi, értékeli és ha szükséges javaslatot tesz az esetleges beavatkozásokra.

A piaci, önkormányzati és állami szereplők közötti partnerség erősítése jegyében: elengedhetetlen a foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködésben érintett szereplők összefogása; a hazai és nemzetközi jó gyakorlatok, már működő vármegyei és megyeszékhelyi kooperációk feltárása, összegyűjtése, kooperálás a paktumrendezvényeken a következő témákban: foglalkoztatási együttműködések elősegítése, helyi termékek fejlesztése és fogyasztásuk ösztönzése, vállalkozásfejlesztés és befektetés-ösztönzés stb. Az együttműködés az összeférhetlenségi szabályok mellett igen széleskörű partnerséggel rendelkezik.

A projektmenedzsment tervezett létszáma 4 fő (projektmenedzser, pénzügyi menedzser, vezető koordinátor, koordinátor).

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatal keretei között paktumiroda működik a projekt időtartama alatt. A paktumiroda legalább egy tervezett munkatársa (szakmai vezető) megfelel a Felhívás 2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek c) alpont szerinti feltételeknek. Az elszámolhatóság érdekében a paktumiroda kapcsán mind személyek, mind pedig tevékenységek szintjén biztosított a lehatárolás a 2014-2020-as és a 2021-

2027 közötti időszakban megvalósuló foglalkoztatási együttműködések között (külön figyelemmel a Felhívás 7.4. pontjában foglaltakra).

A korábbi projektek tapasztalatai, valamint az igényfelmérés alapján szükség van bértámogatás nyújtásra, hogy megvalósuljon a munkahelyteremtő helyi gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatási problémák mérséklődjenek, és javuljon a vármegyei gazdaság versenyképessége. A három ehhez vezető pillér a munkaerő motiválása a munkavégzésre, amely a szociális problémák miatt csak azonnali kompenzációval elképzelhető (hiszen a releváns népesség nagy arányban egyik napról a másikra él). Ezt mind közvetlen bértámogatással, mind a vállalkozóvá válásnak anyagi ösztönzésével motiválhatjuk. A projektben bértámogatás (projektkonstrukciós szempontból megszabottan célcsoporti és nyilvántartottsági feltételekkel) legfeljebb 6 hónap időtartamra, fix 50% mértékben, továbbfoglalkoztatási kötelezettség nélkül nyújtható támogatás.

Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás kizárólag álláskeresőként nyilvántartott programrésztvevő részére nyújtható. Szolgáltatást kérőként nyilvántartott inaktív programba vont személy részére abban az esetben nyújtható, ha kéri álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét és megfelel az álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel feltételeinek, s az állami foglalkoztatási szerv nyilvántartásba vette, mint álláskeresőt.

Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás nyújtható annak az álláskeresőnek, akit legalább egy hónapja álláskeresőként nyilvántartanak, aki az állami foglalkoztatási szerv által nyújtott szolgáltatás keretében a vállalkozás indításához szükséges jogi, pénzügyi készségeket megszerzi, és aki a szolgáltatás keretében üzleti terv készítésével bemutatja az indítani kívánt vállalkozás hatékonyságát és működésének részleteit. Támogatás összetétele: (A két támogatási elem csak együttesen adható) hat hónapon keresztül a kötelező legkisebb munkabér 100%-nak megfelelő mértékű támogatást és legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér tizenötszörösének megfelelő mértékben egyszeri visszatérítendő vagy vissza nem térítendő tőketámogatás nyújtható.

A célcsoport munkaerő piaci alkalmazkodását segítő képzések szervezése, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása, álláskeresőt ösztönző juttatás megállapítása, mobilitási, (utazási, lakhatási) támogatás nyújtása. A tevékenység célja, hogy olyan képzések valósuljanak meg, amelyek illeszkednek a munkaadók elvárásaihoz. A korábbi projektek tapasztalatai, valamint az igényfelmérés alapján szükség van a rugalmas, kereslethez igazodó, megfelelő felkészültségű munkaerőre. Sok esetben tapasztalható, hogy az alapvető munkavállalási kompetenciák hiányoznak

vagy hiányosak, ezért olyan képzések megvalósítása preferált, amely jobban illeszkedik a munkaadók elvárásaihoz, és minél inkább gyakorlatorientált.

Az újszerű megközelítés azért is fontos, mert a korábbi képzési jegyzék megszűnt. Minden képzésben részt vevő részére álláskeresőt ösztönző juttatás van tervezve. Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások igénybevételével kapcsolatos támogatások, valamint a munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatás (képzés) igénybevételével kapcsolatos támogatások is betervezésre kerültek.

Szükség van foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtására, melyek célzott alkalmazásával a célcsoport tagjainak elhelyezkedési szándékai erősíthetőek. Motivációs csoportos foglalkozás; munkavállalói kulcsképeségeket és kulcskompetenciákat fejlesztő csoportos foglalkozás; valamint személyiségfejlesztést, beilleszkedést és önálló életvitelt segítő csoportfoglalkozás esetén a szolgáltatásban résztvevők részére álláskeresőt ösztönző juttatást biztosítunk a 100/2021.(II.27.) Korm. rendeletben foglaltak szerint: „Az állami foglalkoztatási szerv a szolgáltatást kérő kérelmére álláskeresőt ösztönző juttatásként pénzbeli juttatást állapít meg az állami foglalkoztatási szerv által a részére felajánlott szolgáltatás vagy szolgáltatások igénybevételének időtartamára, ha a szolgáltatás vagy szolgáltatások folyamatos igénybevételének időtartama legalább az öt napot eléri. A pénzbeli juttatás napi összege megegyezik a megállapítás napján hatályos napi kötelező legkisebb munkabér 70%-val.”

Továbbá minden képzésben részt vevő számára álláskeresőt ösztönző juttatást van tervezve. Indokolt, hogy az álláskereső az állandó lakóhelyüktől távolabbi helyen is vállaljanak munkát, javítva ezzel a munkahelyteremtő helyi gazdaságfejlesztést. A tevékenység lehetőséget biztosít lakhatási és utazási támogatás igénybevételére egyaránt.

Befektetés-ösztönzés és a vállalkozásfejlesztés együttműködések keretében végzett tevékenységek elsődleges célja a projekt megvalósítását támogató saját teljesítésben végzett szakmai tevékenységhez kapcsolódó komplex szolgáltatási portfólió kifejlesztésében való részvétel, elsődleges célcsoportja a projektet megvalósító konzorcium, az együttműködő partnerek, másodlagos célcsoport a projektbe bevont munkavállalói és munkaadói kör.

A kis- és középvállalkozói szektor fejlesztése mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a tőke vármegyébe való vonzására, segíteni kell a külföldi befektetőket és a magyar tulajdonú beruházókat is. A nagy beruházásoknak köszönhetően új ágazatok jelennek és jelenhetnek meg a vármegyében

gazdaságában, új technológiák honosíthatók meg, új piacok nyílnak, új munkahelyek létesülnek. Ugyanakkor a nagy beruházások pozitív hatással lehetnek a kis- és középvállalkozások fejlődésére is (beszállítói hálózat). Ezt a célt szolgálja a befektetésösztönzési kézikönyv elkészítése, mely összegzi, rendszerezi és felhasználóbarát módon bemutatja a vármegye befektetési helyszíneként kiajánlható ipari parkjait és egyéb iparterületeit, azok releváns adatait, továbbá a belső-, és a környezetre jellemző fizikai és humán infrastruktúrát, illetve valamennyi, a befektetői döntések szempontjából jelentőséggel bíró információt.

Helyi termék - és szolgáltatásfejlesztési együttműködések keretében végzett tevékenységek projektelem célja, a helyi kezdeményezésekre, elsősorban a helyi erőforrásokra építő, a helyben keletkező haszon érdekében megvalósuló helyi termékfejlesztés, előállítás és értékesítés vármegyei szintű stratégiájának kidolgozása, felülvizsgálata.

A Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia lényege és annak folyamatos felülvizsgálata, hogy felmérje a vármegyében lévő gyengeségeket, valamint magába foglalja a helyi adottságokat és kiaknázatlan lehetőségeket is, a korábbi paktum projekteken már működő tevékenységek mintájára. Egy jól felépített stratégia hozzátesz a projekt sikeres végrehajtásához, az országos foglalkoztatás- és gazdaságfejlesztés céljaihoz, valamint segíti a vármegye helyi termékeinek és szolgáltatásainak fejlesztését is. Fontos felhívni a figyelmet a vármegyében lévő helyi termékek és szolgáltatások fogyasztására, az erre való ösztönzésnek pedig gazdaság élénkítő hatása is van, hiszen, ha megnő mindezekre a termékekre, szolgáltatásokra a kereslet, akkor a helyben termelt jövedelem helyben is kerül elköltésre. Érdemes kiemelni azt is, hogy a foglalkoztatásra is pozitív hatással lehet mindez, mert a helyi vállalkozások, termelők erősítése létszám bővítéssel is járhat, ezáltal még több új munkahely jöhet létre a vármegyénkben.

A vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések akkor érhetik el kitűzött céljaikat, ha komplex szolgáltatás csomaggal támogatják a célcsoport munkaerőpiaci helyzetének javítását. Ennek érdekében hangsúlyos szerepet kapnak az egyéni kompetenciák megerősítését, a társadalmi integrációjának elősegítését, a célcsoport helyzetének javítását szolgáló munkaerőpiaci tevékenységek. Fontos szerepe van a foglalkoztatni kívánt személyek képzésének is, ami a munkáltatói igények alapján szervezve nagy mértékben javíthatja az álláskeresők munkaerőpiaci helyzetét. Mindemelett a bértámogatásra vonatkozó programelem is jelentős foglalkoztatást elősegítő erővel bír, hiszen a korábbi paktumok működése alatt a munkáltatói körben jelentős

számban került igénybevételre ez a támogatási forma, ami szintén segíti a regisztrált álláskeresőket az elsődleges munkaerőpiacra történő integrálását.

2.2.5 EREDMÉNYEK. A MEGVALÓSULÁS NYOMON KÖVETÉSE

A tervezett indikátor és szakmai adatszolgáltatás célértékeinek vállalásakor az alábbi szempontokat vettük figyelembe. A foglalkoztatási szakterület által nyújtott támogatások által a vállalt indikátor számok a 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a TOP-Plusz-3.1.1-21 Módszertani útmutató szabályozása szerint teljesülhetnek. A tervezett indikátor számok célértékeinek vállalásakor figyelembe vettük Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye hátrányos helyzetét, a szakképzettséggel nem rendelkezők számának magas arányát. Továbbá figyelembe vettük a négy speciális, nehezen megszólítható célcsoportba történő álláskereső bevonhatóságát.

A projekt életciklusa alatt sem lehet figyelmen kívül hagyni a makrogazdasági környezet által okozott hatásokat pl. a COVID-19 világjárvány hatásait, Magyarország szomszédságában zajló orosz-ukrán háború negatív hatását a magyar gazdaságra. A nagy foglalkoztatók, a tőkeerős nagyobb vállalkozások főleg a megyeszékhely és a nagyobb városok köré koncentrálódnak. Sok az aprófalvas település, ahol inkább a KKV-k, illetve egyéni vállalkozások száma magas, melyek csak kevés számú munkaerőt foglalkoztatnak (pl. Fehérgyarmat és térsége). Sok településen a legnagyobb foglalkoztató az Önkormányzat. A járások területi fejlettség alapján történő besorolása alapján a megye 13 járásából kilenc (Baktalórántházai, Csengeri, Fehérgyarmati, Ibrányi, Kemecei, Mátészalkai, Nyírbátori, Vásárosnaményi, Záhonyi) komplex programmal fejlesztő területnek minősül.

Megyénkben minden második lakos komplex programmal fejlesztendő járásban él. Magas az elmaradott és hátrányos térségek aránya, továbbá a vármegyei nettó átlagjövedelem jelentős mértékben elmarad az országostól. A megyében egyszerre van jelen a munkanélküliség és a munkaerőhiány, emiatt fontos az emberi erőforrások, a munkavállalói kompetenciák fejlesztése a változó munkaerőpiaci trendekhez, a munkaadói igényekhez illeszkedve. A projekt közvetett célja a területi kohézió erősítése a megye versenyképességének javítása érdekében. Megállapíthatjuk, hogy nagyobb erőfeszítést igényel az elmaradott régió területéről az indikátor számokat teljesíteni, ugyanakkor a 1196/2023. (V.15.) Korm.határozatban meghatározott célértékek vállalása megtörtént.

A teljesülés vizsgálatára indikátorok és mutatók kerültek meghatározásra, amely mérőszámok a munkaerőpiaci program részvételi, illetve egyéb vizsgálati/hatásvizsgálati adataiból képezhetőek. A foglalkoztatási együttműködések támogató felhívás valamennyi indikátora a kormányhivatalok feladataihoz kapcsolódik. A felhívásban szereplő indikátorok vezetése, nyilvántartása és a róluk való adatszolgáltatás kötelező. A felhívás nevesíti azokat az OP kimeneti és eredményindikátorokat is, melyekhez a kedvezményezetteknek célérték vállalást kell tenniük:

- Programban résztvevő munkanélküliek száma (TPO05)
- Programban résztvevő inaktív személyek száma (TPO06)
- Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban - beleértve az önfoglalkoztatást - álló résztvevők száma (TPR02).

Az indikátorok meghatározásakor figyelembe lett véve, hogy a munkaerőhiány visszavezethető egyebek mellett az ország egészére jellemző élénkülő munkaerő-keresletre az aktivitási ráta továbbra is alacsony szintje mellett.

A projektben tervezett indikátorok az alábbiak:

Monitoring mutató azonosító száma	Monitoring mutató megnevezése	Bázisérték dátuma	Cél dátuma	Cél kumulált
TPR02	Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban - beleértve az önfoglalkoztatást - álló résztvevő – férfi	2022. 03. 01.	2028.02.29. (2. mérőföldkő)	1676
TPR02	Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban - beleértve az önfoglalkoztatást - álló résztvevő – nő	2022. 03. 01	2028.02.29. (2. mérőföldkő)	902
TPO06	Programban részt vevő inaktív – férfi	2022. 03. 01	2028.02.29. (2. mérőföldkő)	312
TPO06	Programban részt vevő inaktív – nő	2022. 03. 01	2028.02.29. (2. mérőföldkő)	168

TPO05	Programban munkanélküli – férfi	résztevő	2022. 03. 01	2028.02.29. (2. mérőidő)	2659
TPO05	Programban munkanélküli – nő	résztevő	2022. 03. 01	2028.02.29. (2. mérőidő)	1431

6. táblázat: Indikátor táblázat

Cél az inaktívak, illetve a munkavállalásra alkalmas munkanélküliek visszasegítése a munka világába, amit a gazdaság élénkülésének köszönhetően megnyíló lehetőségek is segítenek. Az alacsony bérek nem jelentenek megfelelően vonzó alternatívát a legális munkavállalásra, így a statisztikai mutatók és a valós munkavállalási hajlandóság közt megfigyelhető eltérések vannak. Cél a bérszint emelkedése és a fekete- és szürke munka negatív következményeinek tudatosítása által a munkaviszonyok minél nagyobb arányú legalizálása. A célcsoport tagjainak hatékony megszólításához elengedhetetlen a személyreszabott, az adott egyén alkalmasságán, mentális és fizikai állapotán, képzettségén és tudásán alapuló program.

A pályatanácsadás fontossága egyrészt a megfelelő irány kijelölésében rejlik, másrészt fontos a választott út bemutatása a célszemély számára érthető, meggyőző módon. Ehhez innovatív eszközöket, a modern digitális technológia nyújtotta lehetőségeket érdemes felhasználni. Az alapkompenciák hiánya, a digitális analfabetizmus, illetve amotivációs problémák indokoltá teszik előkészítő, alapozó tréningek, programok beindítását a cél, a munkaerőpiaci integráció érdekében.

2.3 HELYZETELEMZÉS

A foglalkoztatási helyzetelemzés részben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata rendelkezésére álló adatokra, forrásokra, információkra épül, részben pedig a megvalósításban résztvevő partnerek által rendelkezésre bocsájtott információkból táplálkozik. A Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési Stratégiát megalapozó kutatási, felmérési munka részeként összegyűjtésre kerültek a korábbi években készült vármegyei és térségi elemzések, ágazati stratégiák és fejlesztési dokumentumok. A dokumentumelemzések során a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal foglalkoztatási szakterületének naprakész nyilvántartásai, trendelemzései eredményei, kutatásai is felhasználásra kerültek.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye társadalmi, gazdasági, foglalkoztatási helyzetének bemutatásához elengedhetetlen bizonyos statisztikai adatok összegyűjtése és értékelése.

Az adatok egy része nyilvános, közhiteles forrásból elérhető (KSH, Belügyminisztérium közfoglalkoztatási adatbázisa, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal, Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, fejlesztési információk), más része kizárólag bizonyos szereplőknél érhető el (pl. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara). A szekunder adatok segítségével a vármegyét érintő fontosabb társadalmi, gazdasági és munkaerőpiaci folyamatokat kerültek ismertetésre térben és időben egyaránt. A térbeli folyamatok elemzésénél országos kitekintésben bemutatásra kerültek Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye pozíciói, de részletesen kitértünk a vármegyén belüli térbeli folyamatokra, amely fontos a térbeli különbségek feltárásának folyamatában, a vármegyei és a helyi paktumok közötti szinergia megteremtésében, a területi súlypontok azonosításában

A helyzetelemzés kidolgozásának alapvető részét képezi a releváns *dokumentumok tanulmányozása* és az abban foglaltak legalább közvetett megjelenítése az elemzésben. Ezek egyfelől szakpolitikai dokumentumok (pl. jogszabályok, módszertani útmutatók, ágazati stratégiák), másfelől vármegyei szintű koncepciók, stratégiák és egyéb dokumentumok.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal a járási foglalkoztatási osztályok bevonásával kérdőíves felmérést készített.

A helyzetfeltárás munkafolyamatának következő lépése az összegyűjtött adatmennyiségek információk kiértékelése volt. Ennek során különböző forrásból származó statisztikai adatok elemzésével, a statisztikai folyamatok időbeli és térbeli elemzésével lehet rámutatni a fontosabb társadalmi, gazdasági és munkaerőpiaci trendekre.

Jelen dokumentum helyzetelemzés fejezetének összeállítása során felhasználásra kerültek a TOP-5.1.1.-15-SB1-2020-0002 „Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című projekt keretében elkészült elemzések, dokumentumok.

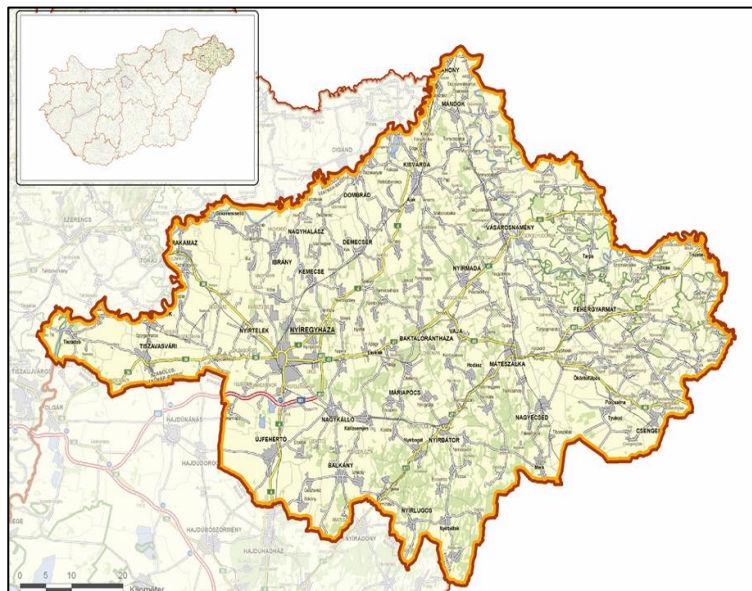
A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció előkészítő fázisának, feltáró munkarészei (helyzetelemzés és helyzetértékelés) forrásként szolgálnak jelen dokumentum alapvetéseiben.

2.3.1 FÖLDRAJZI TERÜLET MEGHATÁROZÁSA

A Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyét átfogó Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés (TOP_Plusz_3.1.1.-21-SB1-2022-00001) a teljes vármegye foglalkoztatási helyzetének javítását tűzte ki célul, megvalósításának földrajzi lefedettsége követi a vármegye egész területét.

Területi hatálya (így a vármegyei paktumterület nagysága) 5936 km², az érintett népességszám 2022. január 1-én 539.200 fő.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye Magyarország északkeleti részén, az Európai Unió keleti határán helyezkedik el. Északkeletről Ukrajna, délkeletről Románia, délnyugatról Hajdú-Bihar vármegye, északnyugatról Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye és Szlovákia határolja. Magyarország hatodik legnagyobb és a harmadik legnépesebb vármegyéje.

2. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye elhelyezkedése²²

²² Forrás: <https://www.teir.hu/helyzet-ter-kep>

A vármegyét 13 járás alkotja, amelyek közül - a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján - kilenc komplex programmal fejlesztendő, kettő fejlesztendő, egy pedig kedvezményezett járás. A számítás módszertanában a gazdasági és munkaerőpiaci adatok is nagy súllyal szerepelnek, ezért közvetett módon ez a besorolás is jelzi a paktumtértség kedvezőtlen foglalkoztatási helyzetét.

Nagyterületi szempontból meghatározó az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna, amely 6 vármegyét foglal magában (Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye mellett Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Nógrád vármegyéket).

Ahhoz, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye megfelelő súllyal tudja képviseltetni magát a zónán belül, három területre kíván hangsúlyt fektetni:

- gazdasági környezet fejlesztése (elsődlegesen a foglalkoztatás bővítésével),
- társadalmi megújulás, felzárkózás,
- élhető vármegye megteremtése.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye esetében elkülönített forrásfelhasználási mód kapcsolódik minden fejlesztési célterülethez és a kiemelt kedvezményezettekhez 2021-2027 között. A vármegye által meghatározott forrásfelhasználási módok a következők²³:

Forrásfelhasználási módok	Források (Mrd Ft)	Megoszlás (%)
I. forrásfelhasználási mód: Fenntartható városfejlesztés	50,001	33,00 %
II. forrásfelhasználási mód: Szatmár-Beregi fejlesztési térség	26,678	17,61 %
III. forrásfelhasználási mód: Nyírségi fejlesztési térség	17,983	11,87 %
IV. forrásfelhasználási mód: Tisza-menti fejlesztési térség	25,235	16,65 %
V. forrásfelhasználási mód: Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes	5,191	3,43 %
VI. forrásfelhasználási mód: Kiemelt kedvezményezett*	26,431	17,44 %
Összesen	151,519	100,0 %

7. táblázat: Forrásfelhasználási módok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

Térség	Terület
Nyíregyháza	• Nyíregyháza

²³ Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Előzetes Integrált Programja alapján (1.0)3

Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes	<ul style="list-style-type: none"> Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes települései (KSH lehatárolás, 2014)
Szatmár-Beregi fejlesztési térség	<ul style="list-style-type: none"> Csengeri járás Fehérgyarmati járás Mátészalkai járás Vásárosnaményi járás
Nyírségi fejlesztési térség	<ul style="list-style-type: none"> Baktalórántházai járás Nagykállói járás Nyírbátori járás Nyíregyházi járás egyes települései (Kálmánháza, Újfehértó)
Tisza-menti fejlesztési térség	<ul style="list-style-type: none"> Ibrányi járás Kemecsei járás (Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes települései nélkül) Kisvárdai járás Tiszavasvári járás Záhonyi járás Nyíregyházi járás egyes települései (Nagycserkesz, Tiszanagyfalu, Rakamaz, Timár, Szabolcs)

Nyíregyháza
<ul style="list-style-type: none"> Nyíregyháza
Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes települései (KSH lehatárolás, 2014)
<ul style="list-style-type: none"> Apagy, Kótaj, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Sényő (Nyíregyházi járás) Kemecse, Vasmegyer (Kemecsei járás)
Szatmár-Beregi fejlesztési térség
<ul style="list-style-type: none"> <u>Csengeri járás</u> Csenger, Csengersima, Csengerújfalu, Komlódtótfalu, Pátyod, Porcsalma, Szamosangyalos, Szamosbecs, Szamostatárfalva, Tyukod, Ura <u>Fehérgyarmati járás</u> Botpalád, Cégénydányád, Csaholc, Császló, Csegöld, Darnó, Fehérgyarmat, Fülesd, Gacsály, Garbolc, Gyügye, Hermánszeg, Jánkmajtis, Kérszemjén, Kisar, Kishódos, Kisnamény, Kispalád, Kisszekeres, Kölce, Kőmörő, Magosliget, Mánd, Méhtelek, Milota, Nábrád, Nagyar, Nagyhódos, Nagyszekeres, Nemesborzova, Olcsvaapáti, Panyola, Penyige, Rozsály, Sonkád, Szamossályi, Szamosújlak, Szatmárcseke, Tiszabecs, Tiszacséce, Tizsakóród, Tiszaberek, Tivadar, Tunyogmatolcs, Túristvándi, Túrricse, Uszka, Vámosoroszi, Zajta, Zsarolyán <u>Mátészalkai járás</u> Fábiánháza, Fülöpösdaróc, Géberjén, Győrtelek, Hodász, Jármi, Kántorjánosi, Kocsord, Mátészalka, Mérk, Nagydobos, Nagyecsed, Nyíresaholy, Nyírkáta, Nyírmeggyes, Nyírparasznya, Ópályi, Ökörítőfülpös, Őr, Papos, Rápolc, Szamoskér, Szamosszeg, Tiborszállás, Vaja, Vállaj <u>Vásárosnaményi járás</u> Aranyosapáti, Barabás, Beregdaróc, Beregsurány, Csaroda, Gelénes, Gemzse, Gulács, Gyüre, Hetefejércse, Ilk, Jánd, Kisvarsány, Lónya, Márokpapi, Mátyus, Nagyvarsány, Nyírmada, Olcsva, Pusztadobos, Tarpa, Tákos, Tiszaadony, Tizsakerecseny, Tizsaszalka, Tiszavid, Vámosatya, Vásárosnamény
Nyírségi fejlesztési térség
<ul style="list-style-type: none"> <u>Baktalórántházai járás</u> Baktalórántháza, Besenyőd, Laskod, Levelek, Magy, Nyíribrony, Nyírkő, Nyírkércs, Ófehértó, Petneháza, Ramocsaháza, Rohod <u>Nagykállói járás</u> Balkány, Biri, Bököny, Érpatak, Geszteréd, Kállósemjén, Nagykálló, Szakoly <u>Nyírbátori járás</u> Bátorliget, Encsencs, Kisléta, Máriapócs, Nyírbátor, Nyírbéltek, Nyírbogát, Nyíracsászári, Nyírdersz, Nyírgelse, Nyírgyulaj, Nyírlugos, Nyírmihálydi, Nyírpilis, Nyírvasvári, Önböly, Penészlek, Piricse, Pócspetri, Terem <u>Nyíregyházi járás egyes települései</u> Kálmánháza, Újfehértó
Tisza-menti fejlesztési térség
<ul style="list-style-type: none"> <u>Ibrányi járás</u> Balsa, Buj, Gávavencsellő, Ibrány, Nagyhalász, Paszab, Tiszabercel, Tiszatelek <u>Kemecsei járás</u> (Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes települései nélkül)

Berkesz, Beszterec, Demecser, Gégény, Kék, Nyírbogdány, Nyírtét, Székely, Tiszarád

- Kisvárdai járás
Ajak, Anarcs, Dombbrád, Döge, Fényeslitke, Gyulaháza, Jéke, Kékcse, Kisvárdá, Lövöpetri, Mezöladány, Nyírkársz, Nyírlövő, Nyírtass, Pap, Pátroha, Rétközberencs, Szabolcsbáka, Szabolcsveresmart, Tiszakanyár, Tornyospálca, Újdombrád, Újkenéz
- Tiszavasvári járás
Szorgalmatos, Tiszadada, Tiszadob, Tiszaeszlár, Tiszalök, Tiszavasvári
- Záhonyi járás
Benk, Eperjeske, Győröcske, Komoró, Mándok, Tiszabездé, Tiszamogyorós, Tiszaszentmárton, Tuzsér, Záhony, Zsurk
- Nyíregyházi járás egyes települései
Nagycserkesz, Tiszanagyfalu, Rakamaz, Timár, Szabolcs

8. táblázat: Az egyes célterületekhez tartozó települések listája

Kedvezményezett besorolás

A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet 181 kedvezményezett települést, mintegy 286 938 lakost jelöl ki (12 kedvezményezett járást érintve). Ezt a klasszifikációt a jogszabály egy komplex mutató alapján (négy mutatócsoport: társadalmi és demográfiai helyzet mutatók; lakás és életkörülmény mutatók; helyi gazdaság és munkaerő-piaci mutatók; infrastruktúra és környezeti mutatók) alapján határozza meg. A kedvezményezett járások tekintetében a legnagyobb csoportot a kedvezményezett járások csoportja jelenti (Kisvárdai), melyen belüli szűkítést jelent a fejlesztendő (Nagykállói, Tiszavasvári) és azon túlmenően a komplex programmal (Baktalórántházai, Csengeri, Fehérgyarmati, Ibrányi, Kemecei, Mátészalkai, Nyírbátori, Vásárosnaményi, Záhonyi) fejlesztendő járás kategóriája. A legalacsonyabb komplex mutatókkal rendelkező járások (komplex programmal fejlesztendő) támogatására speciális eszközrendszert kell alkalmazni. A 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet jelöli ki a komplex programmal fejlesztendő járásokat, amelyek főleg alacsony népsűrűségű, kis lélekszámú települések, kevésbé urbanizált területek. Jellemző ugyanakkor a fiatalos korszerkezet rájuk, azaz a gyermekkorú népesség országosnál magasabb aránya, ami speciális beavatkozási szükségleteket jelent a fejlesztéspolitika számára, hiszen a még érzékenyíthető lakosságcsoportok számára nyújtott segítség - hosszútávon - nagymértékben képes befolyásolni a térség lehetőségeit. Ez fordíthatja meg a szintén tipikus negatív vándorlási egyenleget. Az érintett járások lakosságának iskolázottsága és foglalkoztatottsága szintén alacsony szintet mutat, ami egyenes arányosságot mutat az országos átlagnál jóval alacsonyabb jövedelmi viszonyok alakulásával és a szociális juttatások országos átlagon felüli megjelenésével. Alacsony az infrastrukturális ellátottság viszonya is mind a lakossági (lakásállomány), mind a közüzemi (szennyvízgyűjtő-hálózat, szociális, egészségügyi, oktatási) infrastruktúra elemek vonatkozásában.

Felzárkózó települések

Sajátos településeggyüttest rajzol meg a Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési program, továbbá a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának kiterjesztéséről szóló 1057/2021. (II.19.) Korm. határozat (az első kormányhatározat a 1404/2019. (VII.5.)). A program nem ágazati kérdés, nem vármegyei ügy, hanem mindenkit érintő osztársadalmi ügy. Országosan 445 településen végrehajtandó gazdaságélénkítő program célzott fejlesztésekkel. A több ütemben haladó program célja a társadalmi, gazdasági, infrastrukturális hiányok csökkentése. A felzárkózó települések program elsődlegesen a gyerekekre fókuszál. A jelenlét program a szegénytelepeken végzett szociális munka a társadalom peremére szorult emberekért indult.

Turisztikai térségek

Kiemelt tematikus pl. turisztikai térségek nevesítetten szerepelnek az ágazati stratégiákban. A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiában kiemelt turisztikai fejlesztési térségek vármegyénket érintően is nevesítésre kerültek Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség vonatkozásában.

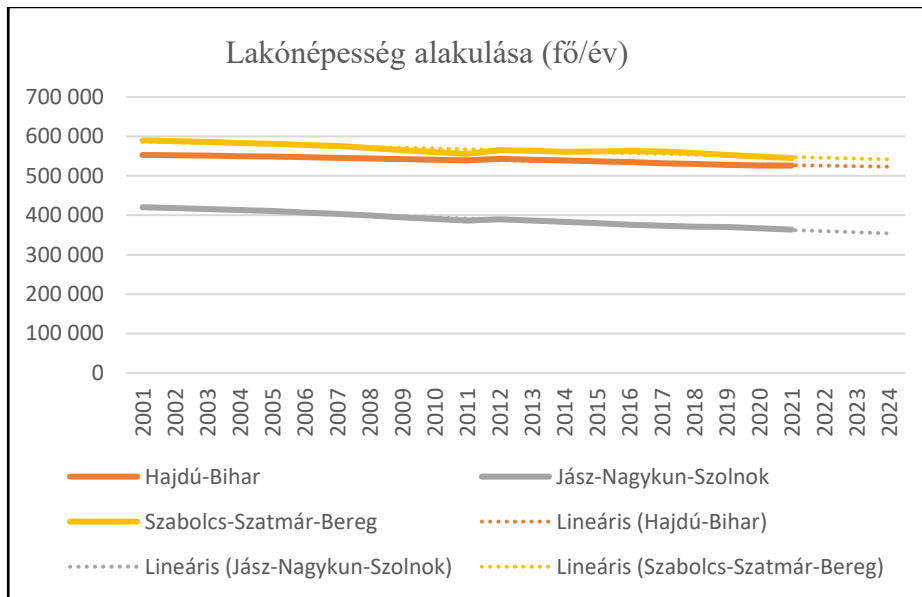
2.3.2 TÁRSADALMI HELYZETKÉP SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYÉBEN

A KSH nyilvántartása szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye lakónépessége a 2022. január 1. napján 539.200 fő²⁴, ez a népességszám 1,1 %-kal azaz 6.200 fővel kevesebb az előző évhez képest, tehát a vármegye népességét csökkenő tendencia jellemzi. A vármegye járásainak népessége területi aránytalanságokat mutat. Több pontszerű területen - a vármegye déli, délnyugati, középső és a keleti határszéleken - stagnáló állapot mutatható ki. A vármegye legtöbb településén kismértékű fogyás történt, míg néhány szigetszerű területen - a dél-nyírségi, beregi, rétközi területeken - kismértékű

²⁴ Forrás: KSH (<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/222/index.html>)

természetes szaporodás tapasztalható. A 2020. évi kiugró halálozási értékben a COVID-19 járvány hatása is megmutatkozik.

Az alábbi grafikonok az Észak-Alföldi régió három vármegyéjének lakónépességi tendenciáit mutatják be szemléltetve a lassú népességfogyást is.

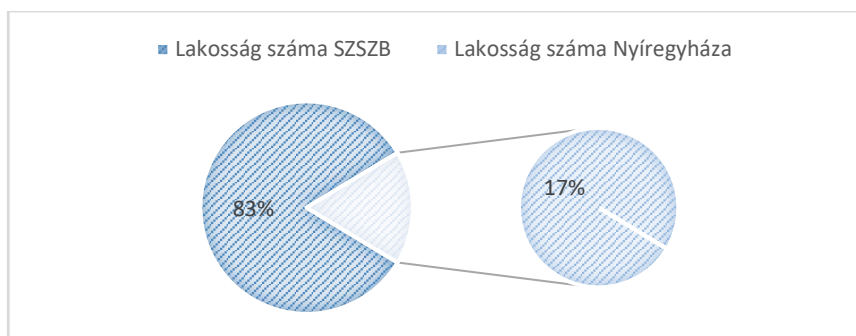
3. ábra: Lakónépesség alakulása (KSH)

A lineáris trendelemzés szemlélteti a régió vármegyéiben (0,9624; 0,878, illetve 0,990 determinációs együttható²⁵ mellett) bekövetkező lassan csökkenő tendenciát. Az elemzés alapján arra következtethetünk, hogy az Észak-Alföldi régióban a legalacsonyabb lakónépesség csökkenés (2024-ig) évről évre Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében várható.

A Nyíregyházi járásban a vármegye népességének 29,6%-a koncentrálódik. Ezt követően a járasok népessége elaprózódik, a Mátészalkai, Kisvárdai és Nyírbátori járasok népessége együttesen teszi ki a Nyíregyházi járásét. A népesség 42%-a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye további 9 járásában koncentrálódik.

²⁵ A trendvonal akkor a legmegbízhatóbb, ha R-négyzet (determinációs együttható) értéke közel 1. A determinációs együttható a regressziós függvény illeszkedését, illetve a modellt magyarázó erejét jellemzi.

A megyei jogú város Nyíregyháza demográfiai súlya meghatározó a vármegyéhez mérten. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye és a megyeszékhely lakosságárányát 2021. január 1. napján az alábbi ábra szemlélteti (rész-egész aránya).

4. ábra: Vármegyei és megyei jogú város állandó lakosságának aránya, 2021. január 1.²⁶

Nem véletlen tehát, hogy a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program_Plusz keretében Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye kizárólag megyeszékhelyét jelölte meg az ERFA 11. cikk²⁷ települései közé.

Vármegyénkben jellemző folyamat - több tényező együttes állásának következménye - az el- és az odavándorlás. Az egyenleg folyamatosan negatív tartományt jelez, ami azt mutatja, hogy kevesebben választják lakóhelyüknek vármegyénket, mint amennyien elhagyják azt. A mélypontot 2018. év jelentette, ekkor hagyták el legtöbben vármegyénket²⁸.

Munkanélkülüként 25 ezer fő jelent meg 2021-ben a vármegyei munkaerőpiacon, bár emelkedett a foglalkoztatottak száma, a munkanélkülieké továbbra is emelkedett (szemben az országos csökkenéssel) 6,8 %-kal. A munkanélküliségi ráta 9,2 %. Ez szintén enyhe növekedést mutat az egy évvel korábbi adatokhoz viszonyítva. Az arány meghaladta az országos átlagot (3,7 %), sereghajtó maradt a vármegyék rangsorában is. 2022. második negyedévében a gazdaságilag inaktívok száma 91 ezer főt tett ki, az egy évvel korábbihoz képest 1,7%-kal kevesebbet, a 4,0%-os országos csökkenés mellett.

²⁶ Forrás: nyilvantarto.hu

²⁷ Az ERFA rendelet 11. cikke a fenntartható városfejlesztési intézkedés, amely a vármegyei prioritástól független intézkedéscsomagként jelenik meg az Operatív Programban.

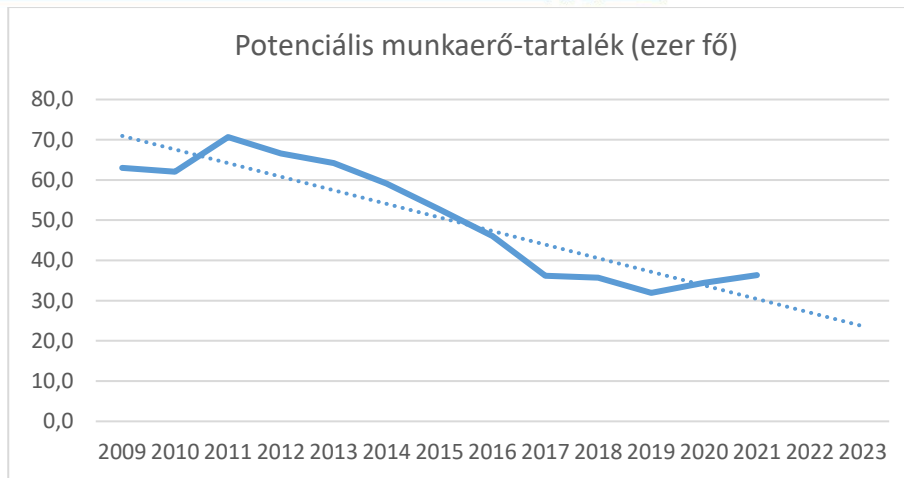
²⁸ Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Helyzetelemzés 1.0., 2020, 10. old.

A 15-64 év közötti Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei népesség gazdasági aktivitását szemlélteti az alábbi táblázat.

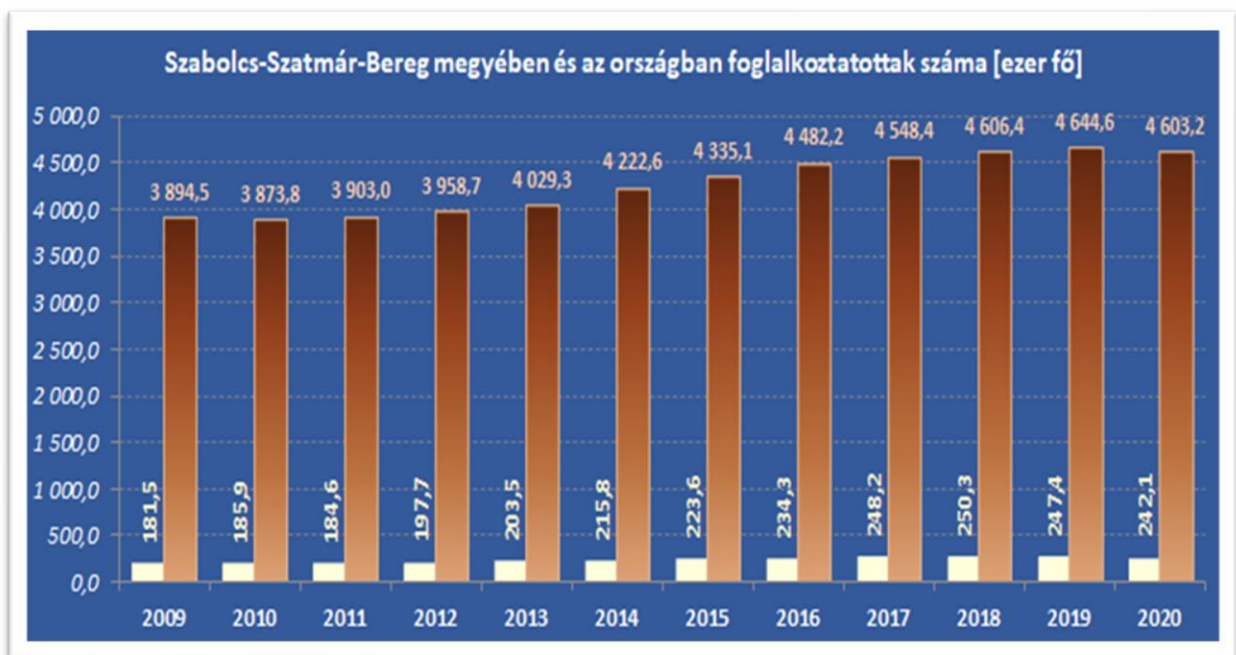
Érintett év	Foglalkoztatottak, ezer fő	Munkanélküliek, ezer fő	Aktívak ezer fő	Nem aktívak ezer fő	15–64 éves lakosok, ezer fő	<i>Ebből: Potenciális munkaerő-tartalék, ezer fő</i>	Aktivitási arány, %	Munkanélküli-ségi ráta, %	Foglalkoztatási ráta, %
2009	180,8	39,8	220,6	167,0	387,7	63,0	56,9	18,1	46,6
2010	185,3	39,9	225,2	162,0	387,1	62,0	58,2	17,7	47,9
2011	183,7	40,1	223,8	162,8	386,6	70,7	57,9	17,9	47,5
2012	196,9	37,7	234,5	151,6	386,1	66,6	60,7	16,1	51,0
2013	202,4	37,0	239,4	145,6	385,0	64,2	62,2	15,5	52,6
2014	214,6	33,4	248,0	134,3	382,3	59,1	64,9	13,5	56,1
2015	222,6	32,7	255,3	127,3	382,5	52,6	66,7	12,8	58,2
2016	233,1	30,1	263,2	118,9	382,1	46,1	68,9	11,4	61,0
2017	246,8	22,7	269,5	109,6	379,1	36,2	71,1	8,4	65,1
2018	247,8	23,6	271,5	102,0	373,4	35,7	72,7	8,7	66,4
2019	243,6	21,6	265,2	101,2	366,4	31,9	72,4	8,1	66,5
2020	239,0	23,2	262,2	99,2	361,4	34,4	72,5	8,8	66,1
2021	238,9	24,6	263,4	93,4	356,9	36,3	73,8	9,3	66,9

9. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei népesség gazdasági aktivitása, 2009-2021

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye rendelkezik munkaerőpiaci tartalékokkal. A csökkenő mértékű, de még mindig jelentős potenciális munkaerő-tartalék alakulását az alábbi grafikon mutatja be. Tartós tendenciát becsülhetünk lineáris trendszámítással a várható a csökkenés mértékét illetően (-3,377 ezer fő). A prognózis a 0,8415 determinációs együttható mellett is rávilágít arra, hogy a helyben megtartás ösztönzése és az elvándorlás mértékének csökkenése jelentős feladat, mindamellett, hogy népessépolitikai beavatkozásokra van szükség (ezen intézkedések vissza is köszönnek a stratégiai tervezés dokumentumaiban).

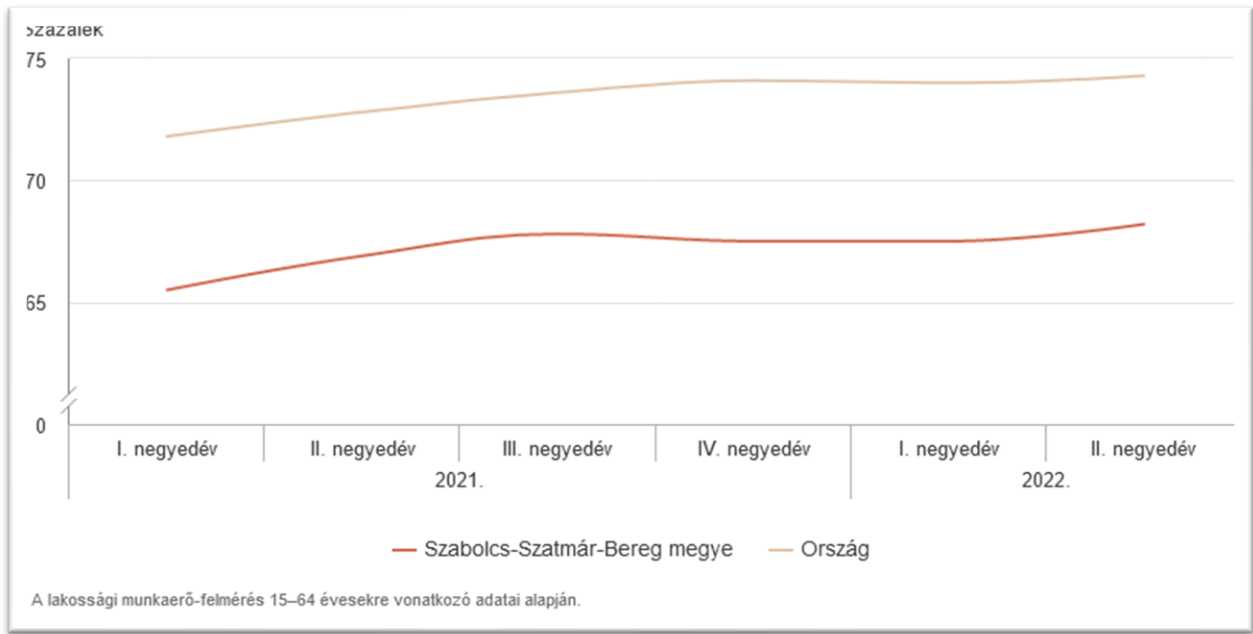
5. ábra: Potenciális munkaerő tartalék Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében²⁹

6. ábra: a foglalkoztatottak száma 2009-2020 között Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében
Megállapítható, hogy a foglalkoztatottak számának elmúlt tíz évben történő emelkedését követően, számos körülmény hatására 2022. évben a vármegyében csökkent a foglalkoztatottak száma.

²⁹ Forrás: KSH adatok alapján, saját szerkesztés

A munkaerő-piaci helyzetkép elemzésének egyik fontos mutatója a 15-64 éves népesség foglalkoztatási rátája³⁰.

7. ábra. Foglalkoztatási ráta alakulása a 2021. második negyedév és 2022. második negyedév között

A foglalkoztatási ráta a vármegyében a 2022. második negyedévében korábban nem tapasztalt szintre, 68,2 %-ra emelkedett, ami 1,2 százalékpontos emelkedést jelent az egy évvel korábbihoz képest. A növekedés ellenére az arány elmaradt az országos átlagtól (74,3 %), egyben a vármegyék és a főváros körében is az egyik legkedvezőtlenebb mutató.

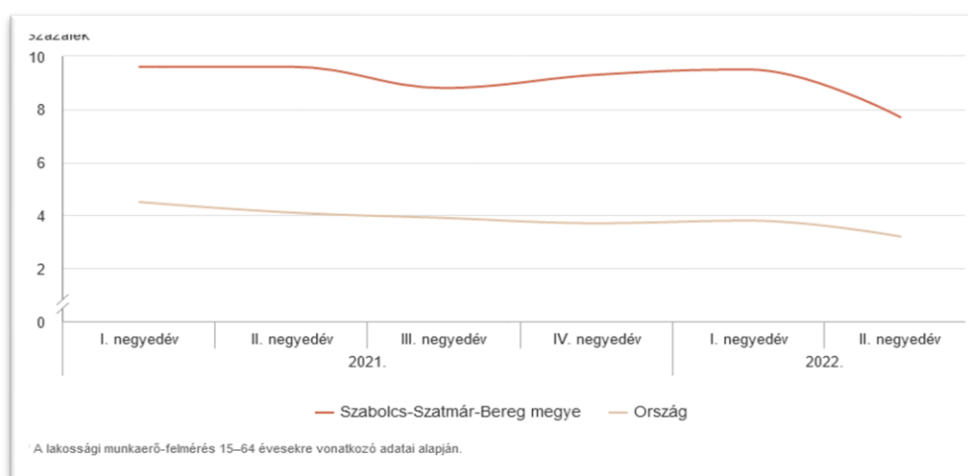
A munkanélküliség helyzetének bemutatására szolgál a munkanélküliségi ráta³¹ és a munkanélküliség mutatószáma. Munkanélküliségi ráta a munkanélkülieknek a gazdaságilag aktívakhoz viszonyított aránya. Gazdaságilag aktívak azok, akik megjelennek a munkaerőpiacon, azaz a foglalkoztatottak és a munkanélküliek együtt, míg a gazdaságilag nem aktívak azok, akik nem sorolhatók sem a foglalkoztatottak, sem a munkanélküliek csoportjába. Idetartoznak többek

³⁰ Foglalkoztatási ráta megmutatja, a foglalkoztatottak a megfelelő korcsoportba tartozó népességhez viszonyított arányát (KSH).

³¹ Munkanélküliségi ráta: a regisztrált álláskeresőknél a megfelelő korcsoportba tartozó gazdaságilag aktív népességhez viszonyított százalékát mutatja.

között a nem dolgozó tanulók, nyugdíjasok, a háztartásbeliek, az idénymunkások (az idényen kívül (három hónapot meghaladó távollét esetén), ha nem kerestek munkát.

A munkanélküliségi ráta 2022. második negyedében 1,9 százalékponttal 7,7%-ra csökkent az egy évvel korábbihoz képest Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében. A csökkenés, tehát a javulás ellenére elmarad az országos átlagtól (3,2%), egyben a vármegyék és a főváros körében vizsgálva Nógrád vármegye után a második legkedvezőtlenebb adat.

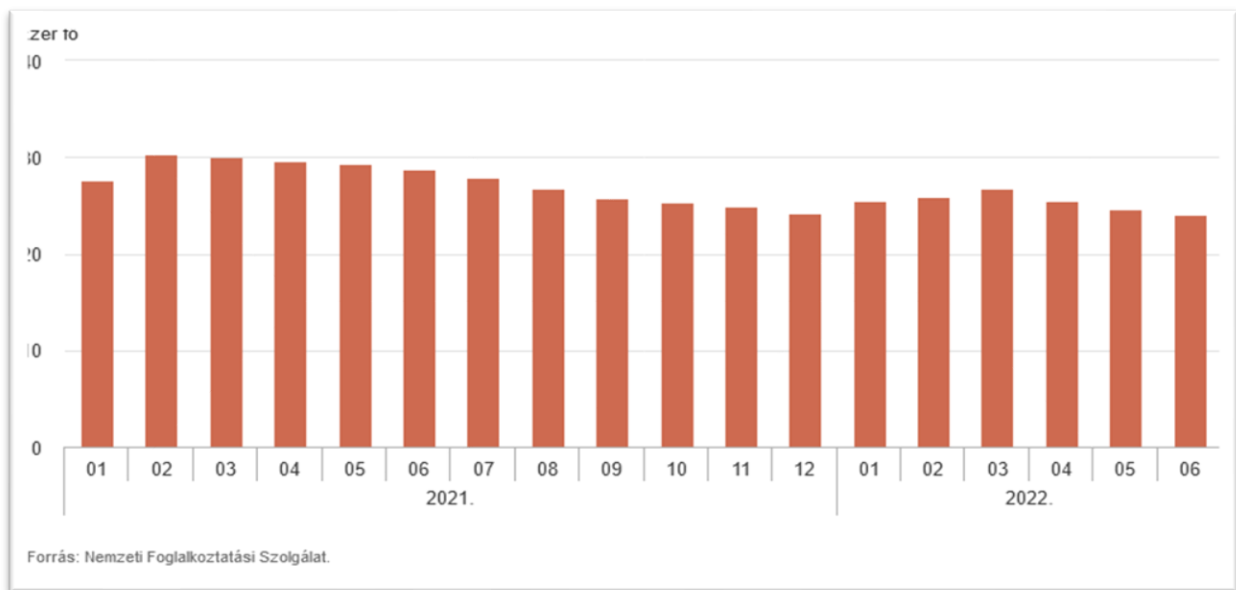
8. ábra. Munkanélküliségi ráta alakulása 2021. és 2022. között

A munkanélküliek száma mellett célszerű az inaktívokról is szót ejteni, mivel a KSH munkanélküliségi adatai - módszertani okok miatt - nem tartalmazzák teljes körűen a munka nélkül álló személyeket. A Statisztikai Hivatal a nemzetközi módszertannak megfelelően a hirtelen munka nélkül maradókat az „inaktív” kategóriába sorolja, mivel ők nem teljesítették a statisztikai értelemben vett munkanélküliség feltételeit. A foglalkoztatottak, a munkanélküliek és az inaktív csoportjai között állandó mozgás van. Ami a regisztrált álláskeresők számát illeti Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 2022. június végén 24 ezer álláskeresőt tartottak nyilván. Számuk az országos átlagnál nagyobb mértékben, 16%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, amivel tovább folytatódott az évek óta tartó csökkenő tendencia. A pályakezdő álláskeresők száma 2376 fő (2022. június) 31 %-kal kevesebb mint az egyévvvel korábbi adatokhoz képest, ugyanakkor az össze álláskeresőhöz viszonyított arányuk az országban itt a legnagyobb 9,9%.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 2022. júniusában ezer lakosra az országos átlagnál több, 44 fő álláskereső jutott, ezen belül az arány a Nyíregyházi Járásban volt a legkedvezőbb (21 fő), míg a Baktalórántházai Járásban a legkedvezőtlenebb (77 fő).

Az álláskeresők 30 %-a legfeljebb 3 hónapja, 37%-a tartósan, egy évet meghaladóan nem tudott elhelyezkedni. A tartósan állás nélkül lévők száma 3,7 %-kal meghaladta az egy évvel korábbi számot. Az álláskeresők között legnagyobb aránya (53%) a legfeljebb az általános iskola 8 osztályával rendelkezők voltak, ez az arány országosan is itt a legmagasabb. A regisztrált álláskeresők 23%-a szakmunkás, szakiskolai bizonyítvánnyal rendelkezik, 21%-a rendelkezik érettségivel, illetve technikum a legmagasabb végzettsége, 3,4%-a pedig diplomás.

Az álláskeresői ellátásban részesülők aránya 6,5%-kal nőtt 2022 júniusában az egy évvel korábbihoz képest, az álláskeresők 10%-a álláskeresői járadékban, 17%-a álláskeresői segélyben, 35%-k szociális ellátásban részesült.

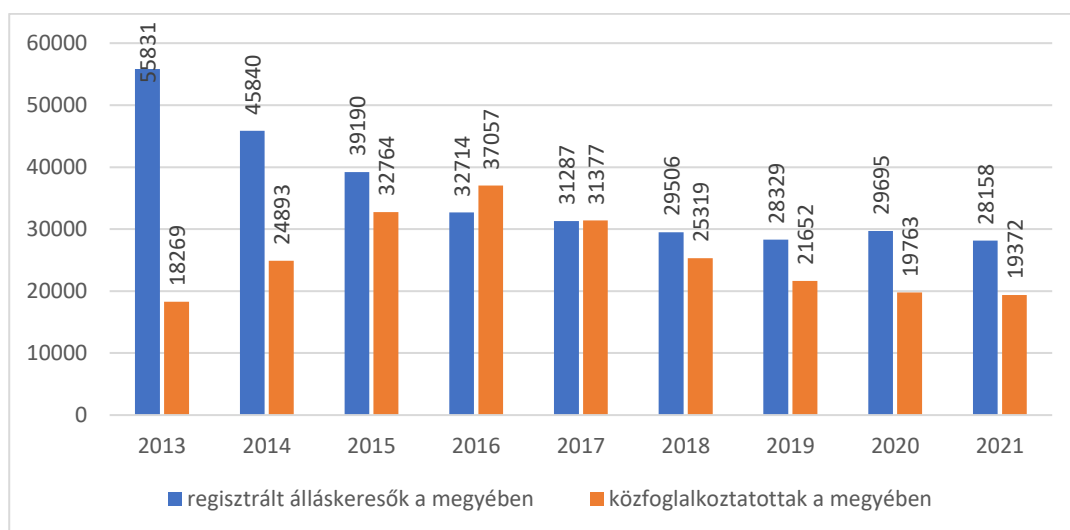
9. ábra: A regisztrált álláskeresők számának változása³²

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, amelynek fő célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen visszakerüljön az elsődleges munkaerőpiacra, a versenyszférába.

³² Forrás: NFSZ

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye közfoglalkoztatottjai közel 1/5-ét teszi ki az ország közfoglalkoztatotti létszámának, 2022. szeptemberében a vármegyében 16.165 fő volt.

A járások közötti megoszlást figyelve, több járásban 2 ezer fő fölött van a közfoglalkoztatottak száma (Fehérgyarmati, Mátészalkai - 1643 fő - Járások). A közfoglalkoztatottak és az álláskeresők számának idősoros adatait egymás mellé téve egyfajta fordított arányosság figyelhető meg. 2016-ban a közfoglalkoztatottak száma már túllépte az álláskeresők számát, azóta mindkét érték inkább csökkenő tendenciát mutat (a közfoglalkoztatottak száma nagyobb mértékben).

10. ábra: A regisztrált álláskeresők és a közfoglalkoztatottak száma (2013-2021, fő)³³

A közfoglalkoztatottak nemek szerinti összetétele esetén a nők, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a 25-50 év közöttiek vannak többségben.

A KSH adatbázisában, 2022. júniusában 2800 betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében, számuk 12%-kal meghaladta az egy évvel korábbit.

A munkaerőpiac az elmúlt években feszesebbé vált, a munkanélküliség és az ezzel együtt jelenlévő munkaerő-hiány további feszültséget generált a vármegye munkaerőpiaci helyzetében. Átlagban tíz üres álláshelyre az országban itt jutott az egyik legtöbb (86) álláskereső, 29 fővel kevesebb mint 2021. júniusában.

³³ Forrás: NFSZ, BM (a 2021-es adatok októberig tartalmazzák a havi adatok átlagát)

A gazdaságilag inaktívak száma 2022 júniusában a KSH adatai szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében 91 ezer főt tett ki, az egy évvel korábbihoz képest 1,7%-kal kevesebb, az éves 4,0%-os országos csökkenés mellett.

A vármegyén belüli társadalmi és gazdasági folyamatok térbeli elemzése eredményeként képet kaphatunk a vármegye társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetéről. Kijelenthetjük, hogy létezik egy nyugat-keleti irányú lejtő, amelyet a fent alkalmazott szinte összes mutató igazol. A legkedvezőbb helyzetben a városok, nagyobb települések és vonzáskörzeteik vannak, a legkedvezőtlenebb helyzetben pedig a rurális, megyeszékhelytől távolabb eső települések. Ezeket a településeket a vármegyei átlagtól magasabb migrációs veszteség, előregedés, kedvezőtlenebb jövedelmi helyzet és munkaerőpiaci viszonyok, valamint alacsonyabb vállalkozói aktivitás jellemez.

2.3.3 GAZDASÁGI HELYZETKÉP SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYÉBEN

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 2021. év végével a mintegy 115 ezer vállalkozás legnagyobb hányadát önálló vállalkozóként tartotta nyilván a KSH. Csupán kisebb hányada (15 ezer vállalkozás) volt társas vállalkozásként regisztrált.

Békés vármegyét követően itt volt országosan a legmagasabb arányszám az önálló vállalkozások számát illetően. Az ezer lakosra jutó 213 regisztrált vállalkozás igen magas arányt jelent országos kitekintésben (országosan ezer lakosra 192 regisztrált vállalkozás jut), a vállalkozási kedv emelkedést mutatott.

A társas vállalkozások 92 %-ban volt legfeljebb 9 fő foglalkoztatott. A 249 fő feletti foglalkoztató társas vállalkozások száma csupán 27 darabra tehető.

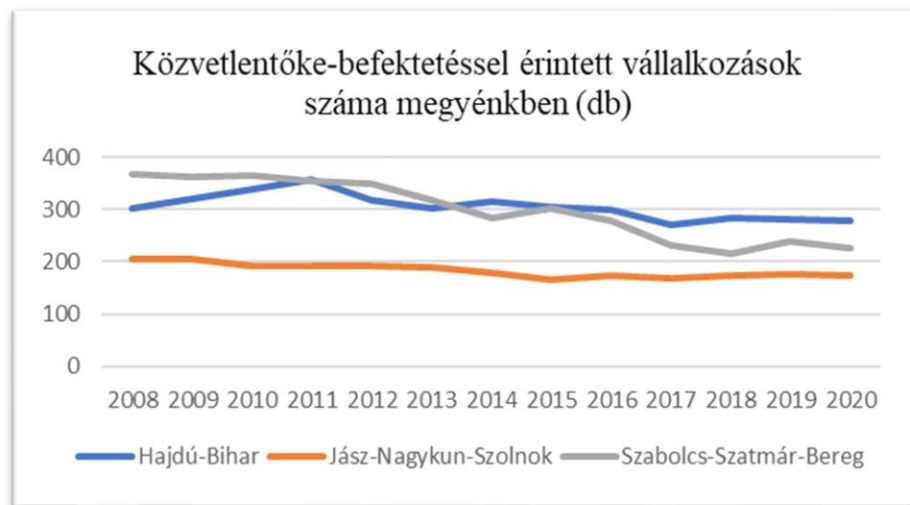
Az igényeken alapuló fejlesztési célrendszer elemzése okán szükséges megvizsgálnunk az önálló vállalkozások arányával párhuzamosan a fő- és mellékfoglalkozásúak adatait is. Az önálló vállalkozók közül mintegy 49 % mellékfoglalkozásúként, 28 % főfoglalkozásúként és 23 % nyugdíjasként tevékenykedett a KSH adatai szerint.

Magas az úgynevezett kényszervállalkozások száma. Jó jel, hogy a 2021. év végére a korábbi évhez viszonyítva csökkenő tendenciát mutatott a mellékfoglalkozásúak és a nyugdíj mellett tevékenykedők száma. Az önálló vállalkozók több mint 2/3-a a mezőgazdaságban tevékenykedett.

A COVID járvány kialakulását és terjedését követően 2021. második félévében fokozódott először a vármegyei gazdasági szervezetek fejlesztési kedve. A gazdasági szervezetek (bár 12 %-os

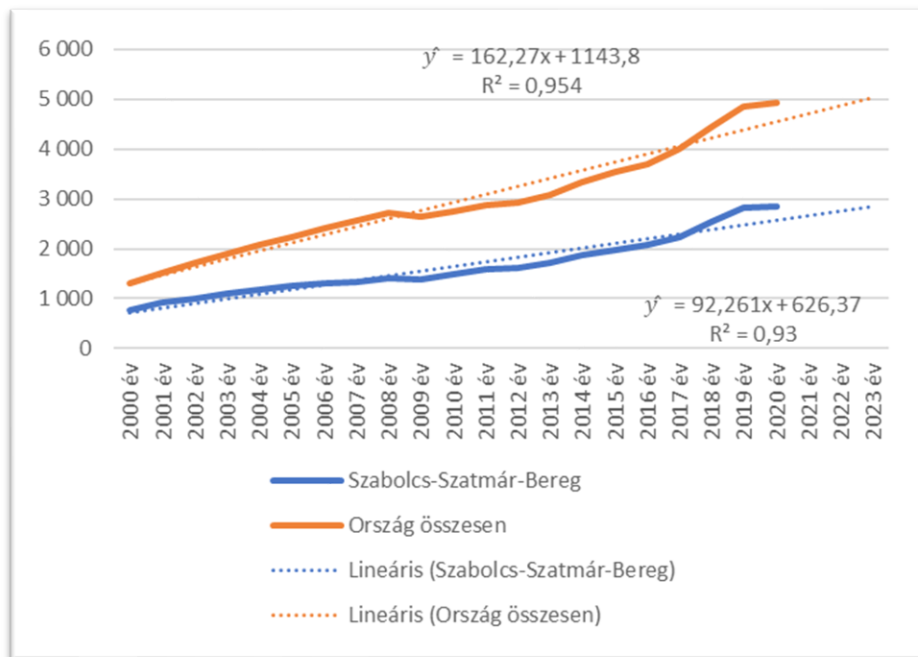
emelkedést mutatott a 2020-évi statisztikához viszonyítva) a tavalyi 212 milliárd forint értékű új beruházási volumene országosan a statisztikák élére emelte e tekintetben Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyét. A beruházások koncentráltan jelentkeztek, legnagyobb mértékben a feldolgozóipari, a mezőgazdasági, illetve a kereskedelmi szektorban.

A közvetlentőke-befektetéssel érintett vállalkozások számát regionális összehasonlításban mutatja be a következő ábra.

11. ábra: Közvetlentőke-befektetéssel érintett vállalkozások száma az Észak-Alföldi régióban

Az egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában 57,9 %, az egy főre jutó GDP alapján kialakított országos sorrendben 2019. évet leszámítva 2000 - évtől kezdve a 19. helyet foglalja el Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye, csupán Nógrád vármegyét előzi meg.

12. ábra: Egy főre jutó bruttó hazai termék, ezer forint (2000-2020)

A statisztikai adatok alátámasztják azt a következtetést, mely szerint a stratégiai intézkedések és beavatkozások az évek során jelentős mértékű előrelépést eredményeztek a korábbi évek viszonylatában, ha csupán a vármegyét illető adatelemzéseket vesszük figyelembe. Ugyanakkor országos kitekintésben nem sikerült pozíciót ugrani, a leszakadási ütem változatlan maradt, az olló egyre szélesebb. A 2008. évi válságot követő lassú csökkenés a GDP-ben emelkedésre váltott, ugyanakkor a gazdasági recesszió (háború, pandémia stb.) kockázataival és lehetséges következményeivel is számolnunk kell közép-, és hosszútávon egyaránt. A lineáris trendelemzés alapján meglehetősen jó (0,954 determinációs együttható mellett) prognózist állíthatunk fel, egyre növekvő mértékű GDP növekedés formájában. A növekedés országos üteme mellett a vármegyei (0,93 determinációs együttható mellett) becslés szerint is emelkedésre számíthatunk.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye gazdaságfejlesztési irányvonala az alábbi prioritásokat követi:

- Jelenleg is működő ipari kapacitások megőrzése, további fejlesztések támogatása és ösztönzése (kiemelten a jármű- és gépipar, a gumiipar, optomechatronika, fémfeldolgozás, élelmiszerfeldolgozás- illetve mezőgazdasági termékkfeldolgozás területein).
- Gazdaságorientált infrastruktúra (közlekedési, kommunális, digitális) kiépítése és bővítése: új és fejlettebb technológiájú beruházások vonzása prioritás.

- Hazai és külföldi befektetések ösztönzése okán befektetésorientált szemlélet erősítése a gazdasági, közigazgatási és önkormányzati területeken.
- Logisztikai fejlesztések erősítése és a gazdasági szükségszerűség által létrehozott beszállítói klaszterek működtetése vármegyénk újrapozicionálását eredményezheti.

Napjaink nagy kihívása, egyben a tőkeáramlás egyik kulcstényezője a rendelkezésre álló humán kapacitás és annak minőségi jellemzői. A valós igényekhez rapid módon alkalmazkodó, mobilis és nem utolsó sorban szakképzett munkaerő (reál, illetve potenciális) kapacitás meghatározó.

Bár az elmúlt évtizedben jelentős mértékben megemelkedett a nettó fizetések értéke, de a fővárosi bérekhez mérten - a dinamikus felzárkózás ellenére - továbbra is jelentős a vidéki keresetek elmaradása. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye e tekintetben sereghajtó, hiszen itt volt a legkisebb a béremelkedés üteme.

Az alábbi ábrán jól látszik, hogy a teljes munkaidőben foglalkoztatottak átlagkeresete Budapesten a legmagasabb, miközben a legalacsonyabb átlagkereset a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatottakra jellemző.

13.. ábra: Teljes munkaidőben alkalmazásban állók nettó átlagkeresete vármegyék szerinti összehasonlításban

A versenyképes jövedelem és szakmai kiteljesedés lehetősége magában hordozza a lehetőségét annak, hogy egyre több fiatal térjen vissza Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyébe. A demográfiai változások és a fenti trendelemzések általánosságban alátámasztják a bölcsődei és óvodai fejlesztések, köznevelési infrastruktúra kapacitásainak szükségességét.

2.3.4 A VÁRMEGYÉBEN MŰKÖDŐ PAKTUMOK MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN SZERZETT TAPASZTALATOK RELEVÁNCIÁJA

A támogatási kérelem épít a vármegyében működő paktumokra, tapasztalatokra, bemutatja azok tapasztalatainak hasznosulását. A korábbi években, a 2014-2020-as időszakban rendelkezésre álló Terület- és Településfejlesztési Operatív Program fejlesztési forrásainak igénybevételével 12 db munkaerőpiaci program (2 vármegyei, 1 megyeszékhelyi, 9 helyi) valósult meg széleskörű partnerséggel a vármegyében. A releváns projekteket az alábbiakban mutatjuk be:

A **TOP-5.1.1-15-SB1-2016-00001** „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” elnevezésű projekt kedvezményezettje a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata. A projekt összköltsége: 2 593 000 000 forint, amelyből a kedvezményezett, az Önkormányzat támogatási összege 107 012 956 forint a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 2 485 987 044 forint. A program befejezése: 2022. január 31.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2022. január 31-ig 2215 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 109,98 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2022. január 31-ig 1226 fő teljesült, az elért eredmény aránya 144,24 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2022. január 31-ig teljesült 688 fő, az elért eredmény aránya 223,38 %.

A **TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001** „Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum” elnevezésű projekt kedvezményezettje Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata. A projekt összköltsége: 3 856 000 000 forint, amelyből a kedvezményezett, az Önkormányzat támogatási összege 451 389 265 forint a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 3 404 610 735 forint. A program tervezett befejezése: 2023.09.30. A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2023. január 31-ig 2428 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 80,58 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2023. január 31-ig 1194 fő teljesült, az elért eredmény aránya 144,90 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2023. január 31-ig teljesült 812 fő, az elért eredmény aránya 147,91 %.

A TOP-5.1.2-15 Helyi foglalkoztatási együttműködések programon belül kilenc kis projekt nyert pályázatot, melyek Baktalórántháza, Csenger, Mátészalka, Nagykálló, Nyírbogát, Ibrány, Vásárosnamény, Tiszalök, Fehérgyarmat települések székhelyével működnek.

A **TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00003** „Baktalórántháza és térsége helyi foglalkoztatási paktuma” elnevezésű projekt kedvezményezettje a Szabolcs 05. Önkormányzati Területfejlesztési Társulás. A projekt összköltsége: 350 000 000 forint, melyből a kedvezményezett, az Önkormányzati Területfejlesztési Társulás támogatási összege 55 312 461 forint, a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 294 687 539 forint. A program befejezése: 2021. augusztus 31.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2021. augusztus 31-ig 525 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 225,32 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2021. augusztus 31-ig 150 fő teljesült, az elért eredmény aránya 157,89 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2021. augusztus 31-ig teljesült 103 fő, az elért eredmény aránya 321,88 %.

A **TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00005** „Csengeri járás helyi foglalkoztatási paktuma” elnevezésű projekt kedvezményezettje a Szabolcs 05. Önkormányzati Területfejlesztési Társulás. A projekt összköltsége: 260 000 000 forint, melyből a kedvezményezett, az Önkormányzati Területfejlesztési Társulás támogatási összege 38 567 780 forint, a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 221.432.220 forint. A program befejezése: 2021. augusztus 31.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2021. augusztus 31-ig 311 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 200,65 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2021. augusztus 31-ig 130 fő teljesült, az elért eredmény aránya 185,71 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2021. augusztus 31-ig teljesült 37 fő, az elért eredmény aránya 160,87 %.

A **TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00004** „Mátészalka és térsége helyi foglalkoztatási paktuma” elnevezésű projekt kedvezményezettje a Szabolcs 05. Önkormányzati Területfejlesztési Társulás. A projekt összköltsége: 350 000 000 forint, melyből a kedvezményezett, az Önkormányzati Területfejlesztési Társulás támogatási összege 56 617 082 forint a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 293 382 918 forint. A program befejezése: 2021. augusztus 31.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2021. augusztus 31-ig 1024 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 439,48 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2021. augusztus 31-ig 154 fő teljesült, az elért eredmény aránya 162,11 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2021. augusztus 31-ig teljesült 81 fő, az elért eredmény aránya 253,13 %.

A **TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00007** „Dél-Nyírségi foglalkoztatási paktum” létrehozása elnevezésű projekt kedvezményezettje Nagykálló Város Önkormányzata. A projekt összköltsége: 130 973 420 forint, melyből a kedvezményezett, az Önkormányzat, a Dél-Nyírségi Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás támogatási összege 19 442 185 Ft a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 111 531 235 forint. A program befejezése: 2020. június 10.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2020. június 10-ig 99 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 123,75 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2020. június 10-ig 68 fő teljesült, az elért eredmény aránya 272 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2020. június 10-ig teljesült 27 fő, az elért eredmény aránya 337,5 %.

A **TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00006** Kelet-Nyírségi foglalkoztatási paktum létrehozása elnevezésű projekt kedvezményezettje Nyírbogát Nagyközség Önkormányzata. A projekt összköltsége: 349 994 201 forint, melyből a kedvezményezett, az Önkormányzat, a Kelet-Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás támogatási összege 62 243 220 Ft, a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 287 750 981 forint. A program kitolódását kezdeményeztük a sikeres forrásfelhasználás végett, így a projekt tervezett fizikai befejezése 2023. március 31-re módosult.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2023. január 31-ig 464 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 199,14 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2023. január 31-ig 103 fő teljesült, az elért eredmény aránya 108,42 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2023. január 31-ig teljesült 148 fő, az elért eredmény aránya 462,50 %.

A **TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00008** „Helyi foglalkoztatási együttműködések megvalósítása Ibrány Város Önkormányzatának vezetésével” elnevezésű projekt kedvezményezettje Ibrány Város Önkormányzata. A projekt összköltsége: 240 000 000 Ft, melyből a kedvezményezett, Ibrány Város Önkormányzata támogatási összege 35 145 737 forint, a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 204 854 263 forint. A program befejezése: 2021. június 30.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2021. június 30-ig 210 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 138,16 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2021. június 30-ig 103 fő teljesült, az elért eredmény aránya 158,46 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2021. június 30-ig teljesült 50 fő, az elért eredmény aránya 238,1 %.

A **TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00009** „Helyi foglalkoztatási együttműködések megvalósítása” Tiszalök városa és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal által elnevezésű projekt kedvezményezettje Tiszalök Város Önkormányzata. A projekt összköltsége: 239 999 998 forint, melyből a kedvezményezett, Tiszalök Város Önkormányzata támogatási összege 38 272 846 forint, a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 201 727 152 Ft. A program befejezése: 2021. június 30.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2021. június 30-ig 303 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 199,34 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2021. június 30-ig 73 fő teljesült, az elért eredmény aránya 112,31 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2021. június 30-ig teljesült 31 fő, az elért eredmény aránya 147,62 %.

A **TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00002** Vásárosnamény és térsége helyi foglalkoztatási paktum elnevezésű projekt kedvezményezettje Vásárosnamény Város Önkormányzata. A projekt összköltsége: 240.000.000 forint, melyből a kedvezményezett, a Felső-Tisza Vidéki Többcélú Kistérségi Társulás támogatási összege 47 667 144 forint, a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 192 332 856 forint. A program befejezése: 2022. július 31.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2022. július 31. 201 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 132,24 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2022. július 31. 106 fő teljesült, az elért eredmény aránya 163,08 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2022. július 31. teljesült 69 fő, az elért eredmény aránya 328,57 %.

A **TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00010** „Foglalkoztatási együttműködések megvalósítása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” elnevezésű projekt kedvezményezettje a Felső-Tisza Vidéki Többcélú Kistérségi Társulás. A projekt összköltsége: 240 000 000 forint, melyből a kedvezményezett, a Felső-Tisza Vidéki Többcélú Kistérségi Társulás támogatási összege 39 931 648 forint, a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 200 068 352 forint. A program befejezése: 2021. május 31.

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2021. május 31-ig 215 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 141,45 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2021. május 31-ig 111 fő teljesült, az elért eredmény aránya 170,77 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2021. május 31-ig teljesült 53 fő, az elért eredmény aránya 252,38 %.

A **TOP-5.1.1-15-SB1-2020-00002** „Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” elnevezésű projekt kedvezményezettje a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata. A projekt összköltsége: 2 639 762 777 forint, melyből a kedvezményezett, az Önkormányzat támogatási összege 205 054 656 forint, a konzorciumi partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal támogatási összege 2 434 708 121 forint. A program tervezett befejezése: 2023. október 31.

Az elvárt indikátor számok:

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 1601 fő.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 220 fő.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 125 fő.³⁴

A program eredményességét és hatékonyságát a sikeres forrásfelhasználás mellett a vállalt mutatók, az alábbi indikátor számok alakulása mutatja.

PO 25 (A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma): 2023. január 31-ig 677 fő lett bevonva, az elért eredmény aránya 61,77 %.

PR 25 (A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma): 2023. január 31-ig 492 fő teljesült, az elért eredmény aránya 393,60 %.

PR 26 (A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma): 2023. január 31-ig teljesült 5 fő, az elért eredmény aránya 6,67 %.

A projektben 1 000 000 000 forint forrásráemelés történt. A projekt tervezett fizikai befejezése 2023.10.31-re módosult.

A többletforrás megoszlása: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata: 20 630 769 forint, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal: 979 369 231 forint. A plusz forrásvállalás indikátor növekedést is eredményezett.

A vállalt monitoring mutatók a többlettámogatási összegre vonatkozóan az alábbiak:

- PO 25 a foglalkoztatási paktum keretében munkaerőpiaci programban résztvevők száma: 505 fő;
- PR 25 a foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók száma: 95 fő;
- PR 26 a foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma: 50 fő.

2.4 CÉLCSOPORT DEMOGRÁFIAI, SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI STB. JELLEMZŐINEK BEMUTATÁSA

A vármegye általános társadalmi adottságainak, folyamatainak ismerete elengedhetetlen ahhoz, hogy megalapozott következtetéseket lehessen levonni a foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési irányvonalak vonatkozásában.

A célcsoport választás indoklása

³⁴ Forrás: palyazat.gov.hu (letöltés dátuma: 2022. december 16.)

A célcsoport tervezésnél figyelembe lett véve a korábbi TOP projektekben megvalósult célcsoporti bevonást. A TOP projektek vonatkozásában elmondható, hogy 2017-2021 év között 11 projekt kapcsán összesen 7006 fő programba vonására került sor hasonló volumenű forrással számolva a következő célcsoportokkal: alacsony iskolai végzettségűek (1170 fő), 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő állásukeresők (947 fő), 50 év feletti (1091 fő), GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek (40 fő), foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők (269), tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek (1716 fő), megváltozott munkaképességű személyek (2 fő), roma nemzetiséghez tartozó személyek (480 fő), közfoglalkoztatottak (361 fő), inaktívak (930 fő). Mivel az eddigi projektekbe magas létszámban kerültek bevonásra a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek és inaktívak, ezért ebben a tervezési ciklusban is nagy hangsúlyt fektetünk ezen állásukeresők elhelyezkedésére, szem előtt tartva, hogy a vármegyében kiemelt probléma a tartós munkanélküliség.

A tartós, 12 hónapon túl nyilvántartásban lévő 30 év feletti állásukeresők létszáma a 2021. év folyamán fokozatosan növekedett, 2021. november végén arányuk meghaladta a 40%-ot (7331 fő), 2021. 1-11 havi átlagos létszáma 7005 fő volt.

2.4.1 CÉLCSOPORTOK MEGHATÁROZÁSA, JELLEMZŐ MUTATÓI

2.4.1.1 KÖZVETLEN CÉLCSOPORT

1. Az építőipar és a kereskedelem, gépjárműjavítás területén elhelyezkedni szándékozó - 3-6 hónapja nyilvántartott - állásukeresők

A vármegye gazdasági szempontból az egyik leghátrányosabb helyzetű térség az országban. A kedvezőtlen munkaerőpiaci adottságok az állásukeresők tartós munkanélküliségét eredményezheti. Az állásukeresők mielőbbi munkához segítése a nyílt munkaerőpiacon maradásuk érdekében kiemelt fontosságú, minél tovább maradnak állás nélkül, annál nehezebb kimozdítani ebből a státuszából őket. Az építőipar és kereskedelem megnövekedett munkaerő kereslete lehetőséget nyújt a két hónapja elhelyezkedni nem tudók újbóli munkába állásához.

A célcsoport elemzéséhez az adattárház „Nyilvántartott állásukeresők” adatkockája szolgáltat információkat, melyben a 4-6 hónapja nyilvántartásban lévő állásukeresők adatait lehetséges leválogatni, ezekkel az adatokkal készült a célcsoport elemzése.

A vármegyében, 2022. 1-10. havában 2 831 fő 4-6 hónapja regisztrált 30 év feletti állásnélküli volt, akik közül 346-an az építőipar, valamint a kereskedelem területén szándékoznak elhelyezkedni (keresett foglalkozás szerint). A 346 fős célcsoport a teljes 30 év feletti álláskereső állomány 1,9%-át jelentette, ami megegyezett az országos hányaddal.

A célcsoport 57 %-a (197 fő) valamilyen kereskedelmi munkakörben dolgozna, akiknek többsége nő, valamint középfokú végzettséggel rendelkezik. Az építőipari tevékenységet végzők döntően (99,2%) férfiak, iskolai végzettségük tekintetében legtöbben (63%) szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkeznek, de az általános iskolai végzettségűek aránya is megközelíti a 23 százalékot. A célcsoportba tartozók több mint háromnegyed része (268 fő) középfokú végzettséggel rendelkezik, 22 százalékuk maximum alapfokú iskolai végzettséget tudhat magáénak, és mindössze 2 főnek van diplomája. A legmagasabb iskolai végzettség szerint a célcsoport 38,8 %-a szakképzetlen, közöttük 58 főnek van érettségije, ugyanakkor a megszerzett és rögzített tanfolyami képesítések szerint a szakképesítéssel rendelkezők aránya magas, 92,8 százalékos. Az ötéves intervallumú korcsoportok tekintetében a legtöbben (18,8%, 65 fő) a 41-45 évesek szerepelnek a célcsoportban. A célcsoport közel hatvan %-a (201 fő) semmilyen ellátásban nem részesül, 27,4 százalékuknak foglalkoztatást helyettesítő támogatást folyósít valamely járási hivatal.

2. Tartós (legalább 12 hónapja) álláskeresőként nyilvántartottak

Ezen emberek visszavezetése a munka világába sürgető feladat, hiszen számukra legkockázatosabb faktor az idő. Sok esetben a munkavégző képességük, ismeretük is csökken, szakképzettségük elavulttá válik, amely meglehetősen korlátozza az elhelyezkedésüket. A hosszabb ideje munka nélkül lévőket fizikailag és pszichológiailag is megviseli ez az állapot, így ennek megelőzése feltétlenül indokolt. E célcsoport tagjainak segítése lehet egyfelől ismereteik, képességeik javítása, másfelől foglalkoztatásuk támogatása.

A célcsoport elemzéséhez az adattárház „Nyilvántartott álláskeresők” adatkockája szolgáltat információkat, melyben a 12 hónapon túl nyilvántartásban lévő álláskeresők adatait lehetséges leválogatni.

2022. 1-10 havában a 12 hónapnál régebben folyamatosan nyilvántartásban lévő 30 év feletti álláskeresők átlagléttszáma meghaladta a 7,5 ezer főt. Mindez a teljes 30 év feletti álláskereső

állomány 41%-át tette ki (országosan 43,4%). Az ország több mint 12 hónapja nyilvántartott 30 év feletti álláskeresőinek 9,2%-a vármegyénkben volt regisztrálva.

A célcsoportban közel azonos létszámban szerepelnek a férfiak és nők. Vármegyénkben minden második „tartós” 30 év feletti álláskereső két évnél régebben szerepel a nyilvántartásban. Iskolai végzettség tekintetében ebben a célcsoportban kedvezőtlenebb struktúra vázolható fel. Az alacsony iskolai végzettségűek aránya 57%, közülük 910 fő általános iskolai bizonyítvánnyal sem rendelkezik. A középfokú végzettséget felmutatók aránya meghaladja a 40 százalékot (3 037 fő), a felsőfokú végzettségűek hányada nem éri el a három százalékot (196 fő). A célcsoport többsége az idősebb korosztályokból kerül ki, a legtöbben 60 év feletti, akiknek célcsoporton belüli aránya megközelíti a 45 százalékot (3 356 fő). (Az ötven éven felüliek állománya 65 százalékos részarányt képvisel.) A célcsoport 15 %-a ellátás nélküli, 44 százalékuk kap foglalkoztatást helyettesítő támogatást, negyven százalékuk álláskeresői (nyugdíj előtti) segélyt.

3. Közfoglalkoztatásból legfeljebb 6 hónapja kilépő álláskeresővé válók

A közfoglalkoztatásból hat hónapja kikerült 30 év feletti álláskeresőök összetételének vizsgálata a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. (röviden NISZ Zrt.) 2022.05.15-2022.11.15. vizsgált időszak statisztikai adatai alapján készült.

A félév során 5 915 fő lépett ki valamilyen közfoglalkoztatási programból, közülük 3 105-en a vizsgálatkor (2022. 48. hét) álláskeresőként voltak nyilvántartva a foglalkoztatási osztályokon. A nyilvántartásban lévők 73,1 %-a 30 év feletti személy volt, azaz a célcsoport létszáma 2 270 főt tett ki a vizsgálat idején.

A célcsoport többsége, vagyis 62,6 %-a nő. A legmagasabb iskolai végzettség tekintetében a legtöbben (55,6%) általános iskolai bizonyítvánnyal rendelkeznek. Igen magas a 8 általánossal sem bírók részesedése, arányuk a célcsoport egyötödét teszi ki. A szakiskolában/szakképzőben szakképesítést szerzők hányada 15,2 százalékos. Az érettségizettek (8,3%) több mint fele gimnáziumban végzett, a diplomások létszáma 20 fő. A célcsoportból legtöbben a Nyíregyházi Foglalkoztatási Osztályon vannak nyilvántartva (18,8%), de a mátészalkai (15,4%) és a fehérgyarmati (13,8%) illetékességen is jelentős a létszámuk.

4. Inaktívak

Inaktívak, akik a programba való bevonás előtt nem dolgoztak, nem volt rendszeres jövedelmet biztosító munkájuk, és nem is kerestek munkát, vagy kerestek, de nem tudtak volna munkába állni. Nem nyilvántartott álláskeresők, ezért róluk a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat statisztikai adatokkal nem rendelkezik. Az inaktívak létszámát vármegyei szinten (legkisebb területi egységben) a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) méri a negyedéves lakossági munkaerő-felmérés keretében. Az eredményeket összesített statisztikai táblázatokban (STADAT) közlik. Ezek alapján vármegyénkben 2022. II. negyedévében a 15-74 éves népességből 147,5 ezer fő volt gazdaságilag nem aktív.

A korábbi TOP projektek bevonási adatai alapján elmondható, hogy 2017-2022 év között 12 projektben összesen 1 178 fő került inaktív célcsoport besorolásra a foglalkoztatási osztályok által, ami a teljes bevonási létszám (8 636 fő) 13,6%-át teszi ki. Az is megfigyelhető, hogy nagyrészt a két kiemelt projekt tekintetében kerültek besorolásra inaktív célcsoportba az álláskeresők, a TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 azonosító számú projektben 578 fő, a TOP-5.1.1-15-SB1-2016-00001 azonosító számú programban pedig 247 fő, tehát az összes inaktív 49% és 21%-a.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 2022. 1-10 havában átlagosan 25 059 álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, ami 11 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A megyeszékhely körzetében koncentrált az álláskeresők 23 %-a, 14 %-a Mátészalka illetékességi területén.

Az elmúlt időszak nagymértékű fejlesztései ellenére a vármegye településeinek többségében nem a területi felzárkózás jelei mutatkoznak, hanem a divergencia jelei erősödtek. A területi leszakadás erősödése egyes térségekben, a hátrányos helyzet akkumulációjának az egyik eredője a magas munkanélküliség. A vármegye hátrányos helyzetű térségei elsősorban az államhatárhoz közel eső térségek, a szatmári-beregi területek, valamint egyes közép- és dél-nyírségi települések. Ezeken a területeken a hátrányos helyzet, a kedvezményezett besorolás nagyobb, összefüggő területekre terjed ki.

A vármegye foglalkoztatási helyzete az elmúlt évek során jelentősen javult ugyan, ennek ellenére elmaradnak a mutatói az országosétól. 2010 óta egyértelműen a munkanélküliségi ráta folyamatos csökkenése zajlik, kivételt a 2020-as, 2021-es évek jelentettek a COVID-19 járvány miatt. A negatív

tendencia 2022. I. negyedévében is folytatódott, ugyanakkor 2022. II. negyedévében 7,6%-ra esett vissza a munkanélküliségi ráta, de így is több mint kétszerese volt az országosnak.

Ezzel párhuzamosan a közfoglalkoztatottak száma is jelentős a vármegyében, az országos közfoglalkoztatottak létszámának közel egyötödét teszi ki. Országos és vármegyei szinten is 2016-ig jelentős mértékben nőtt a számuk, ezt követően – a szakpolitikai céloknak megfelelően – csökkenés rajzolódik ki. Az álláskeresők számára ez az elhelyezkedési lehetőség egyszerűbb, illetve esetenként az egyetlen megoldás – annak ellenére, hogy a közfoglalkoztatottak munkabére lényegesen alacsonyabb, mint a minimálbér.

A közfoglalkoztatási programok csak részben tudják elérni azt a célt, hogy visszailleszkedjenek a résztvevők az elsődleges munkaerőpiacra. Nem megkerülhető munkaerőpiaci hátrány, hogy magas az inaktívak száma a vármegyében, akik kikerültek a rendszerből, statisztikai adatok szintjén sem jelennek meg potenciális munkavállalókként.

Iskolai végzettség tekintetében a legfeljebb általános iskolát végzettek 13 466 fős átlagléttszáma az álláskeresők több mint felét jelentette a vizsgált időszakban. Középfokú végzettséggel 10 746 (42,9%), felsőfokúval pedig 847 fő (3,4%) rendelkezett.

Az előző év azonos időszakához képest az álláskeresők korcsoportok szerinti összetételében jelentős változás nem történt. A korszerkezet alapján hátrányosnak ítélt huszonöt év alatti álláskeresők csoportjába 3 757 álláskereső tartozott, az ötven éven felüli állástalanok állománya 8 822 főt számlált. Az előző év azonos időszakához képest minden korcsoportban jelentős csökkenés történt, ami főként a COVID-19 járvány utáni gazdasági fellendülésnek tudható be.

A vármegyében a munkaerőpiac kínálati és keresleti oldalának összhangját kell megteremteni, mivel a fenti adatok alapján megállapítható, hogy jelentős munkaerő-állomány áll rendelkezésre, akik számára megfelelő, célirányos szakképzés, képzés biztosításával lehetőség nyílik a munka világában történő elhelyezkedésre. A vállalkozások részéről is jelentős igény mutatkozik döntően a szakképzett munkaerő felvétele iránt. A munkaerőpiaci problémák megoldását, kezelését együttműködés keretében célszerű megvalósítani, a foglalkoztatással kapcsolatos politikák kidolgozását, megszervezését és megvalósítását helyi szereplőkre kell építeni. Partnerség szükséges az önkormányzatok, a munkaügyi szervezet, szakképzési intézmények, helyi munkaadók és vállalkozói szervezetek, foglalkoztatás területén lévő szakmai szervezetek, érdekvédelmi és civil szervezetek között, amelyet intézményi keretek között lehet végrehajtani. A partnerségi összefogás,

illetve annak koordinálása hiányában a hatékony munkahely-teremtési programok nem képesek elérni céljukat. Ennek a hosszú távú együttműködésnek a kialakításához és fenntartásához, szakmai koordináláshoz, a munkaerőpiaci igények összehangolásához járul hozzá a foglalkoztatási paktum, mely „egy szerződésben rögzített, az együttműködő partnerek között területi jelleggel, előre meghatározott célokkal létrejövő együttműködés. A célok között első rendűek a munkahely biztosítása, a foglalkoztatási színvonal emelése és a munkahelyteremtés.”

A Felhívás lehetőséget nyújt a célcsoport 2 évente történő felülvizsgálatára. A folyamatosan változó munkaerőpiaci folyamatok, a Vármegyét és a Nyíregyháza Megyei Jogú Várost jellemző foglalkoztatási mutatók indokolják a célcsoport 2023. évi felülvizsgálatát.

A választott célcsoportok munkaerőpiaci helyzetének javítására az alábbi foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokat és támogatásokat alkalmazhatóak:

- ***Munkaerő-piaci alkalmazkodást segítő támogatás (képzés támogatása)***

A képzőintézményeknek kihagyhatatlan szerepe van a munkaerőpiaci helyzet javításában, mert a térségi humán erőforrás fejlesztésben meghatározó szerepet játszanak. Részvételük az együttműködésben nagyon fontos, mert ezen keresztül érhető el a képzési rendszer kibocsátásának a munkaerő-piaci igényekhez történő közelítése. Ez szükséges a rugalmas, kereslethez igazodó, a foglalkoztatást a megfelelő felkészültségű munkaerő kínálatával való bővítéshez. Sok esetben tapasztalható, hogy az alapvető munkavállalási kompetenciák hiányoznak vagy hiányosak, így célzott felméréssel kialakítható egy objektív értékelési rendszer, amelynek köszönhetően a potenciális új belépő készségei és képességei előzetesen értékelhetők és szükség esetén fejleszthetők. Az újszerű megközelítés azért is fontos, mert a korábbi képzési jegyzék megszűnt, helyette pedig olyan képzések megvalósítása preferált, amely jobban illeszkedik a munkaadók elvárásaihoz. Törekedni kell arra, hogy a felhívás által adott lehetőség valóban meg tudjon valósulni, hiszen ez szolgálja leginkább a munkáltatók és a náluk dolgozni kívánó álláskeresők érdekeit, hogy minél inkább gyakorlatorientált, a munkakörök betöltését megalapozó képzési programok valósuljanak meg a projekt keretében. Minden képzésben részt vevő részére (273 fő) álláskeresőt ösztönző juttatást és foglalkoztatás-egészségügyi szolgáltatást került letervezésre.

- ***Bértámogatás***

Az állami foglalkoztatási szervként eljáró konzorciumi partner Kormányhivatal munkaerőpiaci program keretében foglalkoztatást elősegítő támogatást nyújthat a munkaerőpiaci programban részt vevőnek a foglalkoztatás elősegítése érdekében. A projektben bértámogatás (projektkonstrukciós szempontból megszabottan célcsoportos és nyilvántartottsági feltételekkel) legfeljebb 6 hónap időtartamra, fix 50% mértékben, továbbfoglalkoztatási kötelezettség nélkül nyújtható támogatás. A konstrukció céljai között szerepel, hogy csökkentse a foglalkoztatók előítéleteit (a munkavállaló munkavégző képességének, munkabírásának megismertetése által), másrészt, hogy a résztvevők önmaguk is meggyőződjenek arról, hogy alkalmasak a képzettségük, képességeik, korábbi szakmai tapasztalataik alapján a valós munkafeltételek között zajló munkavégzésre. A támogatás mértéke a foglalkoztatót terhelő munkabér fix 50%-a, amely havonta, legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér 150%-áig – terjedhet.

- ***Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások és támogatások igénybevételevel kapcsolatos támogatások***

Az állami foglalkoztatási szerv a munkahelykeresést, a munkához, valamint a megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását - a Kormány rendeletében meghatározottak szerint - ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokkal is segíti. Lehetőség van - szükség esetén - pszichológiai alkalmassági vizsgálatok, szociális szolgáltatások igénybevétele, munkáltatói igények alapján és munkáltatók bevonásával egyéni cselekvési terv elkészítésére. A korábbi TOP projektek tapasztalatai alapján az alábbi egyéni tanácsadásokat tervezzük megvalósítani: egyéni munkatanácsadás, egyéni álláskereső tanácsadás, egyéni pályaválasztási tanácsadás, egyéni pályamódosítási tanácsadás, munkavállalói készségek, képességek felmérése. Továbbá a következő csoportos foglalkozások megtartását tervezzük: pályaorientációs csoportos foglalkozás és pályamódosítási csoportos foglalkozás, motivációs csoportos foglalkozás, munkavállalói kulcsképeket és kulcskompetenciákat fejlesztő csoportos foglalkozás, valamint személyiségfejlesztést, beilleszkedést és önálló életvitelt segítő csoportfoglalkozás.

A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások ideje alatt álláskeresőket ösztönző juttatásként nyújtott pénzügyi juttatást tervezünk.

- ***Mobilitási támogatások***

A támogatás célja annak megkönnyítése, hogy az álláskereső munkapiaci helyzetük javítása érdekében olyan munkalehetőséget is elfogadjanak, amely esetében a munkavégzés helye az állandó lakóhelyüktől távol van. (lakhatási és utazási támogatás) Lakhatási támogatást azon álláskereső részére tervezünk, akiknek az állandó lakóhelyétől legalább 60 km-re lévő településen található a munkavégzés helye. Utazási támogatást azon álláskereső részére tervezünk, akiknek a munkavégzés helye a lakóhelyétől 60 km-nél közelebbi, de a lakóhelyétől eltérő településen található.

- ***Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás***

Annak a legalább 1 hónapja nyilvántartott álláskeresőnek adjuk, aki a vállalkozás indításához szükséges szolgáltatásban sikeresen részt vett, vagyis vállalkozóvá válást elősegítő csoportos foglalkozás keretében elkészített üzleti tervvel rendelkezik és tanúsítványt szerzett. Hat hónapon keresztül a kötelező legkisebb munkabér 100%-ának megfelelő mértékű támogatást (vissza nem térítendő) és legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér 15x-nek megfelelő mértékben egyszeri visszatérítendő vagy vissza nem térítendő töketámogatást kap. A támogatás legkorábbi kezdő dátuma az önfoglalkozatónak a vállalkozóvá válás napja. 200 fő részére került letervezésre.

2022. I-X. havában 42 650 fő volt Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye munkaerő-tartaléka, azaz a nyilvántartott álláskereső és közfoglalkoztatásban lévők együttes létszáma. (Az inaktív összetételére vonatkozó adatok nem állnak a rendelkezésre.) Vármegyei szinten a munkaerő-tartalék 54,5 %-a, 23 224 személy a nők köréből (a női közfoglalkoztatottak 61%-os túlsúlya miatt) került ki. A legfeljebb általános iskolát végzettek közel 24,8 ezres átlagléttszáma az állomány 58 százalékát jelentette. Középfokú végzettséggel 16 811 fő (39%), felsőfokúval pedig 1 037 fő (2,4%) rendelkezett. A legmagasabb iskolai végzettség szerinti besorolás alapján, a mintegy 29,2 ezer fős létszámú szakképzettség nélküliek többsége legfeljebb az általános iskolát fejezte be, a gimnáziumot végzettek hányada tíz százalék (4 378 fő) volt. A szakképzetlenség 68,4 százalékot képviselt a

munkaerő-tartalékon belül. A korszerkezet alapján hátrányosnak ítélt huszonöt év alattiak csoportjába 4 945 fő (11,6%) tartozott, az ötven éven felüliek állománya 15 124 főt (35,5%-ot) tett ki. A hátrányos helyzetű csoportok közé tartoznak a pályakezdők és a több mint egy éve munkát nem találók. Előbbiek csoportja átlagosan közel 4 442 főt (10,4%), utóbbiaké 9 271 főt (21,7%) számlált.

Vármegyénk munkaerő-tartaléka több, mint 42,6 ezer személyt jelent a vizsgált időszakra vonatkozóan. Az állomány nagy része szakképzetlen, alacsony iskolai végzettségű, idősebb korcsoportokba tartozókat jelent, akik hosszabb ideje folyamatosan nyilvántartott álláskereső.

A vármegyében a munkaerőpiac kínálati és keresleti oldalának összhangját kell megteremteni, mivel a fenti adatok alapján megállapítható, hogy jelentős munkaerő-állomány áll rendelkezésre, akik számára megfelelő, célirányos szakképzés, képzés biztosításával lehetőség nyílik a munka világában történő elhelyezkedésre.

2.4.1.2 KÖZVETETT CÉLCSOPORT

A projekt közvetett célcsoportját képezik elsősorban a közvetlen célcsoport családtagjai, velük együtt élők, akik számára anyagi biztonságot, hosszú távú megélhetés biztosít a programban résztvevő, és ez által a munkaerőpiacon elhelyezkedő személy.

További célcsoportot jelentenek azok a szervezetek, önkormányzatok, civil csoportok, gazdasági szereplők, intézmények, amelyek a széles körű partnerség, tájékoztatás révén új ismeretekhez, kapcsolatokra, tapasztalatokra tehetnek szert.

A támogatási kérelem kapcsán kulcskérdés, hogy a paktumszervezet milyen módon járul hozzá a helyi vállalkozások működési környezetének erősödéséhez, a foglalkoztatás bővítéséhez, új beruházások generálásához. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködése (partnersége) figyelmet fordít a foglalkoztatásfejlesztést segítő szolgáltatások bővítésére és minőségének emelésére.

Erre vonatkozóan a Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia két irányú beavatkozási irányt javasol:

- egyrészt az (foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési) együttműködési szolgáltatások fejlesztését, amely a munkaerőpiaci-kereslet, vagyis vállalkozások számára biztosítana új szolgáltatásokat,

- másrészt a potenciális munkaerő számára munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtását, fejlesztését (ez utóbbi az álláskeresőkre számára nyújtott szolgáltatásokat takarja).

A paktumiroda feladata a vármegyei foglalkoztatást erősítő tevékenységek koordinálása és a munkaerőpiaci keresleti igények nyomon követése. A paktumiroda önmagában is egy vállalkozásokat és gazdaságfejlesztést támogató szolgáltatásnak tekinthető, amelynek működése hozzájárul a vállalkozások működési környezetének javulásához többek között a releváns információk megosztásával és egyéb szolgáltatások biztosításával. A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Stratégiában azonosított intézkedések szintjén is láthatóak azok a konkrét beavatkozások, amelyeket vállalkozások fejlesztése érdekében tervez az együttműködés.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében foglalkoztatási szempontból fontos szerepet töltenek be a helyi mikro-, kis és középvállalkozások. Jóllehet közvetlen üzletviteli tanácsadást a paktumiroda nem tud nyújtani, számos közvetett módon támogathatja a vállalkozások működését és a helyi gazdaságfejlesztést.

2.4.2 IGÉNYFELMÉRÉS

A „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” elnevezésű kiemelt projekt keretében a vármegyei helyzetkép mellett a valós munkáltatói igények is bemutatásra kerülnek. Az ehhez szükséges információk összegyűjtése érdekében IGÉNYFELMÉRŐ került kiküldésre a kiválasztott gazdasági szereplők számára. A felmérés jársonként történt, melynek lebonyolítását a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya végezte.

Az igényfelmérés célja, hogy gyors, részletes és aktuális munkaerő-piaci információt nyerjünk.

A kérdőívben a munkáltatók a statisztikai állományi létszámuk mellett közölték és az elkövetkező évben/években várhatóan tervezett létszám bővítést. A felmérés kitért a létszám bővítés munkakörére, szakképesítési igényére és a támogatási igényre is. A minimálisan elvárt 400 db megkeresésre 469 db értékelhető válasz érkezett.

2.4.2.1 A FELMÉRÉSBE BEVONT VÁLASZADÓ GAZDASÁGI SZERVEZETEK JELLEMZÉSE

A 469 db értékelhető IGÉNYFELMÉRŐ közül a legtöbb a Baktalórántházai (66 db – 14 %), Fehérgyarmati (40 db – 9 %), a Mátészalkai (59 db – 13 %) a Nyíregyházi (72 db – 15 %), és a Vásárosnaményi (51 db – 11 %) Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályairól érkeztek be. Minden Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya teljesítette a minimum elvárt megkeresési számot, viszont érkeztek nemleges válaszok, melyek az igényfelmérő kiértékelése során nem relevánsak.

Megnevezés	Minimálisan elvárt megkeresések		Értékelhető válasz			Értékelhető válaszadási arány (%)
	száma	megoszlása	száma		megoszlása	
	(db)	(%)	(db)	(%)	(%)	
Baktalórántháza	40	10%	66	165%	14%	17%
Csenger	40	10%	33	83%	7%	8%
Fehérgyarmat	40	10%	40	100%	9%	10%
Kisvárdá	40	10%	36	90%	8%	9%
Mátészalka	40	10%	59	148%	13%	15%
Nagykálló	40	10%	32	80%	7%	8%
Nyírbátor	40	10%	38	95%	8%	10%
Nyíregyháza	40	10%	72	180%	15%	18%
Tiszavasvári	40	10%	42	105%	9%	11%
Vásárosnamény	40	10%	51	128%	11%	13%
SZSZB VÁRMEGYE	400	100%	469		100%	117%

10. táblázat: Igényfelmérő adatszolgáltatás (1)³⁵

Az igényfelmérésbe bevont és értékelhető kérdőívet visszaküldő munkáltató 94,25 %-a (442) vállalkozás, 0,64 %-a (3) szövetkezet, 0,21 % (1) egyesület, 0,85 % (4) önkormányzat, 0,21 %-a (1) önkormányzati társulás, 2,56 % (12) nonprofit kft, 0,21 %-a (1) szociális intézmény, 0,43 %-a (2) alapítvány, 0,21 %-a (1) óvoda, 0,43 %-a (2) pedig művelődési központ. A vállalkozások 58,85 %-a (276) mikro, 30,28 %-a (142) kis, 5,12 %-a (24) közepes, 2,13 % (10) nagy vállalkozás. 3,62 %-a (17) vállalkozás nem adta meg a jelenlegi átlagos statisztikai létszámát, így nem volt meghatározható a vállalkozás besorolása.

³⁵ Az értékelhető válaszadási arány Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályonként

2.4.2.2 A FELMÉRÉS ADATAI ALAPJÁN MUNKÁLTATÓK SZÉKHELY ÉS TELEPHELY SZERINTI MEGOSZLÁSA

A 469 értékelhető igényfelmérőt zömében a vármegyében található székhellyel és telephellyel rendelkező munkáltató küldte vissza. Az alábbi táblázat azokat a vármegyén kívüli településeket mutatja, amelyeket székhelyként, vagy telephelyként jelöltek meg.

Nem a vármegyében található települések	Székhely	Telephely
Aggtelek	1	
Budapest	8	
Debrecen	2	
Ecser	1	
Görbeháza		1
Hajdúböszörmény	1	
Hajdúhadház	1	1
Halásztelek	1	
Komlóska	1	
Legyesbénye	1	
Tokaj	1	1

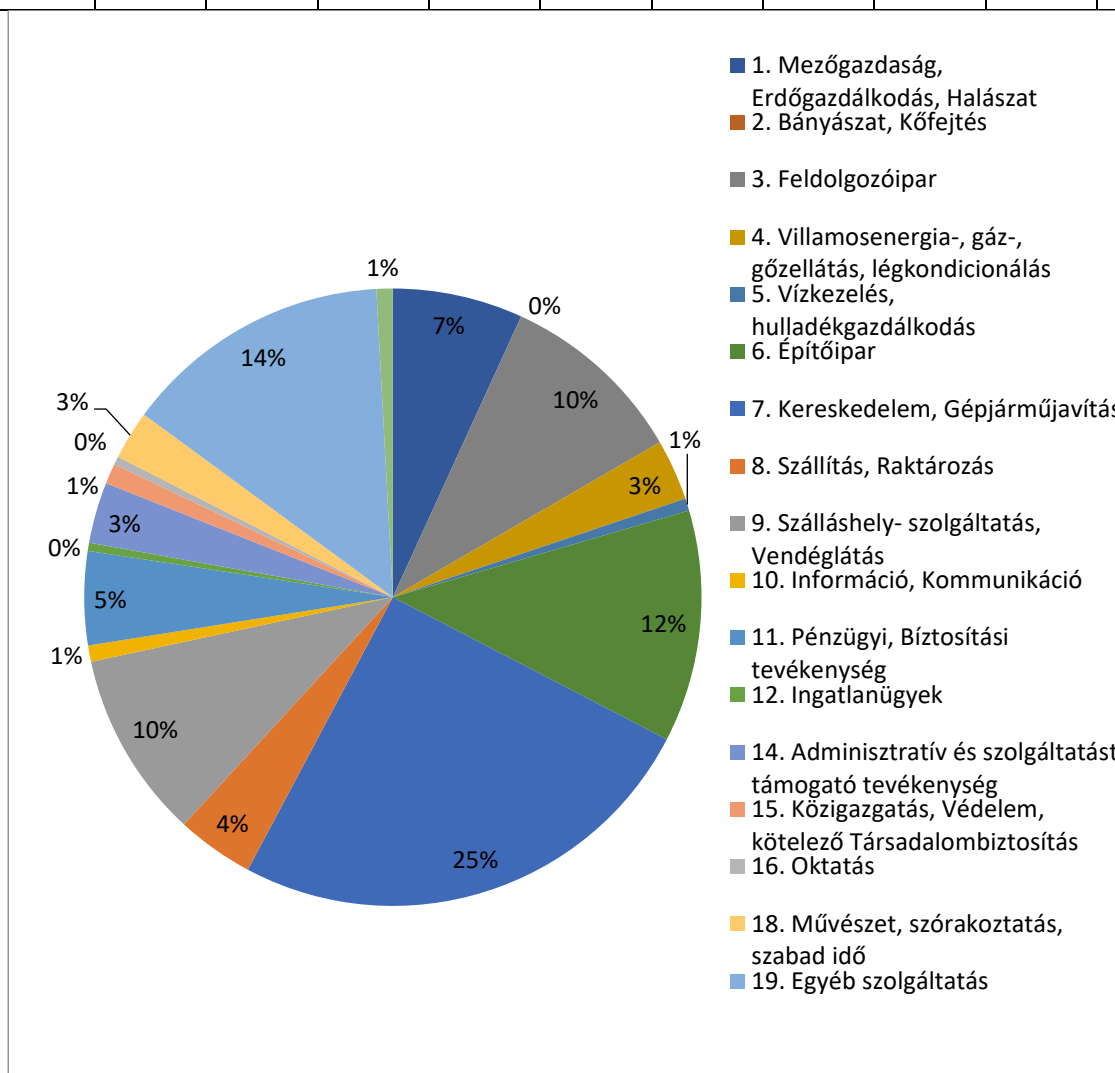
11. táblázat: Igényfelmérő adatszolgáltatás (1)

2.4.2.3 A FELMÉRÉS ADATAI ALAPJÁN TÁMOGATÁSIGÉNYLÉS IDŐBELI ELOSZLÁSÁNAK ELEMZÉSE

A munkáltatók által visszaküldött 469 db igényfelmérő alapján 254-en már 2022-ben létszám bővítést terveztek támogatás igénybevételével. 227 db igényfelmérőben a munkáltató 2023-as évet jelölte meg a létszám bővítés időpontjának. A hónapok közötti megoszlást az alábbi táblázat tartalmazza. Több munkáltató több hónapot is megjelölt.

Létszám bővítés időpontja (2022 - 2023. év havi bontásban)

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
134	162	192	133	115	84	83	66	70	43	35	45

14. ábra: Munkáltatók tevékenységi kör szerinti megoszlása

2.4.2.4 A FELMÉRÉS ADATAI ALAPJÁN A TERVEZETT LÉTSZÁMBŐVÍTÉS MUNKAKÖRÖK SZERINTI MEGOSZTLÁSA

A kitöltött adatok alapján azoknál a munkáltatóknál, akik több főt is szeretnének felvenni, nem egyértelmű azokat milyen arányban szeretnék alkalmazni a különböző munkakörökben. A

vármegyében a bővíteni kívánt létszám összesen **1812 fő**, melynek körülbelüli eloszlását az alábbi táblázatok tartalmazzák szakképesítési igény, illetve szakmák szerint bontva. (Kiemelve azok a szakmák, ahol 20 fő vagy afeletti a bővíteni kívánt létszám.)

Szakképesítést igénylő szakmák	Fő
ács	18
adminisztrátor	21
állatkerti gondozó	3
állatorvos	2
állattréner	3
általános ápoló	2
analitikus könyvelő	2
asztalos	13
asztalosipari gépek üzemeltetése	1
autófényező	3
autószerelő	11
autóvillamossági szerelő	2
bádogos	8
biztonsági őr	1
biztonságtechnikai munkatárs	4
bolti eladó	56
boltvezető	1
burkoló	27
bútorasztalos	5
CNC gépkezelő	4
CNC maró, élhajlító	11
CNC programozó	2
cukrász	7
csiszoló	2
csőhálózatszerelő	4
darukezelő	3
eladó	1
élelmiszer eladó	10
előkészítő	1
épület és szerkezetlakatos	1
értékesítő	5
esztergályos	4

fafeldolgozó gép kezelője	1
faipari gépkezelő	4
faipari technikus	2
falusi vendéglátó	2
felszolgáló	3
festő	14
festő, gipszkartonozó	3
forgácsoló	9
frissítő és gyögmasszőr	1
fúrógép kezelő	1
fürdővezető	2
gépész üzemvezető	1
gépésztechnikus előkészítő	1
gépgyártástechnológiai technikus	1
gépjárművezető	16
gépkezelő	14
géplakatos	4
gipszkartonozó	2
gyógyszerész	2
gyógyszertári szakasszisztens	7
hálózatszerelő	1
hegesztő	28
hideg-meleg burkoló	2
informatikus	5
ingatlanközvetítő	3
irodai asszisztens	1
járműtechnikus	1
karbantartó	8
karosszerialakatos	8
kárpitos	3
kisgyermeknevelő	5
klíma, víz - gáz - fűtés szerelő	6
kozmetikus	3
kőműves	41
könnyű és nehézgépkezelő	4
könyvelő	3
közgazdász	3
lakatos	32
lemezdaraboló	1
lézervágógép kezelő	7

marketing és PR ügyintéző	2
mentőőr	1
mérlegképes könyvelő	11
mezőgazdasági gépkezelő	1
motorszerelő	2
műkörmös	1
nehézgépkezelő	2
növényvédőszer-méregraktár kezelő	1
nyílászáró szerelő	3
online terminálkezelő	1
oszlop fúrós	1
pék	6
pénztáros	1
pincér	8
programozó	5
pultos	13
raktáros	1
recepciós	1
rendezvényszervező	2
rendszergazda	2
ruhakészítő, férfi vagy női szabó	10
sofőr	1
szakács	30
szakmai túravezető	1
szakoktató	1
számítástechnikus	2
számítógépkezelő	1
szárazépítő	2
szerelő - lakatos, porlakkozó	6
szerelő	6
szobafestő, mázoló, tapétázó	4
szociális gondozó és ápoló	3
takarító	4
targoncavezető	10
technikai operátor	20
tehergépkocsi vezető	11
újságíró, rádióműsor szerkesztő	2
uszodamester	3
ügyintéző	7
vagyonőr	2

vagyonvédelmi rendszer szerelő	1
varró, varrónő	5
vendégtéri szakember	2
villanyszerelő	24
víz-gáz szerelő	1
vízvezeték szerelő	1
zöldség-növényfeldolgozó	2
Összesen	720

Képesítés nélküli szakmák	Fő
adatrögzítő	1
adminisztrátor	29
állatgondozó	4
áruátvevő	1
árubeszerző	1
árufeltöltő	75
árukiadó	3
áruszállító	1
áruterítő	2
bádogos	2
baromfitelepi segédmunkás	11
betanított gépkezelő	15
betanított lakatos	4
betanított munkás	34
bolti eladó	13
bolti kisegítő-rakodó	1
cirkusz és hasonló előadóművész	2
csomag összekészítő	1
csomagoló/válogató	116
dekoratőr	1
dokumentációs ügyintéző	1
egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	9
egyéb takarító és kisegítő	2
egyéb, mns. egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	5
egyszerű ipari foglalkozású	21
egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	5
eladó	13
építőipari segédmunkás	4

erdészeti szakmunkás	2
értékesítési képviselő	2
értékesítő	7
értékesítő, raktáros	3
ételkihordó	3
faáru-készítő	36
felszolgáló	2
futár	3
fűrész	3
fűrészgépkészítő	4
fűrészüzemi betanított munkás	2
gépi varró	5
gépjármű- és motorkarbantartó	1
gépkészítő	1
gépkocsivezető	7
gumiabroncs szerelés	1
gyepmester	1
gyorséttermi eladó	7
hirdetési ügynök	1
hűtőházi feladatok	3
intézményi takarító	54
irodai asszisztens	11
jegypénztáros	1
karbantartó	8
kereskedelmi ügyintéző	1
kerti munkás	2
kézi csomagoló	4
kisegítő	2
konyhai kisegítő	22
marógépkészítő	4
mérleges	1
mezőgazdasági munkás	22
minőség ellenőr	2
napelemszerelő	10
operátor	120
palack mosó	2
papír válogató	12
parkgondozó	1

parkolóőr	2
pénztáros	6
pincér	2
pizzafutár	1
portás	5
projektmenedzser	1
pultos	21
rakodómunkás	28
raktári árumozgató	2
raktári kisegítő	2
raktáros	13
repció	2
rendelés összekészítő	1
rendezvényszervező	2
segédmunkás	136
szemüveglencse gyártó	30
szelő	4
szobafestő	1
takarító	9
targoncavezető	11
tehergépkocsi vezető	3
telepőr	12
termékfotós	2
töltőállomás kezelő	5
túravezető	1
udvari munkás	2
ügyfélszolgálati munkatárs	2
ügyintéző	2
üvegbe történő ásványvíz töltésének gépsor beállítói	5
üzemanyag-töltő-állomás kezelő	4
üzletkötő	4
varró	20
wellness felügyelő	1
Összesen	1092

A visszaküldött igényfelmérők alapján a vármegyében van néhány olyan cég, akik jelentősebb létszámbővítést terveznek támogatás igénybevételével. Ezen cégek létszámbővítési igényei teszik ki a felmérésben szereplő létszám 22,63 %-át.

Járás	Cég neve	Kívánt létszámbővítés (fő)
Nyírbátor	Diehl Aviation Hungary Kft.	80
Kisvárd	MAXX PONT Ruházati, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	115
Mátészalka	Szatmár Optikai Gyártó és Forgalmazó Kft.	40
Mátészalka	HOYA Szemüveglencse Gyártó Magyarország Zrt.	30
Nyíregyháza	HORIZONT TEX Kft.	30
Nyíregyháza	Nyír-Lift. Kft.	30
Nyírbátor	NYÍRZEM ZRT.	25
Nyíregyháza	KELET-SOLAR Kft.	20
Baktalórántháza	MA-DE-IN-KER Kft.	20
Nyírbátor	Unilever Magyarország Kft.	20

12. táblázat: Igényfelmérő adatszolgáltatás (3)

2.4.2.5 A FELMÉRÉS ADATAI ALAPJÁN TÁMOGATÁSI IGÉNYEK ÖSSZESÍTÉSE

A 469 munkáltató közül 457 jelezte a bértámogatási igényét. A támogatás időtartalma nem egyértelműen volt meghatározva a munkáltatók által, de az látható, hogy a munkáltatók nagyobb része (275) a maximálisan adható időre szeretnék igénybe venni a támogatást (minimum 8 hónapot jelölt meg). 160 munkáltató legalább 6 hónapot, 14 munkáltató 3 hónapot jelölt meg támogatás igénybevételének. 8 munkáltató jelezte bértámogatási igényét, de nem adta meg az igénybevétel időtartalmát.

Mindösszesen kilenc munkáltató nem kívánja igénybe venni a bértámogatást, három munkáltató pedig nem adott választ.

A beérkezett igényfelmérők alapján a munkáltatók 97,44 %-a jelezte bértámogatási igényét.

A jelenleg folyamatban lévő, illetve lezárult TOP projektek esetében megfigyelhető a beérkező bértámogatási igények folyamatos magas száma, továbbá elmondható, hogy az említett programelem a legnépszerűbb a munkáltatók körében.

A kialakult veszélyhelyzet időszakában jelentősen növekedett a bértámogatásra irányuló munkáltatói igények száma, ami folyamatosan növekszik, melyet valamennyi munkáltató legalább 6 hónapos időtartamra kíván igénybe venni.

Elmondható, hogy hosszabb foglalkoztatási időtartamra kívánják a munkáltatók igénybe venni a projektek által kínált bértámogatásokat, ami többek között a jelen járványhelyzet okozta munkaerőpiacra és gazdaságra mért negatív hatások eredménye.

A fentiek alapján a gazdasági versenyképesség növelése érdekében - továbbá a hatékony forrásfelhasználás miatt - indokolt a költségvetésben kimutatott a célcsoport támogatásra fordítandó összeggel történő kalkuláció.

2.4.2.6 A FELMÉRÉS ADATAI ALAPJÁN AZ EGYÉB SEGÍTSÉGEK ÖSSZESÍTÉSE

25 munkáltató fogalmazta meg egyéb segítség kérését az Igényfelmérő kitöltésekor. A legtöbbször a tájékoztatást támogatási lehetőségekről, az ezekhez kapcsolódó változásokról, a pályázati lehetőségekről, valamint a munkaerő közvetítést jelölték meg.

A fentiek mellett az alábbiak jelentek meg még egyéb segítségként:

- Hirdetési felület biztosítása különböző felületeken pl. hirdetőtábla, médiafelület; állásbörze szervezése esetén részvételi lehetőség biztosítása
- A betanított jellegű munkakörökben megváltozott munkaképességű munkavállalókat is alkalmaznának. Ennek megvalósításához kérik a segítséget.
- Meglévő munkavállalónak kiegészítő tanfolyam.

2.5 KÖVETKEZTETÉSEK (HELYZETÉRTÉKELÉS, SWOT)

Az alábbi SWOT elemzés segítségével összegzésre kerülnek a stratégia megvalósítását segítő és gátló külső és belső tényezők, hatások, adottságok.

- Erősségek: olyan belső tényezők, amelyek jól működnek és lehet rá befolyásunk, hogy még jobban működjenek.
- Gyengeségek: olyan belső tényezők, amelyek nem jól működnek, de lehet rá befolyásunk, hogy jobbak legyenek.
- Lehetőségek: olyan külső tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.
- Veszélyek: olyan külső tényezők, korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> - A vármegye gazdag természetvédelmi és NATURA 2000 természeti területekben. - A vármegye gazdag az érintetlen természeti, táji értékekben; természeti erőforrásai számos tekintetben igen kedvezőek - A vármegye gazdag műemlékben (elsősorban egyházi jellegű), történelmi emlékhelyekben, régészeti lelőhelyekben, népi építészeti és kulturális értékekben. - A vármegye gazdag szellemi örökséggel (irodalmi, kultúrtörténeti emlékek), gazdag hagyományvilággal és erre épülő (gasztronómiai kultúra), rendezvények sorozatával rendelkezik. - A vármegyében jelentős a gyümölcsstermesztés. - A helyi termékek széles kínálata országosan is elismert - Jól működő határmenti együttműködések - A vármegye geopolitikai elhelyezkedése; fő közlekedési útvonalak szelik át - Nemzetközi határátkelők jelenléte a vármegyében - A vármegye népessége az országos átlaghoz képest kedvezőbb korösszetételű, öregedési indexe az országos átlagtól alacsonyabb. - A bölcsődei férőhelyek száma folyamatosan bővült az elmúlt időszakban - Az energetikai felújítások folyamatosan zajlanak a vármegyei településeken. - Széleskörű szakképzési kínálat áll 	<ul style="list-style-type: none"> - NATURA 2000 területek szabályozása korlátozza ezen területek – természetvédelmi szempontokat is figyelembe vevő – hasznosíthatóságát. - A vármegye országon belül földrajzilag periférikus fekvésű – nagy a Budapesttől, gazdasági centrumoktól a távolság. - Noha a vármegye gazdag történelmi és kulturális emlékekben, kevés a minősített nemzeti emlékhely. - A romák által lakott térségeket erős szegregáció jellemzi. - Magas vándorlási veszteség. - 9 komplex programmal fejlesztendő, 2 fejlesztendő és 1 kedvezményezett eljárás van a vármegyében, ami jelzi a gazdasági-társadalmi felzárkózás iránti szükségleteket. - Az egy főre jutó GDP alapján az utolsó előtti helyen áll a vármegyék között. - A vármegyében az ipari termelékenység az országos átlag alatti. - Az ipari parkok jelentős része alacsony kihasználtságú - Gyenge innovációs bázis, a K+F eredmények nem épülnek be a gazdaságba. - Növekszik a fiatal, szakképzett munkaerő elvándorlása. - A vármegyei idegenforgalmat erőteljes területi koncentráció jellemzi, térségi turisztikai marketing hiányos. - Évek óta magas munkanélküliségi ráta. - Határmenti zárványtelepülések magas száma a vármegyében. Egyenlőtlen

<p>rendelkezésre.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egyes iparágakban (pl. gumi- és műanyag-feldolgozásban és optikában) országos és nemzetközi szinten is meghatározó vállalkozások működnek. - A kelet-nyugati kereskedelmet támogató logisztikai kapacitással bír a vármegye (különösen Záhony és térsége). - Avármegyében az üzleti infrastruktúra kiépült (pl. vállalkozói inkubátorházak stb.), a térség ipari parkokkal, iparterületekkel jól ellátott. - Országos és nemzetközi vonzerejű turisztikai centrumok alakultak ki a megyében (pl. Nyíregyháza-Sóstó, Nyírbátor, Máriapócs, Szatmár-Beregi térség, Rétköz). - Növekvő turisztikai vendégforgalom. - A vármegye kulturális, vallási, öko-, gasztronómiai és aktív turisztikai potenciálja továbbra is jelentős. - Kiépült szennyvízhálózat. - Közlekedési infrastruktúra folyamatos bővítése, a vármegye külső megközelíthetősége közúton és vasúton egyaránt jó. - A vármegyei kerékpárút hálózat dinamikusan bővülő kiépítettséggel bír. - A kórházi ellátás intézményi feltételei kedvezőek, a kórházi ágyak lakosságárányos száma meghaladja a megyék átlagát. - A vármegye oktatási intézményekkel való ellátottsága megfelelő. - A vármegyébe az elmúlt időszakban, országosan is kiemelkedő mennyiségű forrás érkezett. 	<p>térszerkezet, leszakadó perifériák.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az ipar elsődlegesen a megyeszékhelyen, illetve a decentrumokban van jelen. - A humán erőforrás fejlesztést igényel - Sok belterületi, illetve másod-, harmadrendű út még jelentős felújításra szorul. - Jelentős vasútvonalfejlesztésekre van szükség (pl. Mátészalka-Debrecen, Nyíregyháza-Záhony). - A hirtelen csapadékvolumen miatti új kihívás: csapadékvízvezetés kapacitásainak elégtelensége. - Magas a tartós munkanélküliek és a pályakezdő munkanélküliek aránya. - A vármegyei nettó átlagjövedelem jelentős mértékben elmarad az országostól. - A kistelepülések, illetve Nyíregyháza bizonyos részeinek közösségi közlekedési kapcsolattal való ellátottsága gyenge. - Számos település esetén az áthaladó főút növekvő környezeti terhelést és baleseti kockázatot jelent. - A házi orvosok és házi gyermekorvosok átlagéletkora magas, a betegforgalom magas - A szociális ellátásban részesülők népességárányos száma magas. - A köznevelési intézmények épületeinek állagromlása miatt az oktatás infrastruktúrájának színvonala nem kiegyenlített. - A lakott lakások felszereltsége, közművekkel való ellátottsága elmarad az országostól. - Magas az elmaradott és hátrányos térségek aránya. - A vármegye nem kellően kidolgozott imázsa.
--	---

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> - Az V. számú Helsinki folyosó közvetlenül érinti a vármegyét. A vármegye geopolitikai helyzete, az EU külső határa, kapcsolat Ukrajna és Oroszország felé, a keleti piacok közelsége. - A vármegye kedvező feltételekkel rendelkezik megújuló energia előállítására - Vallásturizmus iránti igény növekszik. - Egészséges életmód felértékelődése, aktív turizmus iránti kereslet növekedése (kerékpáros, vízi stb.). - Hungarikumok, tájjellegű termékek (pálinka, lekvár) iránti kereslet országosan és európai szinten is erősödik (Hungarikum mozgalom.) - Helyi gazdaságfejlesztés ösztönzése. - Biotermékek, egészséges, természetes alapanyagú termékek iránti kereslet növekszik. - Kistelepüléseken az önellátás szerepe erősödik. - Az M3-as autópálya továbbépítésével a vármegyén belüli közúti közlekedés javul, a vármegye kelet-nyugati híd szerepe erősödik. - Az agglomerációs tendenciák erősödnek. - A keleti kapcsolatok erősödésével a záhonyi vasúti átrakóközvet logisztikai szerepe újra felértékelődik, valamint új logisztikai központok jöhetnek létre. - Debrecen-Nyíregyháza térség agglomerációs és szuburbanizációs 	<ul style="list-style-type: none"> - A határon túlról eredő folyóknak (Tisza, Szamos, Túr) magas a szennyezési kockázata. Magas az árvíz- és a belvízkockázat. Az aszályos időszakok növekedése negatív hatással van a mezőgazdasági termelésre. Az építészeti és kulturális örökségben jelentős állagromlás következik be. - A befektetői érdeklődés csökken vármegyei szinten. - Nyíregyházi Egyetem térségi szerepcsökkenése - Lassan épül ki a nagysebességű vasúti kapcsolat a megyeszékhelyig. - A kelet-nyugati vasúti tranzitforgalom növekvő mértékben kerül ki a vármegyét. - Debrecen, mint regionális központ, Nyíregyháza, mint megyeszékhely - elszívó gazdasági erejének erősödése - Aprófalvas térségek sorvadása. - A gazdasági válság hatására centrum-periféria viszony felerősödése, a perifériák helyzete tovább romlik egész Európában. - A határmenti térségek leszakadása erősödik, orosz-ukrán háború okozta hatások erősödnek. - A nem kellően átgondolt fejlesztések felesleges (intézményi) kapacitások kialakulását okozzák. - Demográfiai tendenciák további kedvezőtlen romlása. - Képzett munkaerő elvándorlásának

<p>tengellyé válik.</p> <ul style="list-style-type: none">- A periférikus határmenti területek térségi, gazdasági, idegenforgalmi és kulturális kapcsolatainak reintegrálódása, reorganizálódása az egykori, határon túl rekedt centrumokkal.- Határok átjárhatósága.	<p>fokozódása a megfelelő minőségű munkahelyek hiánya és az alacsonyabb kereseti lehetőségek következtében.</p> <ul style="list-style-type: none">- Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok fokozódó marginalizációja. Elhúzódó gazdasági és társadalmi válság a COVID-19 járványhelyzet következtében.- Mikro- és kisvállalkozások sérülékenysége.
--	--

3 INTÉZKEDÉSEK BEMUTATÁSA:

3.1 SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATA:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata és konzorciumi partnerének a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal projekt tevékenységeinek összefoglalását a 3. sz. melléklet tartalmazza.

4 TÁMOGATÁSI KÉRELEM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETE

4.1 KONZORCIUM BEMUTATÁSA

4.1.1 KONZORCIUMI TAGOK FELADATAI

A „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködések” című projekt megvalósítása konzorciumi együttműködési formában történik. A konzorcium tagjai a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata, mint konzorciumi vezető és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal, mint konzorciumi partner.

A projekttevékenységek megtervezése során – a felhívásban foglalt előírások betartása mellett - alapvető szempont volt, hogy az „A” főtevékenység keretében létrehozott foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés hatékonyan elősegítse a „B” főtevékenység keretében végrehajtandó tevékenységeket.

4.1.2 SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATA (KONZORCIUMVEZETŐ)

A konzorcium vezetője Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata, felelőssége és alapvető feladata a projekt megvalósítása. A foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés - a

paktumiroda közreműködésével - a vármegye egészére kiterjedő célokkal és tevékenységekkel működik, ugyanakkor ösztönzi, előkészíti, segíti a helyi foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési kezdeményezéseket, biztosítja a vármegyei szintű koordinációt és monitoring tevékenységet.

A szervezet neve:
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata
Postacím:
4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.
Székhely:
4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.
Aláírásra jogosult képviselője:
Seszták Oszkár, vármegyei közgyűlés elnöke

13. táblázat A konzorciumvezető adatai

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata feladata a vármegye területén a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseinek összehangolása többek között, ezen belül:

- vizsgálja és értékeli a vármegye társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátja;
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata bevonásával, valamint a vármegye többi települési önkormányzatával együttműködve kidolgozza és elfogadja az országos területfejlesztési koncepcióval összhangban – a vármegye hosszú távú területfejlesztési koncepcióját (a továbbiakban: vármegyei területfejlesztési koncepció), illetve – a vármegyei területfejlesztési koncepció és területrendezési terv figyelembevételével – a vármegye fejlesztési programját és az egyes alprogramokat;
- előzetesen véleményezi a térségi területfejlesztési koncepciókat, területfejlesztési programokat, részt vesz az országos területfejlesztési koncepció és a nemzeti fejlesztési stratégia kidolgozásában;
- előzetesen véleményezi az országos, valamint a vármegyét érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat, továbbá a területét érintő területrendezési terveket;
- közreműködik a vármegyeben kialakult társadalmi, gazdasági válsághelyzetek kezelésében;

- f) figyelemmel kíséri az operatív programok vármegyében jelentkező feladatainak megvalósítását, külön döntés alapján közreműködik azok végrehajtásában;
- g) előzetesen véleményezi és koordinálja az illetékes területi államigazgatási szervek vármegyét érintő fejlesztéseit és pályázatait;
- h) megállapodásokat köthet külföldi régiókkal, részt vehet nemzetközi együttműködésekben;
- i) közreműködik területfejlesztési programok végrehajtásának nyomon követésében és értékelésében;
- j) a tervezés és végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről;
- k) dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról;
- l) segíti a települési önkormányzatok épített és természeti környezet védelmére irányuló tevékenységét;
- m) gondoskodik a vármegyei idegenforgalmi értékek feltárásáról, a vármegyei idegenforgalmi célkitűzések meghatározásáról, a teljesítésükben résztvevők tevékenységének összehangolásáról.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzatának szervezetét

- a vármegyei közgyűlés,
- a vármegyei közgyűlés bizottságai,
- a vármegyei közgyűlés elnöke, alelnökei,
- a vármegyei jegyző, vármegyei aljegyző,
- a vármegyei önkormányzati hivatal alkotják.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata területi önkormányzat, működési területe Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye közigazgatási területe. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatal önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv. A Hivatal elsődleges feladata a vármegye önkormányzata és szervei zavartalan működésének biztosítása, továbbá a közgyűlés, a bizottságok és a tisztségviselők döntései, szakmai előkészítése, valamint e döntések végrehajtásának szervezése és ellenőrzése.

A területi önkormányzat hivatala bevonásával látja el az európai uniós és hazai pályázatok benyújtásával és az elnyert támogatások felhasználásával kapcsolatos feladatait is. A Hivatal szervezeti egységei közötti feladatmegosztást a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

4.1.3 SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL (KONZORCIUMI PARTNER)

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzatának fő partnere a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal.

A konzorciumi partner - jelen projekt esetében – legfontosabb feladata munkaerő-piaci programokhoz, valamint a célcsoportot érintő foglalkoztatáshoz, valamint a munkaerőpiaci támogatásokhoz és szolgáltatásokhoz kapcsolódó tevékenységek kivitelezése a Kormányhivatal szakmai szabályozása szerinti mértékben és időtartamban.

A szervezet neve:
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
Postacím:
4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.
Székhely:
4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.
Aláírásra jogosult képviselője:
Román István, főispán

14. táblázat. Konzorciumi partner adatai

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal 2011. január 1-jétől kezdte meg működését, mint a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve. A Vármegyei Kormányhivatal a jogszabályoknak és a Kormány döntéseinek megfelelően összehangolja és elősegíti a kormányzati feladatok területi végrehajtását.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal:

- a) meghatározott ügyekben – döntés-előkészítő és javaslattevő szerv,
- b) a szakigazgatási szerveket érintő funkcionális feladatokat lát el,
- c) a rendvédelmi szervek, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal kivételével – ellenőrzési feladatokat lát el, különös tekintettel a hatósági tevékenység jogszerűségének ellenőrzésére,
- d) a rendvédelmi szervek, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal kivételével – gondoskodik a területi államigazgatási szervek ellenőrzési tevékenységének összehangoltságáról,

- e) közigazgatási informatikai közreműködői tevékenységet lát el,
- f) ügyfélszolgálatot működtethet,
- g) ellátja a jogszabályban meghatározott egyéb feladatait.

A Kormányhivatal a jogszabályoknak és a Kormány döntéseinek megfelelően részt vesz a kormányzati célkitűzések területi megvalósításában. Ennek keretében a törzshivatal koordinációs, ellenőrzési, informatikai tevékenységet, valamint képzést, továbbképzést szervező, összehangoló feladatokat lát el, a törzshivatal és a szakigazgatási szervek működtetésével összefüggő funkcionális feladatokat lát el.

A Kormányhivatal a Kormány által rendeletben meghatározott egyes funkcionális feladatait, valamint azok irányítását a Kormány által rendeletben kijelölt szerv látja el.

Funkcionális feladatokon az alábbiakban felsorolt igazgatási funkciók szerinti munkamegosztás alapján kialakított szervezeti egységek által ellátott szervei működést szolgáló – nem szakmai feladatellátáshoz kötődő – belső igazgatási feladatokat kell érteni:

- a) humánpolitikai és humánerőforrás-gazdálkodási,
- b) költségvetési gazdálkodási,
- c) pénzügyi és számviteli,
- d) üzemeltetési, eszköz- és vagyongazdálkodási,
- e) beszerzési,
- f) szabályozási és iratkezelési,
- g) ellenőrzési,
- h) koordinációs,
- i) jogi (peres képviseleti),
- j) saját szervei működést szolgáló informatikai üzemeltetési és rendszerfenntartási,
- k) kommunikációs és nemzetközi kapcsolatok lebonyolítására szolgáló feladatok.

A központi államigazgatási szervek területi szervei - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal kivételével -, továbbá a területi illetékességgel államigazgatási feladatot ellátó más szervek államigazgatási jogkörükben eljárva, illetve az általuk ellátott államigazgatási feladatokat érintően - szervezeti és szakmai önállóságuk megtartásával a Kormányhivatal koordinációs jogkörébe tartoznak.

A Kormányhivatal koordinációs jogkörében ellátott koordinációs feladat- és hatáskörében különösen:

- a) gondoskodik a több ágazatot érintő kormányzati döntések végrehajtásának területi összehangolásáról,
- b) a közigazgatási minőségpolitikáért és személyzetpolitikáért felelős miniszter által meghatározottak szerint közreműködik a központi közszolgálati nyilvántartás működtetésével kapcsolatos feladatok ellátásában,
- c) közreműködik a közigazgatás korszerűsítésével, az e-közigazgatás kialakításával kapcsolatos feladatok területi összehangolásában, szervezésében,
- d) kezdeményezi a központi államigazgatási szervek területi szervei ügyfélfogadási, ügyfélszolgálati rendszerének összehangolását, továbbá szakmai támogatást nyújt az ügyfélszolgálati tevékenység bővítéséhez, valamint
- e) gondoskodik a területi elektronikus ügyfél-tájékoztatási rendszer koordinálásáról, ennek keretében elősegíti annak naprakész működését.

Az állami foglalkoztatási szervezeti feladatokat is ellátó Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal teljes körű térségi lefedettséggel, részben hatósági jogkörrel, részben szolgáltató szereppel felruházva működik. Egyik legfontosabb küldetése a munkanélküliség csökkentése, az álláskeresők ellátása, támogatások és szolgáltatások nyújtásával az elhelyezkedésük elősegítése, egyben a vállalkozások munkaerőigényének kielégítése, amihez a paktum révén szövetségeseket szerez a vármegyében a munkanélküliség csökkentésére és az utóbbi időben már egyre hangsúlyosabban a munkaerőhiány kezelésére. Az állami támogatásokkal kapcsolatos vizsgálatot a Kormányhivatal jogosult végezni és nyilvántartani. A célcsoportok közé tartozó álláskereső személyek foglalkoztatási támogatása a releváns jogszabályok alapján kerül megállapításra.

A munkaerő-piaci változások a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivataltól is új megközelítési módot igényelnek. A Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály törekvése, hogy szorosabbra fűzze a kapcsolatot a vármegyében jelen lévő cégek és a munkavállalók között. A cél, hogy a két oldal minél gyorsabban és egyszerűbben egymásra találjon, aminek eredményeképpen megfelelő emberek kerülhetnek a betöltetlen álláshelyekre. A Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztályhoz az alábbi osztályok

tartoznak: Közfoglalkoztatási Osztály, Munkaerőpiaci Osztály, Alapkezelő Osztály, Foglalkoztatási-felügyeleti és Munkavédelmi Ellenőrzési Osztály.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 13 járási hivatal található, melyekből 10 járási hivatalban működik foglalkoztatási osztály. Tekintettel arra, hogy az Ibrányi és Kemecei Járási Hivatalokban nem működik foglalkoztatási osztály, ezen tevékenységek tekintetében a Nyíregyházi Foglalkoztatási Osztály az illetékes. Ugyanezt a tevékenységet a Záhonyi Járási Hivatal esetében Kisvárdai Foglalkoztatási Osztálya látja el.

A járási hivatalok szervezeti egységei az általános hatósági feladatok körében ellátják azon hatósági eljárásokkal kapcsolatos feladatokat és gyakorolják azon hatásköröket, amelyek vonatkozásában jogszabály első fokon eljáró hatóságként a járásihivatalt vagy a járási hivatalvezetőt jelöli ki. Összehangolják a kormányzati feladatok területi szintű végrehajtását.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal járási hivatalai: Baktalórántházai Járási Hivatal, Csengeri Járási Hivatal, Fehérgyarmati Járási Hivatal, Ibrányi Járási Hivatal, Kemecei Járási Hivatal, Kisvárdai Járási Hivatal, Mátészalkai Járási Hivatal, Nagykállói Járási Hivatal, Nyírbátori Járási Hivatal, Nyíregyházi Járási Hivatal, Tiszavasvári Járási Hivatal, Vásárosnaményi Járási Hivatal, Záhonyi Járási Hivatal.

A Kormányhivatalban dolgozó szakmai megvalósítók feladatai:

A célcsoportot érintő foglalkoztatáshoz kapcsolódó tevékenységeket, valamint munkaerőpiaci szolgáltatások biztosítását a vármegyei és járási kormányhivatalok munkatársai valósítják meg, az alábbiak szerint:

Szakmai megvalósítók munkaköri feladatai:

- Munkaerőpiaci, vállalkozásfejlesztési és munkaerő igényfelmérések elvégzése.
- Közreműködés a minél szélesebb körű partnerség megteremtésére és a projekt tudatosítására az együttműködési hálózatban érintett partnerek, valamint a szélesebb nyilvánosság körében.
- A projekt keretében állásfeltárási tevékenység, munkáltatói kapcsolattartás megvalósítása, annak dokumentálása.
- Az összegyűjtött adatokról, információkról nyilvántartás vezetése.
- Adminisztrációs tevékenységek végzése az Iratkezelési Szabályzat alapján

- Alapvető számítógépes jártasság a kormányhivatal által alkalmazott számítógépes programok felhasználói szintű kezelésében.

Járási hivatal foglalkoztatási osztályán dolgozó szakmai megvalósítók feladatai:

- Munkaerőpiaci, vállalkozásfejlesztési és munkaerő igényfelmérések elvégzése.
- Közreműködés a minél szélesebb körű partnerség megteremtésére és a projekt tudatosítására az együttműködési hálózatban érintett partnerek, valamint a szélesebb nyilvánosság körében.
- Állásfeltárási tevékenység, munkáltatói kapcsolattartás megvalósítása, annak dokumentálása.
- Az összegyűjtött adatokról, információkról nyilvántartás vezetése, illetve azok továbbítása a Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály felé.
- Havi és időszakos beszámolók készítése.
- Rendszeres tájékoztatók, beszámolók készítéséhez adatok szolgáltatása.
- Adatszolgáltatás és statisztikai kimutatások készítése.
- A program keretében működő aktív eszközökhöz kapcsolódó feladatok ellátása (nyilvántartások, beszámolók készítése, szerződések előkészítése).
- Adminisztrációs tevékenységek végzése az Iratkezelési Szabályzat alapján:

Járási hivatal foglalkoztatási osztály

- A tanácsadásokhoz kapcsolódóan kérdőíveket, tesztek, segédanyagokat használ, tematikákat dolgoz ki és állít össze.
- A tanácsadásokon különböző technikák, tréning módszerek, szituációs gyakorlatok, interjú módszerek alkalmazásával, használatával biztosítja a tanácsadások eredményességét.
- A tanácsadásokon a tematikának megfelelően az ügyféllel elhelyezkedési tervet, illetve egyéni tervet dolgoz ki.

- A programban részt vevő ügyfelek elhelyezkedésének elősegítése érdekében kapcsolattartás meghatározott szervezetekkel, járási hivatalokkal, önkormányzatokkal, az álláskereső munkaeő-piaci integrációját segítő szervezetekkel munkáltatókkal, képző szervezetekkel, civil szervezetekkel.
- Új munkahelyek feltárásával vagy új szakma megszerzését célzó képzési lehetőségek felkutatásával az álláskereső munka világába való bekapcsolódásának és a hosszú távú foglalkoztatásának elősegítése.
- A térségre vonatkozóan munkaeőpiaci ismereteket, munkáltatókról, képzőkről, képzési lehetőségekről szóló információkat folyamatosan nyomon követi, aktualizálja a szolgáltatások minél eredményesebb ellátása érdekében. Az álláskeresővel kapcsolatos internetes portálokat széleskörűen használja.
- A programba bevont ügyfelek személyes segítése, tájékoztatása a program által nyújtott lehetőségekről és kötelezettségekről.
- Az együttműködési megállapodásban foglaltak megvalósulása érdekében:
 - a megállapodásban foglaltak folyamatos nyomon követése,
 - rendszeres kapcsolattartás,
 - segítő szolgáltatások nyújtása,
 - a megvalósulást akadályozó tényezők feltárása, segítségnyújtás azok elhárításában,
 - személyre szabott tájékoztatás,
 - jelzi, ha a tervben foglaltak megvalósítása elháríthatatlan akadályba ütközik.
- A szakmai utasításokban, eljárásrendekben foglaltaknak megfelelően a kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátása pl. tanácsadási napló, visszaigazoló lap, jelenléti ívek, nyilvántartások vezetése.
- Egyéb jelentések, pénzügyi és szakmai beszámolók határidőre történő elkészítése.
- A tudomására jutott adatokat, információkat rendeltetésszerűen használja, illetve titoktartás kötelezi.

4.2 PROJEKTMENEDZSMENT BEMUTATÁSA

A projekt megvalósítására létrejött konzorcium vezetője a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata. A menedzsment feladatokat ez a szervezet fogja végezni, munkaszervezetén, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatalon keresztül. Feladatai közé tartozik a projekt irányítása, beszámolók és kifizetési igénylések benyújtása. Tervek szerint a menedzsment feladatokat részben a Pályázati és Projekt Osztály munkatársai együttműködve végzik majd. Létszáma 4 fő.

A projektmenedzsment feladatok magukban foglalják az összes kapcsolódó adminisztratív, koordinációs feladatot, beszámolók, kifizetési igénylések, támogatási szerződés módosítás elkészítését, előkészítését. A projektmenedzsment tagjai úgy kerülnek kiválasztásra, hogy azok megfelelnek a Felhívás 2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek b) alpont szerinti feltételeknek. Az elszámolhatóság érdekében a projektmenedzsment tevékenységek kapcsán mind a személyek, mind pedig tevékenységek szintjén biztosított a lehatárolás a 2014-2020-as és a 2021-2027 közötti időszakban megvalósuló paktumok között.

A konzorciumi partnerek tapasztalt szakemberekből álló projektmenedzsment csapat felállítása mellett döntöttek, mely az adminisztratív menedzsment tevékenység mellett a projekt teljes megvalósítási folyamatát nyomon követi, értékeli és ha szükséges javaslatot tesz az esetleges beavatkozásokra, változtatásokra. A koordinációs munka keretében a lehatárolások és az együttműködés is hangsúlyossá válik a tevékenységek koordinációja mellett. A projektmenedzsment feladata továbbá a szakmai, önkormányzati szereplőkkel történő kapcsolattartás is.

Projektmenedzser főbb feladatai:

- Projektmenedzseri feladatot lát el, felel a projekt pályázati felhívás, útmutató, valamint támogatási szerződés szerinti megvalósításáért.
- Elvégzi a projekt megvalósításához szükséges kötelezettségvállalások projektmenedzseri előkészítését.
- Részt vesz a projekt végrehajtásához kapcsolódó közbeszerzési eljárások előkészítésében, beszerzések koordinálásában

- Határidőre elkészíti a projekt megvalósulása során szükségessé váló változás-bejelentési kérelmekhez és szerződésmódosítási kérelmekhez kapcsolódó szakmai dokumentációkat és alátámasztásokat.
- Gondoskodik a pályázói felület teljeskörű kezeléséről.

Pénzügyi menedzser főbb feladatai:

- Részt vesz a projekt költségvetésének nyomonkövetésében, szükség szerinti módosításában
- Elvégzi a projekt megvalósításához szükséges kötelezettségvállalások pénzügyi előkészítését.
- Részt vesz a projekt végrehajtásához kapcsolódó közbeszerzési eljárások előkészítésében, beszerzések koordinálásában
- Nyomon követi a támogatás kifizetését, ellenőrzi a projektfedezet rendelkezésre állását.
- Felelős a projekt elkülönített pénzügyi nyilvántartásáért, annak szabályszerűségéért.

Projekt vezető koordinátor:

- Koordinálja a projektvégrehajtás feladatát, figyelemmel kíséri a projektmenedzser és pénzügyi vezető munkáját, együttműködik a projekt koordinátorral.
- Nyomon követi és segíti a projekt Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzatát illető vállalásainak megvalósulását.
- Figyelemmel kíséri a projekt ütemezését, az ütemtervtől való elmaradás esetén javaslatot tesz annak módosítására, aktualizálására.
- Egyeztet a projekt megvalósításban résztvevőkkel és szakmai partnerekkel.

Projekt koordinátor:

- Nyomon követi és segíti a projekt Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatalt illető vállalásainak megvalósulását.
- Figyelemmel kíséri a projekt ütemezését, az ütemtervtől való elmaradás esetén javaslatot tesz annak módosítására, aktualizálására.
- Egyeztet a projekt megvalósításban résztvevőkkel és szakmai partnerekkel.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzatának humánerőforrás szükséglete a projektmenedzsmenti feladatok ellátása érdekében:

Projektben tervezett feladat	Képzettség	Szakmai tapasztalat	Foglalkoztatási forma	Tervezett munkaidő
projektmenedzser	felsőfokú	minimum 2 év	célfeladat kiírása	minimum heti 10 óra
pénzügyi vezető	felsőfokú vagy mérlegképes könyvelő	minimum 3 év	célfeladat kiírása	minimum heti 10 óra
projekt vezető koordinátor	felsőfokú	minimum 5 év	célfeladat kiírása	heti 20 óra
projekt koordinátor	felsőfokú	minimum 3 év	munkaszerződés	heti 20 óra

4.3 A FOGLALKOZTATÁSI-GAZDASÁGFEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS BEMUTATÁSA

A projekt megvalósítása kapcsán tervezett partnerség széleskörű társadalmi bázisra épít, a térség munkaerőpiacának szereplőinek bevonásával.

A vármegyei foglalkoztatási együttműködés az önkormányzatok, munkaerőpiaci intézmények és vállalkozások eredményorientált, célzott partnerségében valósul meg.

A helyi és a vármegyei munkaerőpiac fontos szereplői a munkáltatók. A foglalkoztatási partnerségben a szerepük a helyi gazdaság munkaerő igényeinek megjelenítése, illetve gazdaságfejlesztési céljaik megvalósításához szükséges saját, már rendelkezésre álló olyan humán infrastruktúra biztosítása a paktumszervezet felé, amely elméleti szaktudásával hozzájárul a célok eléréséhez. A munkáltatók, a vállalkozások igényeit prioritásként kell kezelni, mivel a foglalkoztatás bővítését, szinten tartását nélkülük nem lehet megvalósítani.

Szakmailag indokolt, hogy a gazdaság minél szélesebb spektruma képviseltesse magát a partnerségben, ezen belül a térség gazdaságának meghatározó, húzó ágazati megjelenítése elengedhetetlen (akár kapcsolódó munkacsoportok formájában).

A vármegyei partnerség tagjai a munkaadók és munkavállalók érdekképviselői szervei. Aktív részvételük azért is szükséges, mert ezek a szervezetek képviselik a foglalkoztatás mindkét oldalát, ami az együttműködés alapvető célja és működési közege, ugyanakkor makroszinten a társadalmi párbeszéd főszereplői ezen szervezetek.

A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködésbe célszerű bevonni a magasabb szintű szakmai és érdekképviselői szervezeteket is. A vármegyei gazdasági kamarák szakmai együttműködése meghatározó.

A civil szervezetek közreműködése a foglalkoztatási partnerségben a helyi szociális és munkaerőpiaci szükségletek általuk történő rugalmas kielégítése és a társadalmi kohézió szempontjából indokolt. A képzőintézmények kihagyhatatlan szereplői az együttműködéseknek, mert a térségi humánerőforrás fejlesztésben meghatározó szerepet játszanak, közreműködésükkel érhető el a képzési rendszer kibocsátásának a munkaerő-piaci igényekhez történő közelítése.

Tematikus munkacsoportok létrehozása a vármegyében lévő szervezetek együttműködésének elmélyítése érdekében elengedhetetlen. Ezek a tematikus akciócsoportok a működésük és tevékenységeik szerinti szakirányok szerint alakulhatnak meg, aminek célja, hogy fókuszáltan a vármegyei munkaerőpiaci kihívásokra összpontosítva folyamatos kerekasztal beszélgetések keljenek életre, élő kommunikáció valósuljon meg minden meghatározó munkaerőpiaci szereplő között a vármegyében.

Az e fajta együttműködés fontos a foglalkoztatás és gazdaság fejlesztés érdekében, hiszen minden meghatározó munkaerőpiaci szereplőnek lehetőséget ad arra, hogy nehézségeit, javaslatait megvitathassa a többi résztvevővel ezen a platformon. Az ilyen közös gondolkodás jelenthet valós megoldást arra, hogy a munkaerőpiaci keresleti és kínálati oldala valóban összehangoltan működhessen.

A munkacsoportok javaslatot fogalmazhatnak meg, a vármegyében lévő foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési problémák és nehézségek megoldására.

Munkacsoport együttműködésekre már van példa a vármegyében, a Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum projekt keretében már elindult egy ilyen alulról jövő kezdeményezés, a munkaerőpiac dinamikája, modern képzés kialakítása, helyi és helyközi közlekedés fejlesztésére és pályaaorientáció koordinálására irányulóan. Ezt célszerű lehet a jövőben is működtetni, akár a nyíregyházi, már meglévő akciócsoportokat ebben a formában fenntartani és kibővíteni vármegyei szervezetekkel TOP_PLUSZ program keretében, valamint érdemes lehet további specifikus munkacsoportokat is létrehozni.

Tekintettel arra, hogy bár nem aktív foglalkoztatási szereplők, mégis hatással vannak a munkaerőpiaci folyamatokra képzési munkacsoport alakult a vármegyében működő tankerületi központok bevonásával. Tervezett továbbá önkormányzati munkacsoport kialakítása is (elsődlegesen, de nem kizárólag a vármegye decentrum városaival).

Fenti szervezettípusok meghatározása nem kizárólagos, a projekt előkészítése szakaszában új belépőkkel bővíthető a potenciális együttműködők köre.

A megvalósításért a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata - mint Konzorciumvezető - felel.

Az önkormányzatok, ezen belül a Vármegyei Önkormányzat érintettsége többszintű. Egyrészt a vármegyei politika felelősségi körébe is tartozik a foglalkoztatás és a munkanélküliség kezelése, a munkahelyteremtés kérdése. Másrészt a megfelelő humánerőforrás megléte, fejlettsége és felhasználása a helyi gazdaság működésének egyik fontos feltétele, amelyben az önkormányzatok is érdekeltek. Ellátási felelősségük van területükön, érdekeltek abban, hogy a gazdaságfejlesztés, a különböző befektetések, a helyi vállalkozások tevékenysége a humánerőforrás oldaláról megalapozottak legyenek.

A helyi foglalkoztatás közüggé vált, és a politika látókörébe került, az önkormányzatok közszolgáltatási feladatai csökkentek, emiatt is előtérbe kerül a helyi gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztési koordinációs feladatuk. Nyíregyháza Megyei Jogú Város demográfiai és foglalkoztatási súlya meghatározó. Térségi vonzáskörzete széles, a helyben lévő és betelepülni szándékozó nagyfoglalkoztatók és beszállítói körük szerepe alapvető.

Az állami munkaügyi szervezeti feladatokat is ellátó Kormányhivatal a hazai munkaerőpiac legfontosabb szervezete, teljes körű térségi lefedettséggel, részben hatósági jogkörrel, részben szolgáltató szereppel felruházva. Egyik legfontosabb küldetése a munkanélküliség csökkentése, az álláskeresők ellátása és támogatások, illetve szolgáltatások nyújtásával az elhelyezkedésük elősegítése, egyben a vállalkozások munkaerőigényének kielégítése, amihez a Paktum révén szövetségeseket szerez a megyében a munkanélküliség csökkentésére, és az utóbbi időben már

egyre hangsúlyosabban a munkaerőhiány kezelésére. Emellett jogszabályokban meghatározottak alapján támogatásokat nyújt a Kormányhivatal. Az állami támogatásokkal kapcsolatos vizsgálatot a Kormányhivatal jogosult végezni és nyilvántartani. A Kormányhivatal a programba lépés feltételeinek és jogszabályi megfelelés vizsgálatának elvégzését követően, a jóváhagyott döntésben szereplő, projektben résztvevő számára támogatást biztosít a rendelkezésére álló eszközökkel. A Kormányhivataloknak az illetékességi területükbe tartozó vármegyén belül össze kell hangolni a különböző munkaerőpiaci programok működését (mivel rálátnak valamennyi GINOP/TOP és egyéb foglalkoztatási programra).

A helyi és a vármegyei partnerség fontos szereplői a munkáltatók. Az összeférhetetlenség kiküszöbölése okán célszerű jól működő - gazdasági szférát összefogó – érdekvédelmi partnerek bevonása a partnerségbe. A partnerségi együttműködésben a munkáltatók, a vállalkozások igényeit prioritásként kell kezelni, mivel a foglalkoztatás bővítését, vagy szinten tartását nélkülük nem lehet megvalósítani. A kamarák - mint érdekvédelmi szakmai szervezetek - részt vesznek az iskolarendszeren kívüli gyakorlati képzés vármegyei szervezésében, felügyeletében, a szakmai gyakorlati oktatásban, vizsgáztatásban, mesterképzésben. A kamarák a helyi foglalkoztatáspolitikai kulcsszereplői.

Aktív részvételük azért is szükséges, mert egyrészt egyébként is ezek a szervezetek képviselik a foglalkoztatás két oldalát, ami a paktum alapvető célja és működési közege.

A civil/nonprofit szektor intézményei hazánkban is – hasonlóan az európai országokhoz – komoly munkahelyteremtő potenciált hordoznak. A civil szervezetek szerepe és részvétele a foglalkoztatási partnerségben a helyi munkaerő-piaci szükségletek általuk történő rugalmas kielégítése és társadalmi szempontjából is fontos. Az esélyegyenlőség kiemelten fontos szempont, így a civil szféra képviseletében – ezen horizontális szempontokat figyelő – érdekvédelmi szerveződés bevonása célszerű.

A képzőintézmények kihagyhatatlan szereplői a paktumoknak, mert a térségi humán erőforrás fejlesztésben meghatározó szerepet játszanak. Részvételük az együttműködésben nagyon fontos, mert ezen keresztül érhető el a képzési rendszer kibocsátásának a munkaerőpiaci igényekhez történő

közelítése. A megyei paktum partnerség összefogásával törekedni kell arra, hogy a felhívás által adott lehetőség valóban meg tudjon valósulni, hiszen ez szolgálja leginkább a munkáltatók és a náluk dolgozni kívánó álláskereső érdekeit, hogy minél inkább gyakorlatorientált, a munkakörök betöltését megalapozó képzési programok valósuljanak meg a paktum keretében.

A megyei gazdasági kamarák, vállalkozások erkölcsileg, szakmailag, de pályázataik révén pénzügyileg is támogathatják a helyi kezdeményezéseket.

Alábbi táblázat a Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együtműködésben résztvevő partnereket sorolja fel:

Partner megnevezése	A partner kiválasztásának szakmai szempontjai
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	<p>A kamara szolgáltatásai közé tartozik többek között a szakmai tanácsadás, felvilágosítás nyújtása kereskedelemtechnikával, minőségügygel és iparjogvédelemmel kapcsolatos ügyekben. Segíti belföldön és külföldön tagjai piacra jutását, üzleti partnerek felkutatását. Kiállításokon és vásárokon támogatják a tagok bemutatkozási lehetőségét.</p> <p>A Kamara részt vesz az iskolarendszeren kívüli gyakorlati képzés vármegyei szervezésében, felügyeletében, a szakmai gyakorlati oktatásban, vizsgáztatásban, mesterképzésben. A Kamara a helyi foglalkoztatáspolitiká egyik kulcsszereplője.</p>
Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Igazgatósága	<p>A Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara feladata a hazai agrár- és élelmiszerszektor erősítése, érdekeinek érvényesítése, a magyar élelmiszerek versenyképességének támogatása, továbbá a szaktanácsadás, ezen kívül gyors, pontos és megbízható információk eljuttatása a gazdálkodókhoz.</p>

	<p>Tevékenységi köréhez kapcsolódóan jelentős szerepet tölt be a vármegyei foglalkoztatáspolitikai agrár szempontú alakításába.</p>
<p>PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány</p>	<p>A PRIMOM 28 éve áll a vármegyei és régiós kezdő és már működő mikro-, kis- és közepes vállalkozások szolgálatában. Az alapítás célja: „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye gazdasági fejlesztése, elsősorban vállalkozásélénkítő eszközrendszer kialakítása és működtetése, valamint hazai és külföldi források lehetőség szerinti maximális bevonása és koordinált felhasználása révén.”</p>
<p>Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Szervezete</p>	<p>A VOSZ - Vállalkozók Országos Szövetsége néven – 1988-ban alakult meg, mint Magyarországon az első, és a rendszerváltás előtt létrejött egyetlen önkéntes, a többségi magyar magántulajdonú vállalkozások országos gazdasági munkaadói érdekképviselője. A szövetség legfontosabb célként a vállalkozók országos és helyi döntéshozó fórumok előtti érdekképviselését, a kis- és középvállalkozások tökeerejének és piacképességének növelését, továbbá a nagyvállalatok speciális igényeinek közvetítését jelölte meg.</p>
<p>Szakképzési Centrumok (Nyíregyházi, Mátészalkai, Kisvárdai)</p>	<p>A képzőintézmények kihagyhatatlan szereplői a Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködéseknek, mert a térségi humán erőforrás fejlesztésben meghatározó szerepet játszanak, közreműködésükkel érhető el a képzési rendszer kibocsátásának a munkaerő-piaci igényekhez történő közelítése.</p>
<p>Nyíregyházi Egyetem</p>	<p>A vármegye meghatározó felsőoktatási intézménye. Képzési központ.</p>

<p>Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata</p>	<p>A vármegyei területfejlesztési dokumentumokban Nyíregyháza Megyei Jogú Város, mint nagyváros, a vármegye egyetlen centrum települése. Megfelelő humánerőforrás megléte, fejlettsége és felhasználása a helyi gazdaság működésének egyik fontos feltétele, amelyben az önkormányzatok is érdekeltek. Ellátási felelősségük van területükön, érdekeltek abban, hogy a gazdaságfejlesztés, a különböző befektetések, a helyi vállalkozások tevékenysége a humánerőforrás oldaláról megalapozottak legyenek. Az önkormányzatok feladatkörében egyre inkább előtérbe kerülnek a helyi gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztési koordinációs feladatok.</p>
<p>Északi Agrárszakképzési Centrum</p>	<p>Az Északi Agrárszakképzési Centrum 2020 júliusától 11 agrár középfokú szakképzést folytató iskolával, két tagintézménnyel egy új intézmény jött létre. A centrum 4 megyében: Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyékben végzi szakképzési alapfeladatát. Székhelye az Északi ASzC Westsik Vilmos Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskolában, Nyíregyházán található. Duális partnerhálózata igen kiterjedt.</p>
<p>ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete</p>	<p>Az Egyesület az értelmi fogyatékos embereket, hozzátartozóikat, valamint segítőiket fogja össze. Támogató szolgálatot működtet, széleskörű társadalmi felvilágosító munkát végez. Akkreditációs intézményként továbbképzéseket szervez a fogyatékos fiatalok, szüleik, és a velük foglalkozó segítők számára</p>
<p>Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Mérnöki Kamara</p>	<p>A Mérnöki Kamarán belül több tagozat is működik. A teljes szervezet (beleértve a tagozatokat is) széleskörű információval rendelkezik a foglalkoztatás egyik jelentős</p>

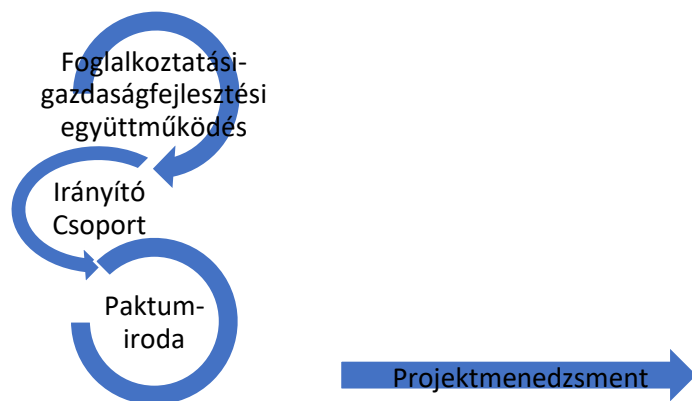
	spektrumát képező kivitelezési (szakági) tevékenységek tekintetében.
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata	konzorciumi partner, konzorciumvezető
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal	konzorciumi partner

A projekt működőképessége és az összeférhetetlenségi szabályok betartása érdekében került jelen projekt megvalósítási fázisban felülvizsgálatra a Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együtműködés.

A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együtműködés (partnerség) a térségi szereplők szerződésben rögzített összefogása, amely egyértelműen „kereslet-vezérelt program”, amelyben a releváns szereplők megfogalmazzák a munkaerő-kereslet iránti igényeiket, a kormányhivatalok pedig igyekeznek kielégíteni ezeket az igényeket, biztosítani a munkaerő-kínálatot.

Ezt a folyamatot segítik a partnerség együtműködői: a munkacsoport egyeztetések résztvevői.

A gazdaság- és foglalkoztatás-fejlesztési együtműködési program megvalósítása és fenntartása érdekében az alábbi szervezetek felállítása, működtetése szükséges:

15.ábra: Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia megvalósításának szervezeti keretei

A partnerek formálisan azok a szereplők, akik a paktum céljaival egyetértenek, azok megvalósulását a keretszerződés aláírásával is támogatják.

A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés célja a megfelelő szintű társadalmi bevonás, a demokratikus és transzparens működés érvényesítése, nyilvánosság biztosítása:

- Tagjai számára tájékoztatást nyújt a foglalkoztatást érintő országos, vármegyei és helyi folyamatokról, szabályozásokról, a vármegyei Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Stratégiáról.
- Az Irányító Csoportot évente beszámoltatja az előző időszakban megvalósult foglalkoztatási programokról.
- Áttekinti és értékeli a képzések, egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtását, a képzett célcsoportok elhelyezkedési mutatóit és a bértámogatások nyújtását.
- Biztosítja a vármegyei munkaerő-piaci szereplők közötti információáramlást és a vélemények cseréjét.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzatának feladata döntően a foglalkoztatási paktum létrehozásához, működtetéséhez és fenntartásához, a projektmenedzsmenti feladatok ellátásához, továbbá a szakmai megvalósításhoz kapcsolódik. Szakmailag segíti a vármegyei fejlesztési stratégiákkal, célokkal való összhang megteremtését, biztosítja a széles körű nyilvánosságot.

Szervezeti egység	Feladata	Cél
Foglalkoztatási Partnerség (Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés)	Egyeztető szerv. Tagjai az Együttműködési Megállapodást aláíró entitások.	Demokratikus és transzparens működés, partnerség és nyilvánosság biztosítása.
Irányító Csoport 4 fő	Irányító és döntéshozó szerv. Stratégiai és operatív döntéshozatal platformja.	Partnerséget reprezentáló szűkebb testület.
Paktumiroda	A projekt futamideje alatt biztosított, a vármegyei foglalkoztatást erősítő tevékenységek koordinálását és a munkaerőpiaci keresleti igények nyomon követését látja el.	Felel a projekt szakmai megvalósításáért.
Projektmenedzsment (menedzsment szervezet)	A projekt futamideje alatt biztosított, a projekt menedzsmentjét (beleértve a projekt koordinációját) látja el.	A projekt végrehajtása, elszámolhatóságának biztosítása.

Projekt szervezési, irányítási és vezetési tevékenység.

A felhívás szerint „Önállóan támogatható tevékenységek” köréből tervezettek a foglalkoztatást elősegítő tevékenységek (munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése; a munkaerőpiaci elhelyezkedéshez szükséges szociális szolgáltatások nyújtása; az elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése). A vállalt feladatok keretében az együttműködés szinergiára törekszik a TOP_Plusz-3.1.2-21 Szociális célú városrehabilitáció felhívás nyertes projektjeinek kedvezményezettjeivel.

5 HORIZONTÁLIS ELVEK ÉRVÉNYESÜLÉSE

A Felhívás 2.4. pontjában meghatározott **horizontális szempontok érvényesítésével** kapcsolatos elvárások betartása és figyelembevétele a projekt tervezése és megvalósítása során folyamatos és teljes körű.

Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettjeként betartásra kerülnek a projektre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályok, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékek megőrzésre kerülnek, a fennálló, vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőség legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetésre kerül.

Cél, hogy a fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a támogatást igénylő esélytudatosságot fejezzen ki a projekt: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Jelen európai uniós forrásból megvalósítani kívánt projekt a Fogyatékosokkal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezmény a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban kerül végrehajtásra. A projekt végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogok - többek között akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítására kerülnek.

A fenntarthatósági, horizontális szempontok tekintetében fontos, hogy a projekt hozzájárul az életminőség javításához, a munkaképesség fenntartásához és segíti a letelepedni vágyókat az elhelyezkedésben.

A projekt hatására hosszú távon csökkenhet a vármegyében az elvándorlás és az álláskeresők száma, javulhat a gazdasági aktivitás, mérséklődhetnek a jövedelmi különbségek, fejlődhet a képzettségi színvonal, javulhat az esélyegyenlőség, növekedhet a lakosság és a vállalatok elégedettsége, az önkormányzatok nagyobb adóbevételre tehetnek szert. Mindez egy javuló életminőséget jelenthet a vármegye teljes területén, ami által növekedhet a vármegye népességmegtartó- és vonzó ereje, mivel a letelepedni vágyókat is segítheti az elhelyezkedésben.

5.1 FENNTARTHATÓSÁG

A célcsoport foglalkoztathatóságának növelése érdekében tett lépések úgy épülnek fel, hogy a projektbe belépő célszemélyek – saját képességeik és készségeik szerint – a lehető legjelentősebb lépést tehesék meg a stabil és folyamatos foglalkoztatás irányába. A projekt ennek érdekében elő kívánja segíteni, hogy valamennyi belépő célcsoport személy minden segítséget megkapjon annak érdekében, hogy céljainak megfelelő jövedelemszerző lehetősége (munkaviszony, vállalkozói jogviszony, stb.) alakulhasson ki. A projekt partnerek célja tehát olyan, a fenntarthatóságot elősegítő – támogatás nyújtása, mely tartósan hozzásegíti a célcsoportot a munkaerőpiaci integrációhoz. A foglalkoztatási helyzet és a munkahelykínálat javulása egyértelműen hozzájárul a vármegye népességmegtartó képességének javulásához.

5.2 ESÉLYEGYENLŐSÉG

Az esélyegyenlőséggel, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos követelmények, mint horizontális követelmények érvényesítése az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kötelező eleme. Jelen projekt a tervezés és végrehajtás során figyelembe veszi és érvényesíti a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében a közszolgáltatásokhoz (pl. közhatalmi, önkormányzati tevékenységek, oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási, közlekedési, ügyfélszolgálati szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység) való egyenlő esélyű hozzáférés követelményeit. Az esélyegyenlőség érvényesítése

érdekében a projekt tervezett partnersége oly módon kerül kiépítésre, hogy abban az esélyegyenlőség kapcsán érintett csoportok érdekei képviselve legyenek. A konzorcium vezető és a konzorciumi partner is rendelkezik esélyegyenlőségi tervvel az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.

6 PÉNZÜGYI TERV

6.1 ÁLTALÁNOS PÉNZÜGYI BEMUTATÁS

A TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001 azonosítószámú „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” című projektet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata konzorciumban valósítja meg Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatallal. A projekt összköltsége: 7.450.000.000 Ft. A támogatás intenzitása 100%. A projekt megvalósítási időszaka 2022.03.01-2028.02.29-ig tart. A projekt szakmailag és pénzügyileg is teljesen lehatárolt a korábban TOP keretében támogatott paktum projektektől. A projekt keretében a költségek elszámolása bruttó módon történik. A projektben beszerzendő eszközök értékcsökkenése a Kedvezményezett és a Konzorciumi Partner számviteli politikájában rögzített szabályoknak megfelelően történik.

- **Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata (Kedvezményezett)**

A projekt összköltségéből a Kedvezményezett támogatása 1.179.011.103 forint.

Tevékenységek	Feladat	Ütemezés	Becsült összeg (Ft)
1.1 Projekt előkészítési tevékenységek megvalósítása	Vármegyei, munkaerőpiaci helyzetfelmérés, foglalkoztatási partnerség kialakítása, koordinálása, stratégia szintű fejlesztés kidolgozása	2021. IV. né. - 2023/I. né.	68 252 336

Tevékenységek	Feladat	Ütemezés	Becsült összeg (Ft)
1.2 Projektmenedzsmeni feladatok ellátása	A vármegyei foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési projekt megvalósításának, elszámolhatóságának biztosítása	2022/I. né. - projektzárásig	207 556 692
1.3 Közbeszerzések lebonyolítása	A foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési együtműködések projektrész megvalósításához szükséges szakértők bevonásához, marketing és kommunikációs szolgáltatáshoz és eszközbeszerzéshez kapcsolódó közbeszerzések lebonyolítása	2023/III. né. – 2024/II. né.	8 000 000
1.4 Paktumiroda működtetése	A szakmai megvalósításban részt vevő munkatársak PET- ben felsorolt, saját teljesítésben vállalt feladatainak ellátása foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési együtműködések projektrészhez kapcsolódóan, eszközbeszerzés és kötelező nyilvánosság megvalósítása	2022/I. né. - projektzárás	582 165 000
1.5 Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások	A közbeszerzés eredményeként kiválasztott külső szakértők (helyi termék,	2024/II. né - projektzárás	256 250 000

Tevékenységek	Feladat	Ütemezés	Becsült összeg (Ft)
	befektetés ösztönzés, marketing és kommunikáció, foglalkoztatást elősegítő tevékenységek) feladat ellátásához kapcsolódó monitoring tevékenység.		
1.6 Rezsi költség	A projekt megvalósítása során felmerült rezsi költség elszámolása	2022.I.né. - projektzárás	56 787 075

• **Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal (Konzorciumi Partner)**

A projekt összköltségéből a Konzorciumi Partner támogatása 6.270.988.897 forint.

Tevékenységek	Feladat	Ütemezés	Becsült összeg (Ft)
1.1 Projekt előkészítési tevékenységek megvalósítása	Közbeszerzési dokumentáció előkészítése, az eljárás lebonyolításának szakmai koordinációja.	2023. I – 2025. II. né.	5 000 000
1.2 Beruházásokhoz kapcsolódó költségek	A szakmai megvalósításban tervezett 40 munkatárs számára irodai berendezések és informatikai eszközök vásárlása a projekt keretében támogatható tevékenységek hatékony és eredményes megvalósításához.	2023. I – 2025. II. né.	90 168 987
1.3 Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások	A vármegyei munkaerőpiaci változásokhoz kapcsolódóan felmérések, kimutatások és	2023. I né. - projektzárás	22 434 657

Tevékenységek	Feladat	Ütemezés	Becsült összeg (Ft)
	adatbázisok készítése. A tevékenység megvalósítása során ösztönzési céllal marketing terv kidolgozása, marketingeszközök fejlesztése		
1.4 Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei	A célcsoport közvetlen támogatásához, valamint részükre nyújtott foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokhoz kapcsolódó megvalósítói tevékenységek elvégzése, illetve a munkavégzés helyétől eltérő helyszínen végzett - megvalósítói tevékenységek során felmerült költségek.	2023. I. né. - projektzárás	1 589 141 356
1.5 Célcsoport támogatásának költségei	A célcsoportok részére nyújtható: Bértámogatás, Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatás (képzés támogatása), Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások igénybevételével kapcsolatos támogatások, Mobilitási támogatás (lakhatási és utazási támogatás), Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás	2023. I. né. - projektzárás	4 432 456 822

8 NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA, KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

A konzorciumi partnerek által megvalósítandó „TOP_PLUSZ-3.1.1.-21-SB1-2022-00001 Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” című projekt kommunikációs tevékenységének célja, hogy a támogatási szerződésben foglaltakat és a projekt megvalósítása során elért eredményeket minél szélesebb körben megismerjék. A nyilvánosság biztosítása hozzájárul ahhoz, hogy a projekt átfogó és specifikus céljai megvalósulhassanak, s hogy a projekt előrehaladásáról, eredményeiről a szakmai nyilvánosság, a döntéshozó és a célcsoport és a finanszírozásban közreműködő szervezetek megfelelő tájékoztatást kapjanak.

A tájékoztatási tevékenységek elsődleges célja, hogy a projekt célcsoportjai és a szélesebb nyilvánosság tájékozódjon a projekt eredményeiről, illetve, hogy maga a projekt ismertté váljon a térségben. A tevékenység elsődleges célcsoportját éppen ezért egyrészt a vármegye munkavállalói, szűkebb értelemben a projekt közvetlen célcsoportjai alkotják.

A hatékony kommunikáció egyre fontosabb szerepet tölt be mindennapjaink során. Egy ország szempontjából kiemelt jelentőségű stratégiai területen, mint amilyen a 2021-2027 közötti uniós fejlesztési időszak, mindez fokozottan érvényes.

A kommunikációs tevékenység révén továbbá a projekt fenntarthatóságának alapjait teremtheti meg a megvalósító konzorcium, amennyiben lehetővé válik új partnerek, közreműködők együttműködésbe történő bevonása is.

Összhangban a "Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban KTK Plusz 2021.11.11-től hatályos" című módszertani útmutatóban leírtakkal a tevékenységcsomag keretében kommunikációs terv készül, és ez alapján a következő tevékenységek lebonyolítására kerül sor: nyomtatott vagy elektronikus broszúrák, tájékoztatók készítése, online tájékoztatás (honlapon), sajtóközlemények kiküldése a projekt indításáról (sajtó megjelenések gyűjtése), sajtótájékoztató szervezése, sajtónyilvános események megrendezése (projekt indítás- és zárás), A2 méretű és Europlakát méretű megjelenések, média megjelenések, fotó dokumentáció készítése (kommunikációs célra), sajtóközlemény a projekt zárásáról, eredménykommunikációs információs anyagok és kiadványok készítése, TÉRKÉPTÉR feltöltés.

A Kommunikációs terv feladata, hogy a projekt keretében vállalt, különböző kommunikációs eszközökkel megvalósítani kívánt tájékoztatási tevékenységeket részletesen, könnyen áttekinthető módon bemutassa. Ennek elemeként, a kommunikációs szempontok alapján elemezzük, értékeljük a célcsoportokat, azonosítjuk az elérésükhöz szükséges eszközöket, majd ütemezzük a meghatározott kommunikációs tevékenységeket a projekt kezdésétől a projekt zárásáig.

A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, valamint a projekt során alkalmazott kommunikációban és viselkedésben a projektgazda és a partnerei teljesítik és közvetítik az esélyegyenlőségi elvárásokat.

A projekt kommunikációs üzeneteinek megfogalmazása a hitelesség alapelveire épülve történik. A paktumüzenettel szembeni elvárásunk, hogy valóságnak megfelelő, hiteles információt és adatot tartalmaznak a partnerségi együttműködésről, a partnerségi megállapodást aláírók tevékenységéről és a partnerségben résztvevő személyekről. A tájékoztatás és nyilvánosság kizárólag akkor válhat hatékonyá, ha jól szervezett a projekt külső és belső kommunikációs tevékenysége.

A projekt kommunikációja során a belső és a külső kommunikációs tevékenység egyforma súllyal bír.

- **Belső kommunikáció**

A belső kommunikációs célcsoportot a fejlesztésben érintettek köre, a konzorciumi partnerek, majd a megvalósítás alatt a paktumszervezet további tagjai, a projektben aktívan közreműködők jelentik. Elsősorban az együttműködéssel kapcsolatos tájékoztatás, a szakmai és pénzügyi előrehaladás helyzete áll a kommunikációjuk fókuszában, ezért esetükben az időszakos megbeszélések, projekttalálkozók, belső hírlevelek, előrehaladási jelentések hatékony kommunikációs eszközök lehetnek. A belső kommunikáció segít abban, hogy a szereplők megértsék, hogy valójában hogyan is zajlik az együttműködés, tiszta képet kapjanak az együttműködés szabályairól, valamint más, a projektbe bevont partnerek szerepével. A sikeres projektmegvalósítás kulcseleme a belső kommunikáció hatékonysága.

- **Külső kommunikáció**

A külső kommunikáció biztosítja az együttműködés munkájának láthatóságát, amelynek az egyik legfontosabb eleme a különböző médiumokkal való kapcsolattartás. A nyomtatott és az elektronikus sajtó minden célcsoportot elérhet. Emellett az elektronikus kommunikáció jut nagyon fontos szerephez, ezt fogja szolgálni az internetes aloldal, amelyen keresztül folyamatosan tájékoztatást

lehet adni a projekt megvalósítása során elért eredményekről. A külső kommunikáció során a paktumszervezeti tagok már meglévő, s jól bevált kommunikációs csatornáit (hírlevelek, találkozók, rendezvények, honlap, stb.) is használni kell. Meg kell adni a lehetőséget az együttműködési megállapodást aláíróknak abban is, hogy az általuk fontosnak tartott, kommunikációra, kapcsolatépítésre alkalmas dokumentumaikat megjeleníthessék a partnerségi kommunikációban. (pl. üzenetek, kiadványok, hírlevelek, média megjelenés, stb). Megadott időközönként célszerű értékelni a kommunikációs tevékenységet, továbbá folyamatosan kontrollálni és visszajelzéseket adni az eredményesebb további kommunikációs munka érdekében. Az értékelés során meg kell vizsgálni, hogy mekkora volt az adott rendezvény látogatottsága, eredményessége, milyen visszajelzések érkeztek, megjelentek-e újabb cégek, hogy a paktumszervezet tagjai legyenek, a közvetlen célcsoportok bevonhatók lettek-e a projektbe. A tudatos kommunikáció mellett kihasználjuk a vármegyéről megjelenő híreket is a paktum népszerűsítésére. A sajtófigyelés nyomon követi azon eseményeket, történéseket is, amelyek a vármegyéről, az együttműködésről, a paktum tevékenységéről nem általunk tervezetten és szervezeten jönnek létre (TV riport, újsághír, rádiótudósítás stb.). A vármegyei paktum külső kommunikációjának részévé teszi nemcsak a regionális, vármegyei szintű sajtót, hanem a kistérségi, önkormányzati sajtót is annak érdekében, hogy a vármegye lakossága, intézmények, gazdasági- és civil szervezetek széleskörű, átlátható betekintést nyerjenek a vármegyében zajló foglalkoztatási programokba, működésüket, jelentőségüket és fontosságukat megértsék.

A kedvezményezett **a külső kommunikációja** során kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a közvetlen célcsoportokat (azaz a felhívásnak is megfelelően a 30 év feletti álláskereső hátrányos helyzetű személyeket és az inaktívakat) tájékoztassa arról, hogy a projekt által egy hosszabb időtartamú foglalkoztatási program lehetősége nyílik meg számukra.

A kommunikáció további célcsoportjainak azonosítása során elvárás, hogy a csoportok legyenek minél homogénebbek, kellő nagyságúak, elérhetőek. A paktum kommunikáció külső célcsoportjai még:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye lakossága;
- a vármegye gazdasági szereplői,
- civil szervezetek,

- egyéb együttműködő partnerek, amelyek hatással vannak a munkaerő piacra (pl. helyi paktumok, önkormányzatok, állami fenntartású/tulajdonú intézmények/vállalkozások stb.).

Projektkommunikáció fő célja, a kommunikáció üzenetei

A projekt kommunikációjának elsődleges célja a tájékoztatás a projektben zajló fontosabb folyamatokról, a megvalósítás ütemezéséről.

A tájékoztatási kampány célja, a célcsoport munkaerőpiacon való részvételének támogatása, megismertetése a projektben tervezett célcsoport támogatás(ok) lehetőségeivel, mely pozitívan befolyásolja a munkaerőpiacon történő elhelyezkedést, illetve a munkaerőpiacra történő visszatérést.

A kommunikáció üzeneteinek meghatározása, alapvető kommunikációs célok:

- Bemutatni a vármegyei munkaerőpiac adta lehetőségeket;
- Felhívni a figyelmet a vármegyei foglalkoztatási együttműködésekre a közsféra és a versenyszféra között;
- Hírt adni a projekt aktuális információiról, előrehaladásáról.

A kommunikáció alapvető üzenetei:

- A beruházás vissza nem térítendő európai uniós támogatással valósul meg.
- A projekt által csökkenthető a munkanélküliek száma, a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldalának összehangolásán keresztül;
- A projekt lehetővé teszi a vármegye gazdaságfejlesztési potenciáljának megismerését;

Célcsoportok	Üzenetek
A projekt megvalósításában résztvevő önkormányzatok, munkaerőpiaci intézmények és vállalkozások	A projekt megvalósítása hozzájárul a munkaerőpiac kereslet és kínálatának szinergiájához
Szabolcs- Szatmár- Bereg vármegye lakossága	A projekt céljainak kommunikálása, a piacképes tudással rendelkező munkaerő helyben tartása, munkaerő-piaci kereslet és kínálat összehangolása, foglalkoztatási színvonal növelése, gazdasági növekedés, ahol a vármegye minden lakosa megtalálja azt a munkát, ami tisztességes megélhetést tesz lehetővé. A projekt hatására csökken a munkanélküliek száma.

Helyi és térségi döntéshozók: Vármegyei és települési önkormányzati vezetők.	Lakosságmegtartó erő erősödése.
A projekt megvalósítása során közvetlenül érintett lakosság: Célcsoport	A vármegyében mérséklődnek a foglalkoztatási problémák, javul a vármegye versenyképessége.

16.táblázat: Fő üzenetek célcsoportonként

Kommunikációs eszközök azonosítása

A tájékoztatás a releváns útmutatóban foglaltaknak megfelelően szövegesen és a megfelelő arculati elemek elhelyezésével történik minden lehetséges nyomtatott és elektronikus kommunikációs felületen. A projekthez kapcsolódó nyilvános eseményeken, a projekt során alkalmazott kommunikációban és viselkedésben a projektvezető és a konzorciumi partner is az esélytudatosságot helyezi előtérbe, azaz nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

A célcsoportok számára tervezett tevékenységekhez és a célokhoz illeszkedő kommunikációs eszközök és csatornák az alábbi összetevőkből állnak:

- A korábbi évekbe megvalósított hasonló projektek tapasztalatait, valamint a célcsoportok igényeit figyelembe véve a leghatásosabb kommunikációs eszköz a személyes és folyamatos kapcsolattartás.
- Az egyik legfontosabb és leghatásosabb kommunikációs eszköz és egyben a külső kommunikáció kiemelt szereplője a vármegyei média az alábbi nyomtatott és elektronikus sajtóval.
- A külső kommunikáció további fontos alapja, hogy a vármegyei paktumokkal való együttműködés összehangolt és érthetően kommunikált legyen, így az ezen önkormányzatok területén lévő médiát is kiemelt eszköznek tekintjük. Vármegyei települési önkormányzatok és az általuk működtetett helyi újságok (hírlapok, elektronikus újságok, stb.) helyi televíziók, rádiók.

- A programmal kapcsolatos információk naprakész megjelenítése a kedvezményezett vármegye önkormányzatának a honlapján vagy a vármegyei paktumiroda honlapján történik.
- Meghívók, tájékoztató anyagok, emlékeztetők készítése, melynek célja a paktumiroda által nyújtott szolgáltatások, a projekt keretében tervezett rendezvények, események, valamint ezek eredményeinek megismertetése.

A projekt kommunikációs terve szerint a kommunikációs célok megfogalmazása és a célcsoportok beazonosítását követően a célok elérése érdekében tett lépések meghatározásra kerültek. A projekt célcsoportjával, több csatornán keresztül kerül felvételre a kapcsolat. A projekt előkészítő szakaszában elkészül a projekt fő elemeit bemutató aloldal, mely a projekt megvalósítási szakaszában folyamatosan bővítésre kerül. A projekt megkezdésekor kihelyezésre kerül "eurolakát" típusú projekt tábla, melyen a támogatás fő adatai láthatók. A projekt indításával és zárásakor sajtóközlemény kerül megküldésre a médiának, melynek célja a projekt bemutatása, ismertetése. A megjelenéseket összegyűjtjük és archiváljuk. Tervezett tevékenységek között szerepel még egy sajtótájékoztató és sajtónyilvános események megtartása. A projekt megvalósítása során fotódokumentáció készül a megvalósított tevékenységekről. A projekt eredményeiről a beszámoló és a fotódokumentáció kerül feltöltésre a TÉRKÉPTÉR felületre. A fenti kommunikációs eszközök megvalósításával vármegyei szinten ismertté válik a projekt célja, ami az európai uniós források átlátható felhasználásával maradéktalanul megvalósul.

9 FOGLALKOZTATÁSI-GAZDASÁGFEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK FENNTARTHATÓ MŰKÖDÉSÉNEK ERŐSÍTÉSE

A 2021-2027 közötti időszak Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködése folytatja a 2014-2020 között megkezdett munkát. A célcsoport szűkítése Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében egy koncentrált forráskihelyezést tesz lehetővé. A folyamatosan változó munkaerőpiaci helyzet kihívásaira reagálva indokolt esetben a stratégiai felülvizsgálatra kerülhet sor. A keresletvezérelt forráskihelyezés, a mért hatékonyság kulcstényezők, amely célok elérése esetén valódi gazdaságfejlesztés valósulhat meg.

A foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési menedzsmentek hatékony kombinációja, a partnerség működtetése a sikeres hosszú távú foglalkoztatási együttműködések alapja.

A készségfejlesztő, életvezetési, szociális, oktatási, képzési és foglalkoztatási területek integrációja vezethet eredményre. Ezen területek szolgáltatóinak együttműködése nélkül a vállalt cél elérése nem lehet igazán hatékony Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében. A 30 év feletti státuszok meghatározása és rögzítése kiindulási pont lehet, ugyanakkor a célcsoport elérése és valós hosszú távú megtartása a program sikerének kulcsa.

A pénzügyi fenntarthatósághoz jelentős hozzájárulást ad a program támogatása 7,450 milliárd forint összegben, melyhez a helyi partnerek elsődleges természetbeni hozzájárulása jelentős lehet (megosztott tapasztalat, eddigi eredmények).

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Foglalkoztatási Fórum tagjai mindannyian a kitűzött célok eléréséhez szükséges megfelelő profillal rendelkeznek, kiépített szervezeti és humán háttérrel. Az együttműködési megállapodás teremti meg a kooperáció formális kereteit.

Az Irányító Csoport a partnerség képviselőjében jár el, tagjai megfelelő szakmai és vezetői kompetenciákkal bírnak.

A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködések keretei közé épített belső vagy külső értékelés növeli a transzparenciát, emeli az elszámolhatóság biztonságát.

A projektmegvalósítók kifejezett szándéka, hogy a közpénzek felhasználásának szabályait követve a lehető leghatékonyabb forrásfelhasználás valósuljon meg a projekt végrehajtása során.

Az együttműködés sztenderdjeiként alábbi követelmények határozhatóak meg:

- megalapozott helyzetelemzés megléte
- működési szabályzatok kidolgozása
- transzparencia jegyében honlap működtetése
- dokumentumtár működtetése és elérhetőségének biztosítása,
- külső és belső hírlevél rendszer, mint kommunikációs eszköz megléte
- éves munkatervek, akciótervek és költségvetés kidolgozása
- megfelelő tapasztalattal bíró menedzsmenti háttér megléte
- megfelelő technikai feltétek biztosítása (iroda, számítógép, telefonok, szoftverek, irodaszerek stb.)

- világos egyértelmű munkaköri leírások, felelősségi rend működtetése ügyrend mentén.

Fenti követelmények hozzájárulnak ahhoz, hogy a szolgáltatásnyújtás pénzügyi, jogi és technikai keretei eszközként segítsék a Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei céljának elérését.

10 MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

1. Kérdőíves felmérés
2. Kapcsolódás egyéb projektekhez
3. Feladat leírás
4. Akcióterv

11 TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Célcsoporti lehatárolás (1)	13
2. táblázat: Célcsoporti lehatárolás (2)	14
3. táblázat: A tervezett vármegyei intézkedések összefoglaló táblázata prioritásonkénti csoportosításban	29
4. táblázat: Összefüggésvizsgálat (1)	31
5. táblázat: Összefüggésvizsgálat (2)	33
6. táblázat: Indikátor táblázat	70
7. táblázat: Forrásfelhasználási módok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében	73
8. táblázat: Az egyes célterületekhez tartozó települések listája	75
9. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei népesség gazdasági aktivitása, 2009-2021	79
10. táblázat: Igényfelmérő adatszolgáltatás (1)	106
11. táblázat: Igényfelmérő adatszolgáltatás (1)	107
12. táblázat: Igényfelmérő adatszolgáltatás (3)	115
13. táblázat A konzorciumvezető adatai	121
14. táblázat. Konzorciumi partner adatai	123
15. táblázat: GANTT diagram	146
16. táblázat: Fő üzenetek célcsoportonként	151

12 ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Foglalkoztatási ráta, nemek szerint, 20-64 éves korosztály (2009-2020)	26
2. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye elhelyezkedése	72
3. ábra: Lakónépesség alakulása (KSH)	77
4. ábra: Vármegyei és megyei jogú város állandó lakosságának aránya, 2021. január 1.	78
5. ábra: Potenciális munkaerő tartalék Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében	80
6. ábra: a foglalkoztatottak száma 2009-2020 között Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében	80
7. ábra. Foglalkoztatási ráta alakulása a 2021. második negyedév és 2022. második negyedév között	81
8. ábra. Munkanélküliségi ráta alakulása 2021. és 2022. között	82
9. ábra: A regisztrált állás keresők számának változása	83
10. ábra: A regisztrált állás keresők és a közfoglalkoztatottak száma (2013-2021, fő)	84

11. ábra: Közvetlentőke-befektetéssel érintett vállalkozások száma az Észak-Alföldi régióban	86
12. ábra: Egy főre jutó bruttó hazai termék, ezer forint (2000-2020)	87
13.. ábra: Teljes munkaidőben alkalmazásban állók nettó átlagkeresete vármegyék szerinti összehasonlításban	88
14. ábra: Munkáltatók tevékenységi kör szerinti megoszlása	108
15.ábra: Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia megvalósításának szervezeti keretei	138